

Les 11

Hoe wonen jullie?

Deze tekst gaat over woonomstandigheden: eigen huis, huurhuis of op kamers, flat of een heel huis, alleen, bij familie of met gezin, groot of klein, duur of goedkoop, in het centrum of buiten het centrum. U kunt met uw cursisten praten over Anita en Margo, maar natuurlijk vooral over hun eigen woonsituatie. En waarom zijn die Nederlandse keukens zo klein, en wat is een open keuken (plaatje p. 54)? Deze les bevat wat meer materiaal dan andere teksten, met aansprekende spreekopdrachten – als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan besteden.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich goed voorbereid. Het is belangrijk om te weten welke woorden u moet vermijden, omdat ze pas na deze tekst voor het eerst voorkomen. Zo komt het woord licht (Is je kamer licht genoeg?) pas in les 28 - dus u moet het met het woordje *donker* doen! Uw cursisten kunnen nog aanvullend woordmateriaal onttrekken aan de plaatjes op pp. 54 en 55 (*woonkamer, bureau, enz.*), maar allerlei andere woorden voor delen van een huis: *gang, hal, trap, zolder, kelder, ingang, voordeur*, komen helemaal niet voor in het boek, of worden later pas aangeboden, evenals de adjectiva *lang, hoog* en *breed*. Een gewaarschuwd mens telt voor twee!

V37-
V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, kijkt u dan eerst de beginsecties van het boek op pp. 6-11 en de uitwerking van les 1 op pp. 12-28 door.

Scenario 1 – Hoe groot is je kamer?

- docent Hallo allemaal. We praten over wonen, vandaag. Vertel eens hoe groot is jouw kamer? [*kijkt cursist 1 aan*]
- cursist 1 Mijn kamer is euhh ... drie met ... bij vier meter.
- docent Hoeveel vierkante meter is dat?
- cursist 1 Euhh? Verkant meter? Wat is? Begrijp niet?
- docent Dat staat in de tekst, hoor! Weet jij het? [*kijkt nu cursist 2 aan*]
- cursist 2 Is twaalf vierkant meter.
- docent Begrijp je? 3 bij 4 meter = 12 vierkantE meter. Heb je een ruime kamer? [*weer tot cursist 1*]
- cursist 1 Ja ja, nu ik begrijp. Nee, niet ruimte kamer.
- docent Nee, ik heb **GEEN RUIIME** kamer. [*luistergebaar*]
- cursist 1 Nee, ik heb **geen ruim** kamer.
- docent En jij? Heb jij een ruime kamer? [*tot cursist 2*]
- cursist 2 Oh ja! Ik heb vierentwintig euhhh tweeënveertig vierkante meter.
- docent Weet je 't zeker? Tweeënveertig? [*schrijft 42 op 't bord*]
- cursist 2 Ja, ja, zeker, zes bij zeven, tweeënveertig!
- docent Goh! Dat is ruim! Heb jij ook zoveel ruimte? [*cursist 3*]
- cursist 3 Meer! Ik heb ik geloof meer dan tweehonderd!
- docent Tweehonderd?? Maar dat is al je kamers samen! Hoeveel kamers heb je?
- cursist 3 Ik heb één woonkamer en vier slaapkamer. Mijn huis 3 ... etages?
- docent Ah, nu begrijp ik het, je huis heeft drie etages! [*de etage op het bord*].

- De docent vraagt cursist naar de afmeting van zijn of haar kamer, maar 'vierkante meter' geeft een probleem;
- switcht naar een ander, die het wel weet, en daarna weer terug naar nummer 1;
- probeert de verwarring tussen *ruimte* en *ruim(e)* te bestrijden,
- vestigt nog even de aandacht op de verwarrende uitspraak van '42',
- en schrijft een nieuw woord even op het bord (*etage*).

Scenario 2 Rollenspel – Anita, vertel eens hoe je woont?

- docent Hallo, jij bent Anita. Anita, vertel eens hoe je woont.
- cursist 1 Ik woon ... o! Ik ben Anita, I see Ik woon op kamer.

docent Op kamer**S**, oké. Bij wie woon je op kamer**S**?

cursist 1 Op kamers bij fámilie.

docent Zijn ze fa**M**ilie van **JOU**, of woon je bij **EEN** fa**M**ilie?

cursist 1 O! I think ... bij **een** fámilie.

docent Bij een fa**M**ilie. Een Engelse fa**M**ilie?

cursist 1 Nee, **een** Nederlandse fa**M**ilie.

docent Heb je veel contact met die fa**M**ilie?

cursist 1 Ja, veel contact. Ik eet bij zij.

docent Altijd? Eet je altijd bij **HEN**? Elke dag?

cursist 1 Nee! Nee! Niet elke dag bij **hen**!

docent Eet je **AF EN TOE** bij hen, bij die fa**M**ilie?

cursist 1 Ja ja ik eet **af en toe**.

docent Waarom?

cursist 1 Zij aardig!

docent **ZIJ ZIJN** aardig. En op andere dagen? Waar eet je op andere dagen?

cursist 1 Eet ik met mijn vriendin.

docent Hallo vriendin van Anita! Woon je alleen? [*Kijkt nu cursist 2 aan*] Jij bent de vriendin van Anita.

cursist 2 Nee, woon ik niet alleen, met Anita. Met **vriè**ndin Anita.

docent Hè? **VRIEN**den? Met hoeveel **VRIEN**Den woon je?

cursist 2 Nee, nee, woon ik met Anita!

docent Ah, **JE WOONT** met Anita, je vriend**DÍN**! Hebben jullie je eigen kamer?

cursist 2 Hebben we eigen kamer, maar brauken we de koeken samen.

docent Jullie hebben je eigen kamer, maar jullie **GE**BRUIKEN de **KEU**ken samen. **K**Oken jullie samen?

cursist 2 Ja, we **bru**iken de koeken samen, **ko**eken we samen.

docent Jullie **K**Oken samen. En je kamer? Heb je een ruime kamer? Heb je genoeg ruimte?

cursist 2 Ik heb een raumte kamer! Genoeg raumt!

docent Je hebt een **RUIME** kamer, je hebt genoeg **RUIMTE**.

cursist 2 Ja, een **rau** ... **rau**ime kamer, genoeg rauimt.

docent Heb jij ook zo'n **RUIME** kamer als de vriendin van Anita? Vertel eens, hoe woon jij? [*Kijkt nu naar cursist 3*]

- De docent enceneert een rollenspel: één cursiste is Anita,
- maar moet even doorvragen om deze zwijgzame Anita tot meer output te bewegen,
- en probeert het verschil tussen *bij familie* en *bij een familie* duidelijk te maken;
- gaat daarna over naar ‘de vriendin van Anita’, en vervolgens naar de persoonlijke woonsituatie van cursist 3;
- probeert het verschil in uitspraak en betekenis tussen vriendIn en **VRIEN**den duidelijk te krijgen;
- tracht wat orde te scheppen in de opeenhoping van die vreselijke tweeklanken (*gebruiken, keuken, koken, ruimte*);
- corrigeert ook het voornaamwoord *hen*, het onderwerp van het blokje op p. 57;
- kan natuurlijk nog een hele tijd toe met dit onderwerp, door dit soort vragen aan steeds andere cursisten te vragen – er is ook nog een rol voor ene Margo vacant!

Andere onderwerpen in de tekst

Hieronder vindt u nog 7 beginnetjes van mogelijke gesprekjes. Als u voornaamwoorden in uw vragen verwerkt, kunnen uw cursisten oefenen met die vormen, zie ook het blokje op p.57.

Op kamers

Anita woont op kamers. Hoeveel kamers heeft ze? Heeft ze geen slaapkamer? En waar werkt ze? Kan dat allemaal in één kamer? Hoe woon jij? Heb je genoeg ruimte? Hoe groot is je woonkamer ongeveer? Heb je een aparte slaapkamer? Waar kook je? Waar eet je? Heb je een aparte woon-, slaap- en eetkamer nodig, of is één kamer genoeg?

Kleine keukens

Heeft Anita een ruime keuken? Hoe groot is hij? Zijn er genoeg ramen in de keuken? Heb jij ook zo'n kleine keuken? Hoe klein? Waarom zijn de keukens in Nederland zo klein? Zijn de keukens in jouw land groter? Hoe groot ongeveer? Wat staat er in de keuken? Is de keuken een belangrijke ruimte? Wat doen de mensen in de keuken, behalve koken?

Een redelijke huur

Hoeveel betaalt Anita voor haar kamer? Vind je dat een redelijke huur? Wat vind je een redelijke huur, voor één kamer? Vind je de Nederlandse huren hoog? Wat betaal je in jouw land ongeveer voor Anita's kamer? Inclusief gas en elektriciteit? Hoe komt het, denk je, dat de huren in Nederland hoger zijn dan in andere landen?

Hoe ben je aan die kamer gekomen?

Hoe is Anita aan haar kamer gekomen? Hoe ben jij aan je kamer/woning gekomen? Wat is de beste manier om aan woonruimte te komen in Nederland? Wat doe je in jouw land, als je een woning zoekt? Kun je beter huren in Nederland, of kopen? En in jouw land, huren de meeste mensen een huis, of kopen ze een huis?

Margo

Woont Margo op kamers, of bij een familie? Hoeveel betaalt ze daarvoor? Waarom zoekt ze dan een andere woning? Zoeken ze een grote woning? Hebben ze geen badkamer nodig? Waar willen ze het liefst wonen? Waarom? Waar wil jij het liefst wonen? Waarom? Wat zijn de voordelen en de nadelen van in het centrum wonen?

Antonio: oefening A

Hoe woont Antonio? Heeft hij een eigen huis? Van wie is de flat? Hoe groot is zijn kamer? Vind jij dat ruim? Heeft hij een eigen keuken? Hoe groot is die? Woon jij ook in een flat? Hoe groot is jouw kamer? Heb jij een eigen keuken? Hoe groot is jouw keuken?

Anna, Jaap en Timo: oefening B

Zijn Anna en Jaap getrouwd? Hebben ze kinderen? Hebben ze een groot huis? Hoe groot is het? Hebben ze genoeg kamers? Heeft Timo een eigen huis, of woont hij bij familie? Heeft hij veel contact met die familie? Af en toe vragen ze *Timo*, ...? En dan antwoordt hij: *Goed*, ...? Betaalt hij veel huur? Is dat inclusief of exclusief gas en elektriciteit? Vind je dat een redelijke huur?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen. Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **Je eigen huis**

Oefening A: **Een huis met zes kamers**

Oefening B: **Marjan en Tim**

Oefening C: **Een studentenhuis**

Andere werkvormen

Rollenspel

Bij het rollenspel 'Jij bent Anita, hallo Anita', kunt u ook de andere cursisten de verdere vragen aan Anita laten stellen; ditzelfde geldt natuurlijk als u de vriendin van Anita of Margo laat optreden, of een van de personages in de oefeningen A en B.

Spreken A

Ter afwisseling kunt u onderlinge gesprekken (zie Les 1 'Andere werkvormen') laten voeren over de vragen onder het kopje **Spreken A**. Na afloop laat u een paar cursisten over de woning van hun gesprekspartner vertellen.

Spreken B: een korte spreekopdracht?

De ervaring heeft inmiddels uitgewezen dat het tekenen van andermans woonkamer veel tijd kost. We moeten ook niet ter wille van de afwisseling ingewikkelde werkvormen gaan bedenken: onze cursisten zijn er het meest bij gebaat als ze precies weten wat ze moeten doen. U kunt hier beter een onderwerp voor een korte spreekopdracht (zie Les 5 'Spreekopdracht') van maken: *Zo ziet mijn woonkamer eruit*, eventueel aan de hand van de schets op p. 59 van het tekstboek, maar dan door de bewoner zelf gemaakt.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun eigen huis naar aanleiding van hun onderlinge gesprekken (**Spreken A**). Het hoeft niet veel te zijn! Dan kunt u het snel ook even nakijken. U let daarbij vooral op spelfouten, en op de voor-naamwoorden. Iets makkelijker is de geleide schrijfoefening op p. 59 in het oefenboek.

V58

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar hoe hiermee een les te vullen? Zie ook Les 1 'Lesplan', en voor twee uitwerkingen zie www.delftsemethodede.nl/docenten.

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de invulling van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

Vragen van de docent

Hoe wonen jullie? Hoe woon ... ? Hoe woont .../.../... ?

Hebben jullie een eigen huis? En Anita, heeft zij ... ? Anna en Jaap, hebben ... ?

En jij, h... ?

Wij hebben onze eigen kamer. Ik heb Heb jij ... ? Hebt u ... ? Heeft hij ... ?

Hebben zij ... ?

Soms eten wij bij hen, soms eten zij bij ons. Soms eten zij bij hem, soms Soms eet ik bij jou, soms Soms eet zij bij jullie, soms Soms eten wij bij hem, soms

*Wat betekent **ervoor** in r. 15?*

*Onze eigen kamer: **de** kamer, of **het**? Een dure woning: **de** woning, of **het**? Een redelijke huur: **de** huur, of **het**? Hoe weet je dat allemaal?*

Dus als jullie iets weten, ... r. 23/4: wat kan er op de plaats van de stippeltjes staan?

Vragen van cursisten

vraag 1 *Waarom is het **op kamers**, het is toch één kamer?*

antwoord *Dat weet ik niet! Als iemand een kamer huurt bij iemand anders, dan zeggen we: die woont 'op kamers'.*

vraag 2 *Waarom is het **onze eigen kamer** en niet: **onze eigen kamers**? Het gaat toch over **twee** kamers?*

antwoord *Ja, en dat is óók goed: **onze eigen kamers**. Maar het is niet nodig om kamers te zeggen. Net zo: **Ons boek helpt ons** = **Onze boeken helpen ons**.*

vraag 3 *Waarom **Het** zijn aardige mensen, en niet: **Zij** zijn aardige mensen?*

- antwoord Dit is iets bijzonders van het werkwoord **zijn**. Ook: Is **het** een dure kamer? (**de** kamer).
- vraag 4 *Flat*, is dat een gebouw of een woning?
- antwoord Allebei. We willen een flat kopen (=een woning), Naast de supermarkt staat een flat (=een gebouw).
- vraag 5 Wat is het verschil tussen *mijn* r. 11 en *m'n* r. 12?
- antwoord Er is geen verschil in betekenis, wel in de uitspraak. De uitspraak van mijn = de uitspraak van *zijn, bij*, De uitspraak van m'n = de uitspraak van *kun, lunch*.
- vraag 6 Wie is **hij** in Hij is *donker* r.13?
- antwoord Hij = de keuken. Net zo: **De trein** is er nog niet. **Hij** is te laat. Maar: **Het boek** is groen. **Het** heet het Groene Boek.
- vraag 7 Waarom **zelf** in **Zelf** vind ik dat een redelijke huur. r. 17?
- antwoord Wat vind **jij**? **Zelf** vind ik het een redelijke huur.
- vraag 8 Is **zelf** in r. 17 hetzelfde als **zelfs** in r. 8?
- antwoord Nee. We hebben **goed** contact. Héél goed **zelfs**! We éten **zelfs** bij hen! Dan is het wel een **heel goed** contact! Ook: Ik vind dat een **redelijke** huur. Ja, ik vind het **zelfs goedkoop**!
- vraag 9 Waarom Hoe **ben** je **aan** die kamer gekomen?
- antwoord Zo zeggen we dat! Hoe ben je aan ... gekomen = Hoe heb je ... gevonden.
- vraag 10 Ik zei: Margo en **zijn** vriend. Maar u corrigeerde: Margo en **haar** vriend. Waarom? De vriend is toch een **man**?
- antwoord Maar Margo is geen man! Daarom is het **haar** vriend. Dus: **Margo** en **haar** vriend en **Fred** en **zijn** vriendin.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 12

Anders nog iets mevrouw?

Deze tekst gaat over boodschappen doen op de markt. Nadat het basisvocabulary 'Boodschappen doen' in tekst 6 aangeboden is, kunt u nu wat uitvoeriger met uw cursisten praten over de alledaagse rituelen van het boodschappen en inkopen doen. Rollenspellen waarbij u de cursisten bij elkaar boodschappen laat doen op de markt (*Jij bent verkoper op de markt, jullie komen groente bij hem kopen*) zijn nu zeker mogelijk.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich goed voorbereid. Houdt u er rekening mee dat woorden als *aanbieding* en *reclame* niet voorkomen in dit boek? Vermijden of zo simpel mogelijk uitleggen: *Dan kun je iets heel goedkoop kopen.*

V37

V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, kijkt u dan eerst de beginsecties in het boek door (pp. 6-11), en de uitwerking van les 1 (pp. 12-28).

Scenario rollenspel – Wie is er aan de beurt?

- docent Drie pond bananen voor éénvijftig!! Wie is er aan de beurt? U mevrouw?
- cursist 1 Huh ... ehm ... ja ik! Ik wil ...
- cursist 2 Ik was eerst aan de beurt, geloof ik!
- cursist 1 So sorry! Go ahead ... gaat uw gang!
- docent Wat kan ik voor u doen meneer? Zegt u het maar!
- cursist 2 Geeft u mij twee kilo bananen. Hoeveel kost dat?
- docent Twee kilo kost twee euro. Anders nog iets, meneer?

- cursist 2 Ik begrijp niet ... is twee kilo zelfde vier pond?
 docent **IS** twee kilo **HETZELFDE ALS** vier pond?
 cursist 2 **Is** twee kilo **hetzelfde als** vier pond?
 docent Dat weet ik niet! Weet jij dat? Kun jij hem antwoorden? [*tot cursist 3*]
 cursist 3 Yes, it's the same. Not in England, though.
 docent Ehm ... ik versta je niet. Engels is moeilijk! Kun je het in het Nederlands zeggen?
 cursist 3 Ehm, twee pond and ... en één kilo is zelfde. In Engels twee pound en één kilo is niet zelfde. In Nederlands is zelfde.
 docent Zo is het! Kijk maar op p. 62: één kilo is **HETZELFDE** als twee pond. In **HET** Nederlands tenminste, niet in **HET** Engels.
 cursist 3 In **het** Nederlands is twee pond **hetzelfde** als één kilo.
 docent Twee kilo bananen; anders nog, meneer? [*weer tot cursist 2*]
 cursist 2 Nee dank u! Alstublieft, twee euro, en tot ziens!
 docent Tot ziens meneer! Dan bent u nu aan de beurt, mevrouw! Wat kan ik voor u doen? [*weer tot cursist 1*]
 cursist 1 Wat kosten de appels, mevrouw?

- De docent neemt de rol van verkoper op zich, dwingt een cursist in de rol van koper;
- die speelt het spel direct mee, docent honoreert dat,
- veinst onwetendheid bij een vraag van een cursist over het gewicht van het Nederlandse pond, speelt die vraag door naar een ander;
- zorgt er wel voor dat cursist 1 later weer aan de beurt komt,
- kan nog vele cursisten als klant aanspreken.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Voor de functie van de oefeningen zie Les 1 'scenario 7'. Het grammaticablokje op p. 63 stelt de onvoltooide tijden van de regelmatige werkwoorden aan de orde: u bewijst uw cursisten de beste dienst door ze hier veel mee te laten oefenen. In een gesprekje dus!

Op de markt is van alles te koop

Wat is er allemaal te koop op de markt? Kun je op de markt alleen eten kopen? Vertel! Waarom kopen mensen die spullen niet in de winkel? Waar koop jij

groente? Waarom? Waar koop jij schoenen? Waarom? Als je dertig euro hebt, wat kun je dan bij Piet kopen?

Kom jij vaak op de markt?

Kom jij vaak op de markt? Waarom (niet)? Waar doe je je boodschappen? Vind je het ook zo koud op de markt? Is het op de markt drukker dan in de supermarkt? Is er een markt bij jou in de buurt? Wanneer kun je daar terecht? Kun je daar ook terecht voor kleren? Koop je daar wel eens kleren? Ging je in jouw land ook vaak naar de markt? Zijn er verschillen tussen de markt in jouw land en in Nederland? Welke?

Dubbel voordeel

Een hoop producten zijn op de markt goedkoper dan in de winkel: waarom is dat zo? Heeft dat te maken met het verschil tussen een echte winkel en een kraam [zie de tekening p. 61]? Aan het eind van de dag zijn de producten nog goedkoper: waarom? Waarom heb je dan 'dubbel voordeel'? Is dat op de markt in jouw land ook zo?

Afdingen

Wat is 'afdingen'? Is dat heel gewoon in jouw land, of doen de mensen dat bijna nooit? Kun je in Nederland in de supermarkt afdingen? Waar wel? Heb je het wel eens gedaan? Vind je het leuk om te doen? Waarom? Waarom zegt de verkoper *Omdat jij het bent?*

Een aanbieding: oefening A

Waar woonde en werkte de persoon in deze oefening vroeger? En nu? Moet hij of zij ver reizen naar het werk? Waar doet hij of zij boodschappen? Wat zei de verkoper? Een 'aanbieding' (= als je iets nog goedkoper kunt kopen): waarom deed de verkoper dat? Kom jij ook wel eens thuis met iets wat je helemaal niet nodig had? Vertel!

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen. Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

 V25

Vragen A: **Hoe duur zijn de bananen?**

Vragen B: **Wat koop je op de markt?**

Oefening A: **Waar woonde jij vroeger?**

Oefening C: **Fruit.**

Oefening D: **Gezellig naar de markt:**

Andere werkvormen

Spreken

De vragen 1-3 onder het kopje **Spreken** lenen zich voor onderlinge gesprekken tussen uw cursisten (zie Les 1 'Andere werkvormen').

Spreekopdrachten

Op basis van de onderlinge gesprekjes kunt u enkele cursisten een korte spreekopdracht (zie Les 5 'Spreekopdracht') laten verzorgen: *Vroeger ging ik vaak/nooit naar de markt in mijn land.*

Rollenspel 'Op de markt'

Wat in het scenario werd geïllustreerd met de docent als verkoper, kunt u uw cursisten ook onderling laten doen: *Jij bent verkoper op de markt, en jullie komen boodschappen doen bij haar.* Nummer 4 onder het kopje **Spreken** in het tekstboek doet nog een suggestie aan de hand om de tongen wat losser te maken: er rijst een probleem tussen koper en verkoper. Afhankelijk van de mondelinge vaardigheden van het gezelschap zullen zij een van de genoemde 'problemen' willen uitspelen tegen elkaar. Dit kan aanleiding zijn voor uw cursisten om enorm te gaan keten. Des te beter! De leukste interacties wilt u natuurlijk graag plenair nagespeeld hebben.

Schrijven

U kunt uw cursisten iets op laten schrijven naar aanleiding van hun presentatie; V58 een meer geleide schrijfoefening vindt u op p. 63 van het Oefenboek. U kunt de opdracht ook laten maken gedurende het onderdeel **Toets**. Corrigeert u de schrijfoopdrachten zo mogelijk direct, zodat u het ijzer smeedt wanneer het heet is.

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar hoe hiermee een les te vullen? Zie Les 1 'Lesplan', en voor twee mogelijke lesplannen zie www.delftsemethode.nl/docenten. V51-
V55

De tekst onder de loep

V47-App5

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de invulling van dit onderdeel zie Les 7 'De tekst onder de loep'.

Vragen van de docent

Hoe moet ik **er** in r. 10 vertalen? Juist, samen met **bij**. En wat betekent **er ... bij** hier?

Wat betekent **van alles** in r. 12?

Waarom is het **vers** fruit, maar **verse** groente?

Wat betekent **er** in r. 13, 14, 17 en 18?

Van welk werkwoord komt **wist** r. 21, **zag** r.22, **dacht** r. 23 en **zei** r. 23?

Vragen van cursisten

vraag 1 Waarom *drie pond*, en niet: *drie ponden*?

antwoord *Na een getal (1, 13, 20, 600) meestal **pond**, **kilo**, en niet: ponden, kilo's.*

*Ook: 60 **meter**, 45 **kilometer**, 4 **euro**, 5 **jaar**, 2 **uur**.*

vraag 2 Wat betekent *hoor* in *Gaat uw gang, hoor*, r. 2?

antwoord *Een moeilijke vraag! De betekenis van **hoor** lijkt hier op '**Ja zeker**'. Ook in:*

*In jouw vla zit ook melk, **hoor**!*

vraag 3 Wat betekent *maar* in *Zegt u het maar*, r. 3?

antwoord *Weer zo'n moeilijke vraag! Met '**maar**' is de zin aardiger. Zegt u het maar is aardiger dan Zegt u het! Kom maar is aardiger dan Kom!*

vraag 4 Wat betekent *wel* in r. 4?

antwoord *Je gebruikt het woordje **wel** vaak in een antwoord. Hier 'antwoordt' de mevrouw de verkoper, die iets aanbiedt.*

vraag 5 Wat betekent *terecht* in r. 13?

antwoord *Bekijk de hele zin. Je kunt er terecht voor ... = Je kunt er ... kopen.*

vraag 6 Waarom 't in *Ik vind 't er zo druk* r. 17?

antwoord *We zeggen: '**t is** er zo druk, en dus ook: Ik **vind 't** er zo druk*

*Net zo: **Het is** er gezellig, Ik **vind het** er gezellig.*

vraag 7 In het oefenboek staat het woord *aanbieding*. Wat betekent dit woord?

antwoord *Een goede vraag, dit woord kennen we niet. Er is een aanbieding als de verkoper iets heel goedkoop wil verkopen.*

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

V29

Les 13

Hoe kom ik daar?

Deze tekst staat vol met uitdrukkingen om de weg te vragen en te wijzen. Niet zo geschikt voor diepgravende gesprekken, maar u kunt uw cursisten wel flink laten oefenen met deze termen. Hoe kom je van het station naar de flat? Weten ze de weg in het gebouw waar ze les hebben – hoe kom ik bijvoorbeeld in de kantine? Waar is de supermarkt hier in de buurt, en wat is de kortste weg naar het station/het centrum/hun instituut/de markt? Op internet en op elk station kunt u een plattegrondje uitdraaien van de plaats waar u les geeft, met behulp waarvan u uw cursisten kunt laten uitleggen hoe van A naar B te komen. Misschien zijn uw cursisten zo geavanceerd dat ze niet zonder TomTom of gps de weg kunnen vinden. Die moet u een handje helpen: hun gps of TomTom werkt niet, of ze moeten zich behelpen met een Nederlands sprekend apparaat.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich voorbereid. V37-
Goed om te weten: voor de betekenis van *zin* in r. 1 moet u uw cursisten verwijzen V43
naar de combinatie *heb je zin* in de index.

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, kijkt u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 even door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

Scenario – Mag zij bij jou komen eten?

- docent Vraag jij vaak mensen te eten?
- cursist 1 Ehm ... ja ... nee, niet vaak ... familie of vrienden
- docent O? Vriend**EN**. Zeg, heb je zin om vanavond vrienden te vragen?
Misschien heeft zij [*wijst op cursist 2*] vanavond tijd? Mag zij bij jou
komen eten? Kun je het haar even vragen?

- cursist 1 Eh ... o ja! Hallo, goedemorgen! Zeg, heb je zin vanavond komen te eten?
- docent **OM** vanavond **TE** komen eten. Gezellig als je komt!
- cursist 1 **om** vanavond **te** komen eten. Gezellig als je komt!
- cursist 2 Nou, graag! Leuk! Ehm ... mag ik iemand meebrench? Heb je genoeg ruim?
- docent **MAG** ik iemand mee**BRENGEN**? Heb je genoeg ruim**TE**?
- cursist 2 Mag ik iemand mee te brenchen? [tot cursist 3] Zeg, wilt jij vanavond mee te eten bij haar?
- docent **WIL jij** vanavond mee **eten** bij haar? Gezellig!
- cursist 2 **Wil** jij vanavond te eten bij haar?
- cursist 3 Gezellig! Bedankt voor uitnodigen. Maar waar woont je? Ik woon hier nog niet lang.
- docent Bedankt voor **DE** uitnodi**GING**. Zij weet **DE WEG NIET**. [tot cursist 2] Waar **WOON** je, en hoe komt ze daar?
- cursist 2 Het is makkelijk. Weet je Marktpllein? Ik woon naast supermarkt! Nummer 67!
- docent Op **HET** Marktpllein, naast **DE** supermarkt. Hoe kom ik van het station naar het Marktpllein? Kun jij dat vertellen? [kijkt nu cursist 4 aan]
- cursist 4 O dat niet makkelijk. Je ga na het station rechts, je moet steekt over de straat, klaar!
- docent Ho stop! Dat **IS** niet **MOEILIJK**, bedoel je?
- cursist 4 O ja ..., **is** niet **moeilijk** bedoel ik!
- docent 's Kijken, wat zei je? Je **GAAT** ... [maakt luistergebaar]
- cursist 4 Je **gaat** na het station rechts.
- verschillende cursisten: **AF... rechtsAF!!**
- cursist 4 O ja rechts **af**.
- docent En daarna? Na het station rechtsaf, en ... ?
- cursist 4 En dan je steekt moet over de straat.
- docent 's Kijken ... hoe zeg je dit? [kijkt wanhopig om zich heen]
- andere cursisten: En dan je moet oversteekt de straat ... je moet de straat oversteekt ... je moet oversteken de straat!
- docent Hoera!! Dan **MOET JE** de straat oversteken, ja!!!
- cursist 4 Pffft ... Nederlands moeilijk!!

- De docent enceneert een etentje bij één van de cursisten, een beetje gewaagd misschien, en cursist 2 doet er nog een schepje bovenop (*Mag ik iemand meebrengen?*);
- docent stimuleert het gebruik van geijkte frasen (*Zeg, heb je zin ... , gezellig als je komt, (zij) weet de weg niet, 's Kijken, Ho stop!*)
- dwingt met *Hoe kom je daar*-vragen tot het gebruik van richtingaanduidingen;
- corrigeert basisfouten met lidwoorden, meervouds- en werkwoordsvormen en de uitspraak van *ng*, maar ook de infinitief zonder *te* na *willen* en *mogen*, de *om-te*-constructie na *heb je zin*, de plaats van het scheidbare werkwoord *oversteken*, en de vaker voorkomende verwarring tussen *moeilijk* en *makkelijk*.

Onderwerpen in de tekst en de oefeningen

De tekst, het plattegrondje op p. 64 en ook de oefeningen bieden genoeg mogelijkheden om uw cursisten aan het werk te zetten met de richtingaanduidingen. Voor de functie van de oefeningen zie Les 1 ‘oefeningen’.

Van de spoortunnel naar het winkelcentrum

Kijk naar het plattegrondje op p. 64. Hoe kom je van de spoortunnel naar het winkelcentrum? En van daar naar het flatgebouw? En hoe ga je van het flatgebouw weer terug naar het station? Vind je dit een goede plattegrond? Waarom (niet)?

Dit gebouw

Weet je de weg in het gebouw waar we nu zijn? Op welke verdieping zijn we nu? Waar vind ik de kantine? En het secretariaat? Waar zijn de toiletten op deze verdieping? Waar vind ik het computerlokaal? Hoe kom ik van dit lokaal naar buiten? [U kunt op het bord weergeven wat uw cursisten zeggen, inclusief de onvermijdelijke verwisselingen van links en rechts. *Toiletten* wordt pas in les 22 vertaald, en *secretariaat* komt niet voor in dit boek, maar daar komt u met z'n allen wel uit?]

Je buurt

Is er een supermarkt bij jou in de buurt? Hoe kom je daar van jouw huis? Hoe lang doe je erover? Is er een markt bij jou in de buurt? Hoe kom je daar? Hoe lang doe je erover? Hoe kom je van jouw huis hiernaartoe? Bashalt ...??? O! je

bedoelt BUShalte! Probeer het nog eens: ja, **BUS**halte. Oké. Je gaat met de bus. Welk nummer? '19 nummer' ... we zeggen: '**nummer 19**'. Oké, je neemt bus nummer 19. Hoe lang doe je erover?

Uit het raam

Woon je in een hoog gebouw? 'Op een kamer'? 'Op kamers', zeggen we dan. Op welke verdieping woon je? De eerste? Hoeveel trappen moet je op? Is er ook een lift? Als je in je woonkamer staat en je kijkt uit je raam, wat zie je? Zie je water? Vóór je, of links of rechts? Een brug? Een kerk? Een plein? Een weg (of een straat)? Waar gaat die weg (straat) naartoe? Als je vroeger in je woonkamer uit je raam keek, wat zag je?

De kortste weg

Wat is de kortste weg van hier naar het station? En van hier naar het centrum? Is er een supermarkt hier in de buurt? Hoe kom ik daar? Is er wel eens markt, hier in de buurt/hier in de stad? Wat is de kortste weg daarnaartoe? En van de markt naar het station?

Plattegrond, internet of mobiel?

Als je ergens naartoe moet en je weet de weg niet, wat gebruik je? Een plattegrond? Waar vind je die? Zoek je het adres op het internet op? Of heb je een mobiel met een navigator? Werkt dat altijd goed? Wat is de beste manier om de weg te vinden?

Waar is de toets? oefening A

Wanneer is die toets? Is de toets in hetzelfde gebouw? Waar is de Westersingel? Waar is het grote winkelcentrum? Waar stoppen alle bussen? Waar ligt dat plein? Is het groot, of klein? Waarom is dat zo'n druk punt? Hoe kom je dan bij het gebouw waar de toets is? Moet je een grote brug over? Is het een laag gebouw? Hoeveel trappen moet je op?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen. Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

 V25

Vragen B: **Bij vrienden eten**

Oefening A: **Wat een grote kerk!**

Oefening B: **Van het station naar de school** Oefening C: **Het is niet moeilijk te vinden**

Oefening D: **Door het groene land**

Andere werkvormen

Onderling gesprek: van dit lokaal naar de kantine

Uw cursisten beantwoorden in groepjes van twee of drie de vragen onder **Spreeken**. Als u elk groepje iets anders wilt laten bespreken, kunt u er nog wel wat opdrachten bij bedenken – zie de vragen onder het kopje **De kortste weg**, hierboven. U loopt rond om te assisteren, en laat na een minuut of tien enkele groepjes de route plenair beschrijven.

Onderling gesprek: van A naar B

Op internet kunt u een plattegrond vinden van de plaats waar u zich bevindt; eventueel draait u er een op het station. U laat uw cursisten in groepjes van twee of drie de kortste weg formuleren van een punt A naar een punt B op die plattegrond. U loopt rond om te assisteren, en ... om in het oor te houden welke taal er gebezigd wordt!

Spreekopdrachten

Na een gesprekje naar aanleiding van oefening D in het oefenboek kunnen enkele van uw cursisten een korte spreekopdracht verzorgen over 'Fietsen door het groene land'. Voor de organisatie van dit onderdeel zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

Uw cursisten kunnen de schrijfopdracht op p. 67 in het oefenboek maken. In de les, of gedurende een eventuele pauze, of gedurende het toets-halfuurtje (zie **Toets**). V58

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar hoe hiermee een les te vullen? Zie Les 1 'Lesplan', en voor twee uitwerkingen zie www.delftsemethode.nl/docenten. V51 V55

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de invulling van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

Vragen van de docent

'Om een uur of zes': hoe laat is dat? Half zes, of vijf voor zes?

De **eerste** verdieping: moet je dan de trap op?

Dan ga je eerst onder het spoor door. Begin deze zin zo: Je

Deze weg steek je over. Begin deze zin zo: Je

Bij de volgende kruising ga je linksaf. Begin deze zin zo: Je

Je gaat eerst onder het spoor ..., je steekt de weg ..., je loopt een kilometer recht ..., daarna ga je rechts... . In het gebouw moet je vier trappen ..., en boven ga je de hoek

Die weg is druk: het is een ... weg.

Het plein is groot: het is een ... plein.

Dat gebouw is hoog: het is een ... gebouw.

Het bruggetje is klein: het is een ... bruggetje.

Vragen van cursisten

vraag 1 *Hè?* (r. 6) Wat betekent dit woordje?

antwoord *Je komt met de fiets, hè:* dat vraag je als je eigenlijk al weet dat de ander met de fiets komt, maar je vraag het toch even.

vraag 2 *Na een kilometer r. 13 = achter een kilometer?*

antwoord Nee! **na** de les, **na** deze cursus, **na** een uur, **na** één kilometer: **achter** het station, **achter** het gebouw, **achter** in het boek.

vraag 3 **aan** de rechterkant: Kan **op** de rechterkant ook?

antwoord Nee! We zeggen: **AAN** de rechterkant, **AAN** je linkerhand.

vraag 4 **aan** het eind r. 11: kan **in** het eind ook?

antwoord Nee! We zeggen: **AAN** het eind.

vraag 5 *het grote winkelcentrum* (oef. A), *het groene land* (oef D oefenboek): waarom niet *groot, groen*? Het is toch **het winkelcentrum, het land**?

antwoord Kijk op p. 67: **het grote** land – **een groot** land

het grote winkelcentrum. – **een groot** winkelcentrum

het groene boek – **een groen** boek

vraag 6 *Waarom: Je moet 4 trappen op*, en niet: *Je moet 4 trappen op gaan*?

antwoord **moet** + richting (4 trappen op) meestal zonder **gaan**.
Ook: Je **moet onder het spoor door** (gaan).
Ik **wil** niet **naar de markt** (gaan) (met **willen**).

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

V29

Les 14

De papieren

Deze tekst gaat over de papierwinkel waar buitenlanders vaak doorheen moeten om naar Nederland te komen of om hier te mogen verblijven. U kunt met uw cursisten praten over wat ze daaraan in eigen land gedaan hebben en wat ze hier nog (hebben) moeten doen. U kunt het verschil tussen paspoort en visum bespreken, en praten over wat je nodig hebt om hier te studeren of te werken, wat het uitmaakt of je uit een EU-land komt of niet, en wat zij hier willen gaan doen: studeren, werken of iets anders? De tongbrekers (breinbrekers?) verblijfsvergunning en inburgeringstoets komen langs, en misschien hebben enkele van uw cursisten al een inburgeringsdiploma op zak, dan willen ze wel even vertellen of je daarvoor echt aardappels moet kunnen koken (p. 69).

Vorbereidingen

Uw cursisten komen goed voorbereid naar de les, en ook u hebt zich voorbereid.

 V37- V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan de beginsecties in het boek op pp. 6-11 even door, en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28.

 V51- V55

Scenario – Papieren al in orde?

- docent Goedemorgen, allemaal. Zo, iedereen is er. Hoe ben jij hier gekomen? Op de fiets? Weet je de weg al een beetje? [*kijkt cursist 1 aan*]
- cursist 1 Ehm ... o ... ja, op de fiets. Ja, is makkelijk te vind. Ich weet de weg. Ich woon ... ik woon achter station! Dichtbij!
- docent Achter **HET** station. En ben je al eens bij de gemeente geweest? Om je papieren in orde te maken? [*tot cursist 2*]

- cursist 2 Ja, mijn papieren in orde gemaakt op gemeent. Ik moet naar gemeent.
- docent Naar **DE** gemeent**E**. Waarom?
- cursist 2 Naar **de** gemeent. Ik moet maken een ... eh ... uitspraak?
- docent Een **Afspraak**. Zo noemen we dat, een **AF**spraak met iemand van de gemeente, om kwart over tien op kamer 334, dat is een **afspraak**.
- cursist 2 een **affespraak** maken. ... een **af**spraak, **aff**spraak, **af**spraak.
- docent Goed! Wanneer moet je naar de gemeente?
- cursist 2 Vorig jaar. Vorig jaar ik moet naar de gemeent.
- docent Aha, vorig jaar! Vorig jaar **MOEST** je naar de gemeente! En jij? Heb jij je papieren in orde gemaakt? [*tot cursist 3*]
- cursist 3 Nee ... papieren niet in orde. Ik hundred dagen komen naar Nederland. Duurde hundred dagen.
- docent Je hebt er **HONDERD** dagen over gedaan om naar Nederland te komen?? Waarom duurde dat zo lang?
- cursist 3 Duurde **hundred** dagen ... boot ... vliegtuig, ... auto ... gote auto
- cursist 4 breekt in: De reis was illegal. Hij illegal. Geen papieren!
- docent Je bent ille**GAAL**? Meen je dat? Wat een lange reis! **HONDERD** dagen, met de boot, het **VLIEG**tuig, een grote auto, een vrachtauto misschien, zo'n dichte auto waar producten in zitten, maar soms mensen? **VRACHT**auto.
- cursist 3 Is klopt, dichte auto, niemand zie ons. Niemand ons gezien.
- docent Ah ... **DAT** klopt ... nou, gelukkig ben je goed aangekomen! Welkom!
- cursist 3 Dank u!
- docent En jij? Heb jij je papieren al in ode gemaakt? [*tot cursist 4*]
- cursist 4 Ja, alles in orde. Ik heb een papier met een stempel, en klaar!
- docent Aha, zo'n papier met een stempel ... je paspoort bedoel je? Of je diploma?
- cursist 4 Nee nee niet paspoort, diploma, nee, papier ...
- docent O, ik begrijp het al, je visum natuurlijk!
- cursist 4 Nee nee visum. Verblif ... met stempel!
- docent Wie helpt ons ... wat bedoelt zij?
- cursist 5, 6, 7: Verblifvegoe ... verblifs ... vehoening ... vergunning ... verblifs ... verblifvergoening ... pfft.
- docent Nu begrijp ik het! Ver**BLIJFS**ver**GUN**ning. [*luistergebaar*]
- cursist 5, 6, 7: Verbliefsvergunning! Verbliffegoenchen ... vergoening ... vigunning.

- De docent begint met een uitdrukking uit de vorige tekst – dit kan natuurlijk uitgebreider, tegen het vergeten,
- duikt daarna meteen in het onderwerp van de tekst, en spreekt een volgende cursist aan, zorgt dat iedereen alert blijft,
- legt het nieuwe woord *afspraak* (komt pas in tekst 17) even uit, en probeert het *e-tje* tussen de *f* en de *s* weg te krijgen,
- toont bij de opmerking over de honderd-dagenreis van cursist 3 betrokkenheid, motiveert zo cursisten om verder te vertellen,
- reikt hierbij het woord *vrachtauto* even aan, dat niet in het boek voorkomt, met een minieme uitleg (*producten*),
- betreft bij problemen (*wat is dat voor papier?*) de hele groep, zodat het een groeps gesprek wordt in plaats van een serie van één op één-interacties,
- en laat ze maar lekker tobben met dat vreselijke woord!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst, de illustraties bij de tekst en ook de oefeningen bieden genoeg mogelijkheden om uw cursisten aan het praten te krijgen. Voor de functie van de oefeningen zie Les 1 ‘Scenario 7’. Oefening A is gewijd aan de voltooide tijd: u bewijst uw cursisten de beste dienst door hun hier veel mee te laten oefenen, in gesprekjes. Als er bij die gesprekjes persoonlijke verhalen loskomen: des te beter, u gaat er geïnteresseerd op in, evenwel zonder de lijn van het leergesprek helemaal los te laten. Hieronder enkele voorbeelden van mogelijke gespreksonderwerpen.

Waar was Anita?

Waar was Anita gisteren? Moest ze haar paspoort laten zien? Waarom duurde dat zo lang? Is het gelukt, heeft ze die vergunning? Mag ze hier wonen? Mag ze hier studeren?

Paspoort, visum, verblijfsvergunning

Wat is het verschil tussen paspoort en visum? En tussen visum en verblijfsvergunning? Hoe ben jij aan je paspoort gekomen? Heeft iedereen in jouw land een paspoort? Hoe ben jij aan je visum gekomen? Hoe lang duurde dat? Heb je voor alle landen een visum nodig?

Werkvergunning

Heeft iedereen uit het buitenland een verblijfsvergunning nodig? Wanneer mag iemand uit het buitenland aan het werk in Nederland? Had jij een verblijfsvergunning nodig? Ja-hoe is dat gegaan, hoe lang duurde het? Nee? Waarom niet? Wil jij hier gaan werken, of wil je hier gaan studeren?

Inburgeringsdiploma

Wat moet je doen om een inburgeringsdiploma te krijgen? En, spreek jij al Nederlands? Meen je dat nou, volgens mij spreek je al wel een beetje Nederlands! Wie heeft al zo'n toets gedaan? Vertel, wat vragen ze? Geef eens een voorbeeld? Moet je aardappels kunnen koken (p. 69)? Kan je schaatsen? Koeien, wie weet wat dat zijn, koeien? Wat wil je graag leren over Nederland? Vind je het belangrijk dat er een inburgeringsexamen is? Waarom (niet)? Stel, er is een inburgeringsexamen voor jouw land: wat moeten we weten over jouw land?

Wat heb je gisteren gedaan?: oefening A

Wat heeft deze persoon gisteren gedaan? Hij of zij heeft de les gemist, waarom? Hoe lang heeft het geduurd? Wat hebben ze gevraagd? Wat was het antwoord? Wat heb jij gisteren gedaan? Hoe lang heeft dat geduurd?? Is het gelukt?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen.

 V25

Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Visumplicht**

Vragen B: **Verliefd**

Oefening B: **Braziliaan verliefd**

Oefening C: **Getrouwd met een Nederlander**

Andere werkvormen

Rollenspel

U kunt de les ook beginnen met een rollenspel (zie Les 1 'scenario 6'). U spreekt een cursist aan als Anita: *'Dag Anita! Waar was je? Ik heet Marian! Nee, nu ben jij Anita! Dag Anita! Waar wàs je gisteren?'* Anita' moet antwoorden conform de

tekst, en dus de zinnen in de tekst reproduceren. Desgewenst kunt u de anderen 'Anita' verder laten uitvragen: 'Moest dat zo lang duren? Kun jij dat even vragen?'

Spreken

U kunt uw cursisten onderling gesprekken (zie Les 1 'Andere werkvormen') laten voeren over een of meer van de vragen onder het kopje **Spreken**.

Schrijven

U kunt uw cursisten iets laten opschrijven naar aanleiding van hun onderlinge gesprekken, of u kunt ze de schrijfofdracht in het oefenboek laten maken: p. 71. V58

U hebt nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar hoe hiermee een les

Een lesplan

te vullen? Zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee uitwerkingen van een plan voor een les over tekst 14 vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten. V51-V55

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de

De tekst onder de loep

afwerking van dit onderdeel zie Les 7 'De tekst onder de loep'. V47-App5

Vragen van de docent

Waar was je? Waar ben je ge...?

Duurde dat de hele dag? Heeft dat ...?

Hoe liep het af? Hoe is het ...?

Lukte het? Is ...?

Daarvoor r.5 = Voor ...

Wie uit een EU-land komt r. 15 = Iemand Ook wie hier al woont r. 25 = Ook ...

*Die krijg **je** als je hier komt werken: wie is **je**?*

Vragen van cursisten

vraag 1 Ik zei: Is klopt! Was niet goed . Waarom niet?

antwoord We zeggen: **Het klopt**, net als: **het gaat, het lukt**, ...

Dus: Dat **klopt** = Dat **is correct**

vraag 2 *Ik moest naar de gemeente r. 2: waarom niet: naar de gemeente **gaan**?*

- antwoord Bij **moeten** + richting (*naar de gemeente*) blijft **gaan** meestal weg.
 Ook: *Ook wie hier al woont, moet eerst terug (gaan) r. 26.*
Dan moet je vier trappen op (gaan/lopen) (tekst 13).
- vraag 3 *Wie uit een EU-land komt ... r. 15* Waarom **wie**? Het is toch geen vraag?
- antwoord **Wie uit een EU-land komt** = **iemand die** uit een EU-land komt. of **iedereen die** uit een EU-land komt.
- vraag 4 *Als je komt op uitnodiging van een bedrijf r.18*: waarom niet: *Als je op uitnodiging van een bedrijf komt?*
- antwoord Dat is óók goed! Maar zo'n groepje woorden met *op, bij, met, in*, enzovoort, kan ook na **komt** staan.
- vraag 5 *Had leren kennen r. 20* waarom niet: **gekend**?
- antwoord Zo zeggen we dat nu eenmaal: nooit **ge-** na **hebben** + **leren**.
- vraag 6 Wat is het verschil tussen *We hebben je gisteren gemist* en *We misten je gisteren*?
- antwoord Vaak is er geen verschil. Met *We hebben je gisteren gemist* neem je meer 'afstand' dan met *We misten je gisteren*.

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Extra spreektijd in les 15?

De volgende les bevat wat meer materiaal, met aansprekende spreekopdrachten. Als er enige rek in uw rooster zit, kunt u daar meer tijd voor uittrekken.

Les 15

Een druk weekend

Deze tekst gaat over allerlei manieren waarop je je weekend kunt besteden: op bezoek, naar het strand, winkelen, samen koken, het huis schoonmaken, ... enzovoort. U kunt uw cursisten de tekst na laten vertellen, of de dagbestedingen op de plaatjes op p. 72 en 73 laten uitleggen, maar u vraagt ze natuurlijk ook het hemd van het lijf over hun eigen weekendbesteding. Of u laat ze dat in ongedwongen gesprekjes aan elkaar vertellen – het werkt heel motiverend om te merken wat ze allemaal kunnen. En u wilt natuurlijk alles weten over die tijdzones ... (p. 76)! Deze les bevat wat meer materiaal dan andere teksten, met aansprekende spreekopdrachten – als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan besteden, met extra spreektijd voor uw cursisten.

Vorbereidingen

Uw cursisten komen goed voorbereid naar de les, en ook u bent goed voorbereid. V37-V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan de beginsecties in het boek op pp. 6-11 even door, en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28. V51-V55

Scenario – Een leuk weekend

- docent Hallo allemaal. Hoe is 't ermee? Alles goed? Hoi! Leuk weekend gehad?
- cursist 1 Ehm ja, leuk weekend, ook druk weekend. Geen tijd voor uitslapen!
- docent Je had geen tijd **OM** uit **TE** slapen? Moest je zo vroeg opstaan? Wat moest je allemaal doen dan?
- cursist 1 Een vriendin was bij mij te bezoeken. We zijn in stad gegaan.
Winkelen, museum,
- docent Hoeveel **VRIEN**den waren bij jou **OP BEZOEK**?

- cursist 1 ?? Nee, één. Eén vriendin. Zij was bij mij te bezoek ... op bezoek.
 docent Ah, ik begrijp het! Een vriend**DIN**. Jullie zijn naar de stad geweest? Was 't niet veel te koud?
- cursist 1 Nee ... nee niet koud! In winkelen niet koud. We hebben alles gekocht!
 docent In de **WINKELS** is het niet koud. **ALLES** gekocht? Tsjonge, had je een grote auto bij je?
- cursist 1 Nee, ik bedoel veel dinchen. Alles.
 cursist 2 Zij bedoel 'Van alles'. 'Allerlei dinken.' Ik denk!
 docent Tsjonge, wat spreek jij al goed Nederlands! Zij bedoelt 'van alles': allerlei di**NG**en. Ik denk 't ook! Vertel, had jij ook zo'n druk weekend?
 cursist 2 dinchen ... dinnen Nee, ik had geen zo'n druk weekend. Zaterdag

- De docent start een gesprek over het afgelopen weekend, en gebruikt de kreten in de tekst: *Hoe is 't ermee?, Alles goed?, Hoi!*;
- corrigeert combinaties als *tijd om uit te slapen* en *op bezoek*, maakt het verschil duidelijk tussen *winkelen* en *winkels*;
- maakt het verschil in uitspraak tussen *vriendin* en *vrienden* duidelijk,
- laat cursisten er even in lopen met *alles* ≠ *van alles*,
- en complimenteert cursist 2 met een knipoog met *Tsjonge ...!*
- laat ook fouten onbesproken, ter wille van de dynamiek van het gesprek.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst, de illustraties bij de tekst en ook de oefeningen bieden genoeg mogelijkheden om uw cursisten aan het praten te krijgen. Voor de functie van de oefeningen zie Les 1 'Scenario 7': zij zijn beide gericht op de werkwoordsvormen in het grammaticablokje erboven: het 'kofschip'. U bewijst uw cursisten de beste dienst door ze veel met werkwoorden die ze kennen te laten oefenen – in gesprekjes, wel te verstaan!

Op bezoek

Wat heeft Julia zondag gedaan? Kent ze die vrienden al lang? Welke taal spreken ze met elkaar, denk je? Ken jij veel mensen die hier ook pas wonen? Ga je wel eens op bezoek bij ze, of komen zij weleens bij jou op bezoek? Nemen jullie altijd een cadeautje mee? Wat bijvoorbeeld? Wat doen jullie dan? Gaan jullie ook naar het strand? Moeten jullie dan ook zo ontzettend lachen?

Naar het strand

Waarom wilde Julia naar het strand? Was het koud, daar? Was het druk op het strand? Wat vond ze ervan? Ben jij al eens naar het strand geweest? Heb je in jouw land ook lege stranden met veel vogels? Vertel!

Niets bijzonders

Carmen heeft dit weekend ‘niets bijzonders’ gedaan, wat betekent dat? Wat doet ze meestal op zaterdag? Opruimen, dat is toch hetzelfde als schoonmaken? Leg uit. ‘Dat was wel nodig’: waarom zegt Carmen dat? Ruim jij ook meestal op zaterdag op, of op een andere dag? Waarom/Wie doet dat dan?

Ouders bellen

‘Stom van me’, zegt Carmen. Waarom? Bel jij vaak naar familie in jouw land? Op welke tijd doe je dat? Op welke tijd bel je ze zeker niet, en waarom niet? Kun je niet beter mailen? Of sms-en? Of skypen?

Winkelen

Zaterdagmorgen heeft Carmen gewinkeld: is dat hetzelfde als boodschappen doen? Ga jij wel eens winkelen? Waar? Wanneer? Is dat niet veel te druk? Met iemand, of alleen?

Een druk weekend: oefening A

Heeft deze persoon nog iets bijzonders gedaan in het weekend? En 's avonds? Heb jij wel eens tien vrienden uitgenodigd? Wat heb je gekookt? Wie heeft de keuken opgeruimd?

Vroeger: oefening B

Vroeger woonden deze mensen in Spanje: vertel! Woonden ze in het centrum? Werkten ze daar ook? Hebben ze veel gereisd in die tijd? Hoe schrijf je ‘gereisd’?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen. Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Samen koken** Oefening A: **Nieuwe schoenen** Oefening B: **Scheveningen**

Rondje: Wat heb je het afgelopen weekend gedaan?

Op een willekeurig moment in de les kunt u een rondje *Wat heb je het afgelopen weekend gedaan?* inlassen. U laat iedereen om de beurt vertellen over zijn of haar bezigheden. De antwoorden worden al gauw opsommingen, waarvoor de voltooid tegenwoordige tijd geschikt is – u kunt dat als dat te pas komt hier en daar suggereren. Cursisten die er wat meer boven staan zullen wellicht uitvoeriger antwoorden, dat honoreert u natuurlijk, maar iedereen moet wel aan de beurt komen!

Rollenspel: Hoi Julia

Deze tekst leent zich voor een rollenspel: u spreekt een cursiste aan met *Hoi Julia*, en laat haar over ‘haar’ weekend vertellen. Als ze nog iets vergeet, wil een van de andere cursisten wel even navraag doen: *En 's avonds?* Er is ook een rol voor ene Carmen.

Spreken: A en B

U kunt uw cursisten onderling gesprekken (zie Les 1 ‘Andere werkvormen’) laten voeren over een of meer van de vragen onder het kopje **Spreken A of B**. In het eerste geval moeten ze met de tijdzones aan de slag (*Hoe laat is het nu in jouw land?*), in het tweede geval vertellen ze over hun eigen weekend.

Spreekopdracht

Naar aanleiding van de onderlinge gesprekken op basis van **Spreken B** kunt u enkele van uw cursisten een korte spreekopdracht (zie Les 5 ‘Spreekopdracht’) laten verzorgen over het onderwerp: *Ik heb het afgelopen weekend iets leuks/stoms gedaan.*

Telefoongesprek: oefening C (oefenboek)

U kunt cursisten twee aan twee een telefoongesprek laten voeren met familie thuis, waarbij ze vertellen over de cursus, hun Nederlands, dat het lukt, dat ze zo hard moeten werken, enzovoort.

Schrijven

U kunt uw cursisten iets laten opschrijven naar aanleiding van de gesprekken op basis van **Spreken A of B**, u kunt ze de schrijfpdracht in het oefenboek laten maken op p. 75, of de wat vrijere schrijfpdracht in het tekstboek p. 77.

V58

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen. Zie ook Les 1 'Lesplan', twee lesplannen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

V51- V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de afwerking van dit onderdeel zie Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47- App5

Vragen van de docent

Wat is het verschil tussen *boodschappen doen en winkelen*?

Wat betekent *ontzettend* in r. 4?

Wat betekent: *Op zondag slaap ik meestal uit* r. 11?

Ik heb gisteren m'n kamer opgeruimd: vandaag ga ik m'n kamer dus niet ... ; ik hoef hem niet meer ...

Ik heb gisteren schoongemaakt: vandaag ga ik dus niet ... ; ik hoef niet meer ...

Zaterdag deed ik boodschappen op de markt – Zaterdag heb ik ...

Vroeger woonde ik in Spanje – Vroeger heb ik ...

Eerst ruimde ik mijn kamer op, en maakte ik de keuken schoon – Eerst heb ik ...

Dat viel wel mee – Dat is wel ...

vragen van cursisten

vraag 1 Wat betekent 't r. 1?

antwoord 't betekent hetzelfde als *het*. De uitspraak is met de *u* van *dus*.

Ook: *m'n = mijn*, de uitspraak van *m'n* is ook met de *u* van *bus*.

vraag 2 Wat betekent *Dat viel wel mee* r. 7?

antwoord *Dat viel wel mee = Het was niet zo koud, het was niet zo erg.*

vraag 3 Wat betekent *wou* r. 5?

antwoord *Wou = wilde.*

vraag 4 *Daarna hebben we samen gekookt, Daarna kookten we samen* r. 8: Wat is het verschil?

antwoord Het verschil is klein. Als je lijstje maakt, zoals hier ('s middags ..., daarna ..., 's avonds ...), dan gebruik je vaak vormen met **ge**-...

vraag 5 *Ik had ... de zee gezien* r. 5: waarom niet *Ik heb ... de zee gezien*?

antwoord **Had** *gezien*: nog vóór *We zijn naar het strand geweest*, nog vóór het afgelopen weekend.

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 16

Pasje kwijt

Deze tekst gaat over het moderne betaalverkeer: met een pasje betalen, rood staan, je pasje verliezen, een nieuw pasje aanvragen, je pincode leren, contant of met je mobiel betalen. U kunt uw cursisten laten vertellen over hun ervaringen op dit punt: zijn ze wel eens hun pasje verloren, rijbewijs of chipkaart kwijtgeraakt, en hoe hebben ze dat opgelost? Ook de moeder-dochterrelatie in de tekst maakt wellicht de tongen los; u kunt deze en soortgelijke relaties laten naspelen met de situatieschetsen onder **Sprek**.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich goed voorbereid. Het is goed om te weten dat het woord *blokkeren*, dat u misschien wilt gebruiken in verband met pinpasverlies, in het boek niet voorkomt: dat moet u dus even uitleggen (zoals in oefening B van het oefenboek gebeurt). In deze les kunt u ook het woord *rijk* in de betekenis *niet arm* introduceren.

V37-V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, kijkt u dan de beginsecties in het boek op pp. 6-11 even door, en de uitwerking van Les 1 op p. 12-28.

V51-V55

Scenario – Wat is het probleem?

- docent De dochter in de tekst ziet een prachtige broek. Dan koopt ze die toch? Of is ze te arm? Is ze niet **RIJK** genoeg? [*schrijft rijk=niet arm op het bord*]. Is ze te arm?
- cursist 1 Nee, zij niet arm, ik geloof. Maar staat rood!
- docent 'Ze **IS** niet arm, maar **ZIJ** staat rood'? Dat snap ik niet. Wat betekent dat: 'zij staat rood'?

cursist 1 'Zij staat rood' bekent betekent ze heeft niet genoeg op zij rekening.
docent Ze heeft niet genoeg op **HAAR** rekening. Meen je dat? Sta jij wel eens rood?

cursist 1 Tuurlijk niet! Ik heb altijd genoeg op **haar** ... mij rekening.
docent Maar dan betaalt mam wel even. Handig toch? Wie is 'mam' trouwens? [tot cursist 2]

cursist 2 'Mam' is zij moeder ... eh ... **haar** moeder. Maar haar moeder kan ook niet betaalt!
docent Haar moeder **KAN** ook niet **BETALEN**?? Wat een toestand! Staat haar moeder ook rood?

cursist 2 Nee, dat is niet probleem. Pasje kwijt! Overal zoeken, maar is zij het kwijt.
docent Maar **ZE IS** het kwijt. Hoe kan dat? Ligt het pasje thuis?

cursist 2 Nee thuis, heeft ze net nog gebetaald in de winkel ... gepind.
docent Ze heeft net nog **BETAALD**, dus het pasje ligt **NIET** thuis! Dan moet ze onmiddellijk de politie bellen!

cursist 2 Ja, moet politie bellen.
cursist 3 Nee, niet politie, bank melden!
docent Ze moet **DE** bank melden. Ik snap het. Maarre wat moet ze dan melden?

cursist 3 Dat zij pasje kwijt! Dat haar pasje kwijt!
docent Dat **ZIJ HAAR** pasje kwijt **IS**. Tuurlijk! Stom van me! Maar ... vreemd! Gaat **HAAR** bank **HAAR** pasje zoeken? [tot cursist 4]

cursist 4 Nee, de bank eh ... blocks ... dat niemand geld kunt opneemt van haar rekening!
docent De bank **BLOKKEERT** de rekening, dat niemand geld **KAN OPNEMEN** van haar rekening. Handig toch? Klaar is Kees! O ... maar ... die broek? Komt dat nog voor mekaar?

cursist 4 ... dat niemand geld **kan opnemen**, ja. Ze kopen de broek contant. 'Samen hebben we wel genoeg, hoor mam'.

- De docent houdt zich van de domme, en vraagt hoe het allemaal zit,
- laat *rood staan* en *mam* nog even uitleggen,
- hamert op het bezittelijk voornaamwoord *haar*, fatsoeneert hier en daar een zin (**ZIJ staat rood, ZE IS het kwijt, dat ZIJ HAAR pasje kwijt IS, geld KAN OPNEMEN**),

- reikt het nieuwe woord *blokkeren* aan, en legt uit wat dit betekent,
- en gebruikt spreektaaluitdrukkingen uit deze en de vorige tekst (*Meen je dat? Handig toch? Wat een toestand! Stom van me! Vreemd! Klaar is Kees! Voor mekaar*), en stimuleert zo de cursisten dat ook te doen.

Onderwerpen in de tekst en in de oefeningen

De tekst biedt nog meer stof tot conversatie, en ook uit de oefeningen bij deze tekst kunt u gespreksstof halen. Voor de functie van de oefeningen zie Les 1 ‘Scenario 7’. Oefening A is specifiek gericht op de inhoud van het grammaticablokje, dat gaat over de vormen waarin het genus van een woord (*de* of *het*) tot uitdrukking komt: *deze/dit, die/dat, welke/welk, ons/onze*. U bewijst uw cursisten de beste dienst door hen veel te laten oefenen met deze vormen: in gesprekjes.

Rood staan

Sta jij vaak rood? Hoe kun je dat zien? Wat is er precies rood? Wat betekent ‘rood’ dan? Hoe betaal je als je rood staat? Wat kun je doen als je rood staat?

Een rekening openen

Mam opent niet graag rekeningen. Waarom niet? Nu begint alles weer opnieuw: wat bedoelt ze? Heb jij wel eens een rekening geopend? Hoe ging dat? Wat wilden ze allemaal van je weten? Moest je lang wachten?

Help, politie!

Mam wil meteen de politie bellen, maar dochter zegt dat dat niet moet. Waarom niet? In wat voor situaties moet je de politie bellen? Er zijn twee nummers: 112 en 0900 8844: wie weet het verschil? Heb jij de politie wel eens gebeld? Vertel! Zijn er in andere landen ook twee nummers?

Moeder en dochter

Moeder en dochter gaan samen winkelen: hoe gaat dat? Doe jij dat ook, winkelen met je moeder? Of, als je een dochter hebt, ga je wel eens winkelen met haar? Is het gezellig? Wie betaalt? Hoe? Wie koopt het meest?

Een nieuwe broek: oefening A

Waar gaan deze mensen een nieuwe broek kopen? In het centrum? Welke straat? Op welk nummer? Is dat winkeltje er al lang? Wat voor kleren hebben ze daar? Waar koop jij een nieuwe broek?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen. Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Contant of pinnen?**

Oefening A: **Mobiel met pincode**

Oefening B: **Pinpas kwijt**

Oefening C: **Mobieltje kwijt**

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

U kunt uw cursisten onderling laten spreken (zie Les 1 'Andere werkvormen') over die keer dat ze hun pinpas/rijbewijs/chipkaart/mobieltje/... verloren waren. Hoe erg was het, en wat hebben ze gedaan?

Rollenspel

Onder **Spreeken** staan enkele situaties die u uw cursisten kunt laten naspelen. U laat ze twee aan twee kiezen tussen de nummers 1 t/m 4, en geeft ze 5 minuten om het voor te bereiden. Het is natuurlijk niet erg als een situatie meer dan één keer gekozen wordt, en fantasierijke tweetallen mogen natuurlijk ook zelf een situatie verzinnen. U kunt zo nodig ook drietallen van vader, moeder en dochter casten. Daarna wilt u graag horen wat er allemaal gebeurd is!

Spreekopdracht

U kunt enkele van uw cursisten een korte spreekopdracht (zie Les 5 'Spreekopdracht') laten verzorgen naar aanleiding van de onderlinge gesprekken.

Schrijven

U kunt uw cursisten de situatie laten beschrijven die ze onder **Spreeken** hebben uitgespeeld, of u laat ze de schrijfpdracht in het oefenboek p. 79 maken.

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen. Zie ook Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Voor twee uitwerkingen van een lesplan zie www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de afwerking van dit onderdeel zie Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V59-App5

Vragen van de docent

*Die prijs – prijs: **het of de?** Welk telefoonnummer – telefoonnummer: **het of de?***

*Ligt hij (= mijn pinpas) daar nog – pinpas: **het of de?***

*Onze eigen kamer – kamer: **het of de?** Welke code – code: **het of de?***

*In regel 3 en ook in r. 10 staat **je je**. Is dat fout?*

*Wat betekent **perfect** r. 1? **Snap** r.5? **Net** r. 5? **Nauwelijks** r. 22 en 26? **Tuurlijk** r. 23?*

*Hoe moet ik **over** vertalen r. 22? En **me** r. 22?*

Vragen van cursisten

vraag 1 *Geen **fantastische broek** r. 1: waarom **geen**? De broek is toch wel fantastisch?*

antwoord *Een vraag met **geen** (of **niet**) gebruik je vaak om duidelijk te maken dat je het antwoord al weet, dat je vindt van wèl.*

vraag 2 *Wat is het verschil tussen **ja** en **jawel** r. 4?*

antwoord ***Jawel** gebruik je vaak na een vraag met **niet** of **geen**. **Heb je je pasje niet bij je?** **Jawel, ik heb het wel bij me, maar ...***

Heb je les?** **Ja, om 10 uur.** **Heb je geen les?** **Jawel, maar ik ga niet.

vraag 3 *Wat betekent **m’n** r.5, hoe spreek je het uit?*

antwoord ***m’n** = **mijn**, spreektaal. Het eind van dit woordje klinkt als **hun**.*

vraag 4 *Wat betekent **hè** r. 5?*

antwoord ***Hè** gebruik je vaak als je iets niet begrijpt. **Hè?** **Hoe kan dat?***

vraag 5 *Wat betekenen **ie** en **'m** r. 8?*

antwoord ***ie** = **hij**, **'m** = **hem**. Allebei spreektaal; **ie** is nooit het eerste woord in een zin. Hier: **ie=hij**, **'m=m’n** pinpas.*

vraag 6 *Wat betekent **'t mijne** r. 13?*

antwoord *'t mijne = het mijne = mijn mobieltje (het mobieltje).*

vraag 7 *Die **hou** je ... r. 23: waarom niet **houd**?*

antwoord **Hou** is spreektaal. De betekenis is hetzelfde als die van **houd**.

vraag 8 *Wat betekent **hoor** in r. 27?*

antwoord *Met **hoor** maak je vaak duidelijk dat je het beter weet. In jouw vla zit ook melk, hoor! Of: Niet in je boek schrijven, hoor!*

vraag 9 *In oefening A staat **die**. Maar dat moet **dat** zijn. Het is toch *het winkel-tje*?*

antwoord *Dat is waar! Perfect! Tsjonge, wat spreek jij goed Nederlands!*

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 17: een herhalingstoets

De volgende les, les 17, is een goed moment voor een herhalingstoets over de laatste 8 lessen. Waarschuwt u uw cursisten even?

 V29

Les 17

Met dokter Jansen: wat is er aan de hand?

Deze tekst gaat over telefonisch contact met de dokter. Uw cursisten krijgen wat basisterminologie aangeboden op dit terrein (*ziek, hoofdpijn, buikpijn, last, koorts, afspraak, spreekuur*), en ze maken kennis met enkele telefoonroutines. U kunt gaan praten over dokters in Nederland, en u kunt ze vergelijkingen laten trekken met dokters in hun eigen land – maakt u uw borst maar nat, de Nederlandse dokters staan er vaak niet zo goed op! Ook kunt u naar aanleiding van deze tekst diverse telefoongesprekken laten voeren zoals gesuggereerd onder **Sprek**en. In les 25 komt gezondheid en alles wat daar goed of slecht voor is, aan de orde, en les 30 gaat over de Nederlandse zorg als systeem. Deze les gaat dus heel specifiek over de huisarts.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich voorbereid. V37-V43
Goed om te weten: de woorden *huisarts, tandarts, verzekering, medicijnen, specialist, ziekenhuis, apotheek* komen pas in les 30 aan bod. Als u deze woorden nodig hebt, verwijst u ze dus naar de vertalingen bij die les, anders moet u ze even uitleggen of, nog beter natuurlijk, dat laten doen door een cursist die deze woorden al wel kent.

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, raadpleegt u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28. V51-V55

Scenario – Goedemorgen, u spreekt met de praktijk van dokter Jansen

docent Goedemorgen, u spreekt met de praktijk van dokter Jansen, een ogenblik alstublieft Ja met de assistente van dokter Jansen. Kan ik u hel-

pen? [*maakt uitnodigend gebaar richting cursist 1*]

cursist 1 Eehh ... ??

docent Meneer Bos? Zegt u het maar!

cursist 1 Ah ... ja ... eve kijke ... mijn dochter ziek! U moet komen!
Zij bijhoor ... beehor ... beehoorlijk ziek!

docent Ah, uw dochter is **BEHOORLIJK** ziek. Wat heeft zij precies?

cursist 1 Zij voel niet goed! Pijn in zij hoofd, buik, ... alles pijn.

docent Zij voelt zich niet goed.

cursist 1 ... zij **voelt zich** niet goed ...

docent Ze heeft pijn in **HAAR** hoofd en **HAAR** buik. Even kijken ...

cursist 1 Is moeilijk dokter te komen hier? Is nodig!

docent Moeilijk Ah, u bedoelt Is het **MOGELIJK** dat de dokter hier komt? Dat is **MOEILIJK**, de dokter heeft het erg druk ... [*cursist 2 breekt in*]

cursist 2 Ik vind Nederlandse dokters zijn niet goed! Ze komen niet als jij ziek!
En geven geen medicins!

docent Meen je dat nou? Je vindt de Nederlandse dokters niet goed, ze komen niet als je ziek bent, en ze geven geen medi**CIJNEN** (paracetamol, aspirine). Wat een toestand! Vertel, je was een keer ziek, en toen ... ?

cursist 2 Ik was ziek, pijn in mijn hoofd, en in mijn land ik altijd krijg medicins medic**ijnen**. En Paula kan niet te lopen, moet hij direct komen!

docent In jouw land **KRIJG JE ALTIJD** medicijnen, en hier niet! Wat vervelend!
Maar nu ben je gelukkig toch weer beter! Hoe gaat dat verder met Paula, moet ze naar de dokter toe? [*kijkt cursist 3 aan*]

cursist 3 Nee, eerst assistente overleg ... legt over met dokter, dan dokter komt.
Later.

docent Hè gelukkig, eerst **OVERLEGT** de assistente met de dokter, en dan **KOMT DE DOKTER** later.

cursist 3 Dan komt dokter later. Ik heb een vragen ...

docent Je hebt een **VRAAG** ...

cursist 3 Moet altijd afspraak te maken voor de spreekuur?

docent Moet **JE** altijd een afspraak maken voor **HET** spreekuur? Tja ... wie weet hoe dat zit? Is er iemand die het weet? [*cursist 4 meldt zich*]

cursist 4 Mijn dokter vast spreekuur. Kan je zo naartoe.

- De docent maakt het telefoongebaar en begint met een rollenspel, waarbij cursisten stukjes tekst kunnen reproduceren,

- maar wordt al snel onderbroken door cursist 2 met klachten over de Nederlandse dokter,
- houdt zich een beetje van den domme, laat deze cursist nog even aan het woord, maar stelt de discussie over dit uiterst actuele onderwerp wellicht nog even uit tot les 25 of 30?
- schakelt nu eerst door naar nummer 3 en gooit de discussie open naar aanleiding van de vraag van deze cursist;
- corrigeert op zinsbouw (*IS* ziek, *als JE* ziek *BENT*), op het bezittelijke voornaamwoord, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 85 (*HAAR*), en legt het onbekende woord *medicijnen* even uit.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Er zitten nog andere onderwerpen in deze tekst en in de vragen erbij, en ook de oefeningen dragen gespreksstof aan. Voor de functie van de oefeningen zie Les 1 ‘Scenario 7’. Het grammaticablokje over de vormen van de persoonlijke voornaamwoorden is een herhaling van het blokje bij les 11. Er valt weinig aan uit te leggen, dus geef uw cursisten de gelegenheid ermee te oefenen: in gesprekjes.

 V15

Een ogenblik geduld

Wie zegt: *Een ogenblik geduld alstublieft?* Waarom neemt de assistente niet onmiddellijk op? Hoe lang duurt ‘een ogenblik’? Hebben jullie wel eens ‘een ogenblik’ geduld moeten hebben? Hoe lang duurde dat ogenblik?

Zij is patiënt bij u

Zij is patiënt bij u: wat betekent dat? Kent die assistente Paula? Kent dokter Jansen Paula? Heeft dat voordelen? Hoe is dat in andere landen, ben je dan ook patiënt bij een bepaalde dokter? Heeft dat voordelen?

Spreekuur

Dan heeft de dokter spreekuur: wat betekent dat? Moet je een afspraak maken voor het spreekuur, of kan je er zo naartoe? Hoe gaat dat in andere landen, als je een dokter wilt spreken? Is dat beter?

Ernstig ziek?

Is Paula ernstig ziek, denk je? Waarom denk je dat? Waarom moet Paula in ieder

geval drinken? Wanneer is iemand ernstig ziek? Ben jij wel eens ernstig ziek geweest? Kwam de dokter toen direct? Moest je ook veel drinken?

Hoofdpijn

Wat doe je als je hoofdpijn hebt? Vroeg naar bed, helpt dat? Paracetamol, helpt dat? Heeft dat ook nadelen? Krijg je hoofdpijn van deze cursus? Wat kun je eraan doen? Krijg je wel eens hoofdpijn als iets heel moeilijk is? Bijvoorbeeld: ... Wat kun je eraan doen?

Allebei ziek: oefening A

Meneer Van Veen heeft een probleem. Wat is zijn probleem? Is hij zelf ziek? Hoe kan dat nou, moeder en dochter allebei ziek? Waarom kan hij de dokter niet direct spreken? Waar is de dokter? Wat spreekt meneer Van Veen af met de assistent(e)? Gaat hij zelf mee met hen? Hoe komen ze bij de dokter? Kan meneer Van Veen zelf niet rijden?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen. Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Woont er een dokter in de buurt?**

Oefening B: **Mijn vader is ziek**

Oefening D: **Mijn naam is Karim**

Andere werkvormen

Spreken

U kunt uw cursisten onderling laten praten (zie Les 1 'Andere werkvormen') over het onderwerp: *Naar de dokter in Nederland en in mijn land.*

Telefoongesprekken

U kunt uw cursisten onderling telefoongesprekken laten voeren op basis van de suggesties onder **Spreken**. U geeft uw cursisten vijf minuten om te oefenen, daarna voeren zij de gesprekken plenair. Cursisten kunnen hier enorm gaan keten: *De dokter heeft geen tijd, hij moet naar de sportschool! Ik wil een andere*

dokter, u bent een slechte dokter!. Geen probleem, zolang het maar in het Nederlands gebeurt. Na afloop van ieder gesprek geeft u correcties op de meest storende (uitspraak)fouten.

Uitdrukkingen

In het oefenboek vindt u na deze les 17 een lijst met uitdrukkingen die in de lessen 9-17 voorkomen. U kunt uw cursisten opdragen zelf zinnestukjes te maken waar die uitdrukkingen in voorkomen. De twee oefeningen waarin die uitdrukkingen ook verwerkt zijn, gebruikt u natuurlijk niet voor een klassikaal af te werken invulopdracht, maar als *conversation piece*!

Schrijven

U kunt uw cursisten iets laten opschrijven naar aanleiding van hun gesprekken over doktersbezoek in Nederland en eigen land, of u laat ze, eventueel gedurende het onderdeel **Toets**, de schrijfoopdracht maken in het oefenboek p. 83. V58

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpen. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen. Zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee mogelijke indelingen van een les over tekst 17 vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten. V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de afwerking van dit onderdeel zie Les 7 'De tekst onder de loep'. V47-V59-
Apps

Vragen van de docent

Wie weet een ander woord voor **ogenblik** r. 1? Voor **spoedig** r. 2? Voor **lastig** r. 11? Voor **vreselijke** r. 16? Voor **haast** r. 17? En voor **vanmorgen** r. 20?

Ik bel **mijn** dokter. En jij, bel **jij** ... ? En hij, belt **hij** ... ? En jullie, bellen **jullie** ... ? En zij, bellen **zij** ... ?

Die fiets is **van mij**. Je kunt ook zeggen Dat is **mijn** fiets. Is die fiets **van jou**? Je kunt ook vragen: Is dat ... ? Is deze fiets **van haar**. Of: Is dit ... ? Deze fietsen zijn **van ons**. Of: Dit zijn ... ?

Wat betekent **daar** in r. 23?

Ik voel me goed. Voel jij ? Hij voelt Voelt iedereen ? Voelen zij ?

Vragen van cursisten

vraag 1 Wat is het verschil tussen *dokter* r. 1 en *arts* r. 13?

antwoord Er is geen verschil. Alleen kun je iemand niet aanspreken met *arts*: als je spreekt met je *arts/dokter*, noem je hem *dokter*.

vraag 2 Waarom staat er *zich* in r. 7?

antwoord *Zich* hoort bij *voelen*: *zich slecht voelen, zich goed voelen, zich ziek voelen, zich thuis voelen*, enzovoort. Net als in r. 18: *zich* hoort bij *zorgen maken*: *zich zorgen maken = bang zijn*.

vraag 3 Ik begrijp r. 18 niet: *Hebt u de temperatuur opgenoemen* r. 18, waarom *noemen*?

antwoord Er staat: *de temperatuur opge**NO**men*, dat komt niet van *op**NO**Emen*, maar van *op**NE**men*.

vraag 4 I don't understand line 18 *zich zorgen maakt*: why two verbs, *zorgen* and *maakt*?

antwoord Ooo, een vraag in 't Engels ... moeilijk! Probeer het eens in het Nederlands?

vraag 4 Ik begrijp niet line 18 *zich zorgen maakt*.

antwoord Dank je wel, nu snap ik het! *Zich zorgen maakt*: deze woorden moet je samen vertalen. *Ik maak me zorgen* = ik ben bang dat het ernstig is. *Maak jij je ook zorgen? Zorgen* komt van *de zorg*.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af. Dit is een goed moment om er een herhalingstoets van te maken.

V29

Les 18

Oma's wil is wet

Deze tekst gaat over gezin en familie. U kunt met uw cursisten praten over gezin en familie in Nederland en in eigen land, grote of kleine gezinnen, contact met familie, werkende ouders en de rol van grootouders, en u kunt met ze oefenen op de Nederlandse verwantschapsnamen. Weest u erop bedacht dat uw vragen over gezin en familie pijnlijke verliezen kunnen aanroeren: als u dat merkt vraagt u of de cursist in kwestie daar iets over wil vertellen – zo niet, dan zegt u dat u zich dat heel goed kunt voorstellen, en gaat u over op een ander onderwerp of naar een andere cursist. En rekent u er niet te vast op dat het onderwerp ‘grote gezinnen’ in elke groep zal aanslaan: als kleine gezinnen voor alle groepsleden heel gewoon zijn, moet u direct kunnen uitwijken naar een ander onderwerp!

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich goed voorbereid. Een gewaarschuwd mens telt voor twee: de term *enig kind* kunt u niet zonder nadere uitleg gebruiken, omdat het woord *enig* alleen in de combinatie *enige kennis* gebruikt is (les 14). Ook met het woord *familielid (-leden)* moet u oppassen, het woord *lid* komt pas in les 25 aan bod. *Grootvader* wordt evenmin vertaald, maar de betekenis is te herleiden uit het wel vertaalde woord *grootmoeder*.

V37-V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek even door, pp. 6-11, en de uitwerking van les 1, pp. 12-28.

V51-V55

Scenario – Een groot gezin

docent Komt Boris uit een groot gezin?

cursist 1 Nee uit een groot gezin. Hij uit een normaal gezin.

docent Hij komt **NIET** uit een groot gezin?? Uit hoeveel mensen bestaat dat gezin dan?

cursist 1 Ehm ... vijf ... o nee zes, met ouders, acht mensen. Dat gezin bestaat acht mensen.

docent ... bestaat **UIT** acht mensen. Een normaal gezin!

cursist 2 [*interrumpeert*] Dats groot! Wat jij noemt grote gezin? Twintig mensen?

docent Tja, wat noem je een **GROOT** gezin? Wat noem **jij** een groot gezin? [*tot cursist 2*]

cursist 2 Ik noem drie kinderen normaal, vier kinderen grote ... **groot** gezin. Zes kinderen heel groot gezin.

docent Kom jij uit **EEN KLEIN** gezin? Hoeveel broers en zussen heb je?

cursist 2 Ik kom uit **een klein** gezin: één broer!

docent Je had wel iemand om mee te spelen: gezellig!

cursist 2 Ja, was gezellig. En nu mijn broer ook in Nederland. Iemand om mee te spe ... praten!

docent Aha, je broer **WOONT** ook in Nederland. Je praat toch wel Nederlands met je broer?

cursist 2 Ehm ja ... nee ... wij praat ... Spanish ... Spaans

docent Wie van jullie komt er uit een groot gezin?

cursist 3 Ja ik! Als Boris, acht mensen bestaat uit. Is normaal in mijn land. Maar voor jullie: grote gezien.

docent **EEN** groot ge**ZIN**. [*maakt luistergebaar*]

cursist 3 **Een** groot ge**zin**. Ik heb **een** groot ge**zien** ... ge**zin**.

docent O? Dus jij hebt **zes** kinderen?

cursist 3 ??? Nee nee! Ik niet getroed, ik geen kinderen!

docent Let op: ik **heb** een groot gezin = ik heb veel kinderen. Ik **kom uit** een groot gezin = ik heb veel broers en zussen. Wat bedoel je?

cursist 3 Ik bedoel: ik **kom uit** een groot gezin!

- De docent begint dicht bij de tekst, maar haakt meteen in op Boris' opvatting over wat een 'normaal gezin' is;
- en gaat met cursist 2 mee, die er anders over denkt;
- probeert materiaal uit voorafgaande teksten te gebruiken: *bestaat uit, wat noem je groot, gezellig*;
- maakt het verschil duidelijk tussen *Ik kom uit/ik heb een groot gezin*;

- corrigeert *nee/niet, bestaat uit, grote/groot, je broer woont in NL*, en de uitspraak van gezin;
- kan met vragen naar de gezinsgrootte nog wel een paar cursisten aanspreken!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Er zitten nog andere onderwerpen in deze tekst en in de vragen erbij, en ook de oefeningen op de oefenpagina dragen gespreksstof aan. Voor de functie van de oefeningen zie Les 1 'Scenario 7'; beide oefeningen bij deze les grijpen aan op het grammaticablokje, dat de vormen van het bijvoeglijk naamwoord in herinnering roept (zie ook het blokje bij les 13). Omdat het coherente stukjes tekst zijn, kunt u uw cursisten in gesprekjes laten oefenen met dit lastige aspect van het Nederlands.

V15

Hoeveel kinderen?

Hoeveel kinderen zijn er in een normaal gezin in jullie landen? Was dat vroeger anders? Hoeveel kinderen zijn er in een normaal gezin in Nederland, denk je? Een groot gezin, vind je dat een voordeel? Waarom (niet)? Wie komt uit een klein gezin. Is dat een voordeel? Waarom (niet)?

Familie

Wat is het verschil tussen *gezin* en *familie*? Heeft Boris een grote familie? Vindt hij dat een voordeel? Waarom? Heb jij een grote familie? Wat zijn de voordelen? Wie weet nog een voordeel van een grote familie? Zijn er ook nadelen? Sprak Boris zijn familie vroeger vaak? En nu? Woont zijn familie ook in Nederland? Waar woont zijn zus? Waarom? Wie staan er allemaal op de foto? Sprak jij je familie vaak, vroeger? En nu? Mis je je familie? Wanneer vooral? Wat doe je dan? Helpt het?

Ouders

Wat weet je van de ouders van Boris? Zijn ze jong? Wat weet je van de ouders van de andere spreker in deze tekst? En van haar oma? Zag ze die vroeger vaak? En nu? Vertel eens over jouw ouders. Werken of werkten ze allebei? Vertel over hun werk. En je grootouders? Vertel over hun werk. Wat zijn de verschillen tussen het werk van je ouders en van je grootouders? En van jou?

Scheiden

Wat weet je van de ouders van de andere spreker in deze tekst? Komt scheiden vaak voor in Nederland? En in jouw land? Ken jij mensen die gescheiden zijn? Scheiden, mag dat in alle landen? Wat vind je ervan?

Familieleden

Hoeveel kinderen hebben de opa en oma op de foto? En hoeveel kleinkinderen? Hoe noem je de man van je zus? En haar zoon? De zoon van je tante? Hoeveel neven en nichten heeft de 'ik' op de foto?

Plaats in het gezin

Ben jij de jongste in jouw gezin, of de oudste, of ben je enig kind (geen broers of zusjes). Is het leuk om de jongste/de oudste/enig kind te zijn? Waarom (niet)?

Oma

Leven Boris' grootouders eigenlijk nog? Hoe oud is zijn oma? Waarom is zij zo belangrijk – welke rol speelt zij? Wie was/is in jouw gezin de belangrijkste persoon? En in jouw familie? Wat was jouw rol in jouw gezin? En in jouw familie? Gaf dat nooit problemen? Bij wie van jullie was dat ook zo/anders? Steekt jouw oma haar mening ook niet onder stoelen of banken?

Wie past op de kinderen?

Waarom moest de oma in de tekst op haar kleinkinderen passen? Wie paste op jou toen je klein was? Moet oma geld krijgen als ze op de kleinkinderen past? Waarom (niet)? Ziet de andere persoon in de tekst haar oma vaak? Wanneer? Wanneer zie jij je oma? Wat doe je op feestdagen en verjaardagen?

Een klein gezin: oefening A

Komt de persoon uit oefening A in het tekstboek uit een groot gezin? Nee? Hoeveel kinderen zijn er dan in zijn gezin? Is dat normaal in zijn land? Is hij de oudste? Is zijn broer klein? Heb jij ook een broer of broers? Hoe oud is hij/zijn ze?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook in het oefenboek kunt u ideeën opdoen voor gespreksonderwerpen. Suggesties voor uitwerkingen van deze onderwerpen vindt u op www.delftsemethodede.nl/docenten.

V25

Vragen A: **Eén kind**

Oefening A: **Nieuwe familie**

Oefening C: **Oma's wil is wet**

Vragen B: **Ooms en tantes**

Oefening B: **Een grote familie**

Andere werkvormen

Bij het kiezen van een werkvorm moet u zich steeds afvragen wat de cursisten ervan leren. Laat u zich bijvoorbeeld door het plaatje op p. 86 niet verleiden om uw cursisten een stamboom te laten tekenen van hun familie: daarvan leren ze vooral de namen van hun familieleden!

Rollenspel

U kunt de les ook beginnen met een rollenspel (zie Les 1 'Rollenspel'). U wijst één cursist aan als Boris, en laat de anderen vragen stellen aan deze 'Boris', die antwoordt conform de tekst. Ook kan iemand optreden als de andere persoon in deze tekst, en vragen beantwoorden conform de tekst. Misschien kan weer een andere cursist vragen beantwoorden uit naam van de oma van deze persoon, en uit naam van Boris' oma?

Spreeken

De vragen onder het kopje **Spreeken** kunnen de cursisten onderling gaan bespreken (zie Les 1 'Andere werkvormen'). Let wel, ze hoeven ze niet allemaal te bespreken: u laat ze bijvoorbeeld de vragen 1, 2 en 3 samen beantwoorden, of de vragen 4 en 5, of u kunt ze de vraag 6 bij de kop laten nemen. Daarna laat u enkele cursisten vertellen wat er besproken is.

Discussie

U kiest één van de nummers 1, 2, 3 of 4 hieronder, en verdeelt uw groep in twee teams. Het ene team bespreekt stelling A van dat nummer, en het andere team stelling B. Daarna start u een discussie op (zie ook Les 9 'Discussie').

- 1A:** *Eén kind per gezin: meer dan genoeg!* **1B:** *Grote gezinnen: gezellig!*
2A: *Moeders wil is wet* **2B:** *Vaders wil is wet.*
3A: *Oma past op de kinderen.* **3B:** *De kinderen gaan naar de 'crèche'.*
4A: *Het Nederlandse gezin: net als in mijn land.* **4B:** *Het Nederlandse gezin: heel anders dan in mijn land.*

Spreekopdracht + schrijfoopdracht.

U kunt uw cursisten een korte spreekopdracht (zie Les 5 'Spreekopdracht') laten verzorgen over hun familie, eventueel op basis van de schrijfoopdracht in het oefenboek, waarbij ze aan de hand van een (gefingerde) familiefoto iets vertellen.

Lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen. Zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee uitwerkingen van een lesplan vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-
V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-
App5

Vragen van de docent

- Het gezin is klein: een ... gezin* *De gezinnen zijn groot: de ... gezinnen.*
Het gezin is klein: het ... gezin *De familie is groot: een ... familie.*
Je mist je familie zeker wel? r. 8: Wat betekent deze zin?
Oma's wil is wet. r. 26: wat betekent deze zin?

Vragen van cursisten

- vraag 1 Het is: een **groot** gezin r.1 maar een **Nederlandse** familie les 11. Is het dus ook: een **grote** familie, en waarom?
antwoord Let op **het** en **de**: kijk op p. 89:
de familie - een **grote** familie **het** gezin - een **groot** gezin
de rol - een **belangrijke** rol **het** pasje - een **nieuw** pasje

- vraag 2 *Eén* r. 4 en *een*, wat is het verschil?
 antwoord *Eén* = 1: *één* gebruik je om te tellen.
- vraag 3 Wat is het verschil tussen *met* en *mee* r. 5?
 antwoord De combinatie is anders. Het is: *met*-een-broertje, *met*-de-feestdagen,
 ≠ ga je *mee*? niemand om *mee* te spelen
- vraag 4 Waarom *dit* in *Dit zijn mijn ouders* r. 11? Dat moet toch *deze* zijn?
 antwoord Dit is iets bijzonders met ***zijn***: vaak met ***het***. Ook: ***Het zijn aardige mensen.*** (tekst 11 r. 8) en ***Is het een dure kamer?*** (tekst 11 r. 15).
- vraag 5 *Mijn vader is boer* r. 14: waarom niet *Mijn vader is een boer*?
 antwoord Als je zegt hoe iemand z'n geld verdient, dan laat je *een* weg. Ook:
Mijn vader is dokter r. 15
- vraag 6 Wanneer *hou* r. 18, wanneer *houd*?
 antwoord *Hou* is een spreektaalvorm van *houd*.
- vraag 7 Wat betekent *elkaar* r. 19?
 antwoord *We zien elkaar* = ***ik*** zie ***mijn oma*** + ***mijn oma*** ziet ***mij***.
- vraag 8 *Oma* r.16 en *grootmoeder* r. 21: wat is het verschil?
 antwoord Er is geen verschil!
- vraag 9 Wat betekent *oma's* r. 26?
 antwoord *Oma's* = van oma, of meer dan één oma
- vraag 10 Wat betekent *wil* in *oma's wil* r. 26?
 antwoord *Oma's wil* = de wil van oma, alles wat zij wil.

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 19

De leukste reis

Deze tekst gaat over reisjes binnen Nederland, hoe ze te plannen, www.g2920v.nl, de spitsbus, een bootreisje naar Terschelling en het Oerolfestival aldaar (want daar gaat het over), maar ook over een wereldreis naar Indonesië. U kunt met uw cursisten praten over hun reiservaringen binnen Nederland, maar natuurlijk wilt u graag weten welke wereldreizen zij allemaal gemaakt hebben! Vergeet u niet gebruik te maken van de kaarten op voor- en achterflap van het tekstboek?

Voorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich goed voorbereid. Het is u misschien opgevallen dat het woord dorpje in r. 15 niet vertaald is; de vertaling van het woord dorp vinden we pas in les 37. Foutje in het boek! V37-
V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, raadpleegt u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28. V51-
V55

Scenario – Naar Zoetermeer

- docent Waar moest deze persoon naartoe, en waarom?
- cursist 1 Hij moest naar Zoetermeer. Hij had een ... meeting? Hij moest gesprekken voor werk ... ? Met colleges is dat?
- docent Ja klopt, met collega's. Hij moest een gesprek voeren met collega's. Zo'n gesprek met collega's, hoe noem je dat eigenlijk?
- cursist 1 ??? ...
- cursist 2 Verharinch ... verdager ... verhaderinch ... vergaderinch
- docent Perfect, hartstikke goed! **VERGADERING**, dat is het. Hoe ging hij naar die vergadering?

- cursist 2 Met de boes, speciale boes was dat, alleen tijdens 's ochtends.
 docent Boes? Ehh ... wat is dat? Dat snap ik niet?
 cursist 1 Bus! Zij bedoel de bus! Speciale bus tijdens spits.
 docent Ah, stom van me, tuurlijk! Zij bedoelT de bus. Enne die rijdt dus alleen 's ochtends?
 cursist 1 Nee, ik denk 's middags ook spits?
 docent Ja, volgens mij wel.

- De docent begint dichtbij de tekst, wil wel het woord *vergadering* goed hebben, en ook de uitspraak van *bus* moet beter;
- overlegt met de anderen wat *tijdens de spits* precies betekent;
- gebruikt zo mogelijk uitdrukkingen uit voorafgaande teksten: *klopt, hartstikke goed, perfect, snap ik niet, stom van me, tuurlijk*.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg, ook in de oefeningen (zie Les 1 'Scenario 7'). Oefening A is gericht op het grammaticablokje op p. 93, met onregelmatige werkwoorden. U bewijst uw cursisten de beste dienst door ze veel te laten oefenen met deze werkwoorden. Dat kunt u doen door ze te laten vertellen over iets wat in het verleden gebeurd is, zoals in de laatste vier onderwerpjes hieronder.

Van deur tot deur

Wat wil dat zeggen: van deur tot deur? Kan je echt bij je deur beginnen? Welke informatie krijg je allemaal? Hoe zoek jij dit soort informatie meestal op? En klopt alles precies? 'Kaartjes' staat er: tickets. Koop jij ook een kaartje als je met de trein, bus of tram reist?

Met de bus?

Waarom moet hij met de bus, de trein is toch veel sneller? Wie van jullie neemt wel eens de bus? Rijden ze altijd op tijd? Rijden ze ook vaker tijdens de spits? De spits, is dat alleen 's ochtends? Neem je vaak de bus in je eigen land? Of is de trein altijd sneller?

Op het internet

Zoek jij wel eens iets op via www.g2g2ov.nl? Wat dan/waarom niet? Zoek je

vaak iets op op internet? Wat bijvoorbeeld? Als er geen internet was, waar zou je die informatie dan kunnen vinden?

Indonesië

Hoe heeft de spreker in deze tekst zijn reis naar Indonesië geregeld? Van deur tot deur via www.92920v.nl? Hoe dan? Waarom ging hij naar Indonesië? Reiste hij alleen? Wat heeft hij allemaal gezien? Waarom maakte hij foto's van dat dorpje (=plaats, kleiner dan een stad)? Is iemand van jullie in Indonesië geweest? Vertel! Waar ligt het? Kijk op de kaart achterin: heeft Indonesië ook zes eilanden?

Terschelling

Terschelling, waar ligt dat? Kijk op de kaart voorin: het is het derde eiland van onderen. Hoe kom je daar? Wat was er aan de hand op dat eiland? Wat was er zo hartstikke leuk? Wie heeft wel eens zo'n fantastisch feest meegemaakt? Vertel! Wie is wel eens op een van de Nederlandse eilanden geweest? Vertel!

De langste reis

Wat was de langste reis die je ooit gemaakt hebt? Waar ging je naartoe? Moest je ook 12 uur in het vliegtuig zitten? Wat heb je allemaal gezien? Reiste je alleen of met een groep?

Naar Nederland: oefening A

Was de reis naar Nederland ook voor jou de langste reis ooit? Hoe lang deed je erover? Heb je met het vliegtuig gereisd, met de trein, of met de boot misschien? Reiste je alleen? Wat heb je al allemaal gezien in Nederland?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u onderwerpen halen. Uitwerkingen van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Op vakantie**

Oefening B: **Een week te vroeg**

Oefening A: **De Kerkstraat**

Oefening C: **Naar Corsica: Oefenboek**

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

U kunt onderlinge gesprekken (zie Les 1 ‘Andere werkvormen’) laten voeren over een of meer van de vragen onder **Spreeken** op p. 93. U loopt rond om waar nodig te assisteren en om te controleren wat voor taal er gesproken wordt. Na afloop kunt u enkele cursisten laten vertellen wat ze gehoord hebben. U kunt de gespreksgroepjes laten kiezen wie van hen de leukste reis heeft gemaakt, en die laten navertellen.

Spreekopdrachten

Naar aanleiding van de vragen onder **Spreeken** kunt u enkele cursisten een spreekopdracht (3 minuten maximaal) laten verzorgen over het onderwerp *Mijn leukste reis ooit*. Alternatieven: *Mijn vervelendste reis ooit* of *Mijn langste reis ooit*. Huismussen kunt u als onderwerp opgeven: *Ik hou niet van reizen. Wat ik liever doe is: ...* Nu hebt u de gelegenheid om cursisten die te weinig aan het woord geweest zijn – de frustratie van elke docent – nog even extra spreektijd te bezorgen.

Schrijven

U kunt uw cursisten iets laten opschrijven naar aanleiding van hun gesprekken of spreekopdrachten, of u laat ze de schrijfofdracht in het oefenboek maken: p. 95. V58

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen. Zie ook Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Voor suggesties voor een lesplan zie: www.delftsemethode.nl/docenten.

 V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep V47 App.5. Voor de afwerking van dit onderdeel zie Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

 V47-App5

Vragen van de docent

- Waar hoort aan bij r. 8? Wat betekent *daarnaartoe* in r. 11?
Een speciale busdienst – busdienst: de of het? Hoe weet je dat?
Een vol programma – programma: de of het? Een fantastisch feest – feest: de of het?
*Dus ik ging op het internet – Dus ik **ben** of **heb**? op het internet ge...*
*De bus vertrok op tijd – De bus **is** of **heeft**? op tijd ...*
*De bus kwam op tijd aan – De bus **is** of **heeft**? op tijd ...*

Vragen van cursisten

- vraag 1 *Vorige week moest ik naar Zoetermeer r. 1: waarom niet: ... moest ik naar Zoetermeer **gaan**?*
antwoord Bij **moeten** met een **richting** (naar Zoetermeer) blijft **gaan** vaak weg. Ook: *Ik moest naar de gemeente* Les 14.
- vraag 2 **Zou moeten** reizen r. 6: wat betekent **zou**?
antwoord **Zou moeten reizen**: ik dacht dat ik met de trein moest, maar dat was niet zo.
- vraag 3 *Ik reisde met een groep* r.11: waarom niet *reiste*, met een *t* na de *s*?
antwoord Tja, waaròm niet? Goede vraag! Het heeft te maken met de **z** in *reizen*. Zie het blokje bij les 15: *soft ketchup*. Maar ik vind het zelf ook raar!
- vraag 4 *We werden overal naartoe gebracht* r 10: wat betekent deze zin?
antwoord *We werden overal naartoe gebracht*: **iemand bracht** ons overal naartoe. Wie? Dat staat er niet bij! **De reisleader**? Of **de organisatie**, of **de bus** ...?
- vraag 5 *We hebben mensen ontmoet* r. 22: waarom niet **ge-ontmoet**?
antwoord Woorden die beginnen met ont-, ver-, her-, ge- en be- krijgen nooit **ge-** ervoor: *ik heb iets **ontdekt**, ik was het **vergeten**, ik heb de teksten **herhaald**, wat is er **gebeurd**? we hebben allerlei steden **bezocht***. Zie de grammatica achterin, nummer 24.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 20

Een avondje uit

Deze tekst gaat over uitgaan met z'n allen, naar de film en uit eten, reserveren en afspreken waar elkaar te ontmoeten, de keuze uit het menu en over hoe te betalen. U kunt met uw cursisten praten over hoe zij zoiets aanpakken, u kunt ze Nederlandse restaurants en restaurants elders laten vergelijken, en ze een plan laten maken voor een avondje uit.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich voorbereid. V37-V43
Voor de vertaling van zin in r. 4 verwijst u uw cursisten wel even naar de index heb je zin (Les 14), en misschien hebt u gemerkt dat het afhankelijke-vraag-of niet vertaald is: Ik vraag me af **of**... . Zet u het even recht?

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek door, op pp. 6-11, en de uitwerking van Les 1, op pp. 12-28. V51-V55

Scenario 1 – Elsa's voorstel

- docent We praten over het avondje uit van Elsa. Wanneer stelt ze dat voor?
- cursist 1 Aan het eind van de les. Ze opstaat aan het eind van de les, en voorstelt uit te gaan.
- docent Ze staat aan het eind van de les: *[maakt een luistergebaar]*
- cursist 1 O! Ze staat aan het eind van de les **op**.
- docent En ze stelt *[luistergebaar]*
- cursist 1 En ze stelt uit te gaan **voor**.
- docent En ze stelt **VOOR OM** uit te gaan. Met wie wil ze uitgaan? Met vrienden?

cursist 1 ... stelt **voor om** uit te gaan met de hele groep! Ze hebben cursus mis-
schien?

docent Meen je dat? Met de hele groep? Waarom? O! Ik snap het al! Ze is jarig!
Tuurlijk! [*kijkt cursist 2 aan*]

cursist 2 Nee, nee, niet jarig, ze is niet jarig! Gezellig of zo? Ze vindt het gezellig?

docent Ik geloof het ook. Wat stelt Elsa voor om te gaan doen? Waar gaan ze
naartoe?

cursist 2 Naar een Chinees film en een Italiaanse restaurant.

docent Een Chin**ESE** film en een Itali**AANS** restaurant. Waarom een Itali**AANS**
restaurant?

cursist 2 Italiaans restaurants zijn goedkoop. Ja, en het staat naast het station.
Handig toch?

docent Absoluut! Italiaan**SE** restau**RANTS** zijn vaak goedkoop. 'Erg lekker en
niet zo duur'. Ga jij ook vaak eten in Italiaan**SE** restau**RANTS**? [*kijkt nu
naar cursist 3*]

cursist 3 Nee, restaurants ... restaurants in Nederland duur. Veel duur!

docent Meen je dat? **HEEL** duur? **VEEL** duur**DER** dan in jouw land? Ga je in
jouw land vaak naar een Italiaans restaurant?

cursist 3 Eh ... neeeee ... geen Italiaans restaurants in mijn land ... Ethiopian
food, ehm ... 'erg lekker en niet zo duur'!

- De docent begint dichtbij de tekst, laat uitleggen wat Elsa voorstelt, en waarom,
- houdt zich van de domme met *Ze is jarig, zeker!*
- corrigeert heel nadrukkelijk de plaatsing van de samengestelde werkwoorden *opstaan* en *voorstellen*, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 97,
- en gaat verder over Italiaanse restaurants,
- corrigeert de buiging van het bijvoeglijk naamwoord (*Italiaans(e)*), zonder erop aan te dringen;
- citeert de tekst (*Erg lekker en niet zo duur*), stimuleert de cursisten dat ook te doen.

Scenario 2 – Een avondje uit met z'n allen

docent Ik stel voor dat we een keertje uitgaan met z'n allen. Wie gaat er mee?

cursist 1,2,3 Ehh ... Leuk/ Ik ga mee/ Wanneer?/Moeten we dan Nederlands praten?

- docent Ja, alles in het Nederlands. Wanneer? Wie stelt iets voor?
- cursist 4 Zaterdag! Ik uitslaap op zondag, ik opstaat laat.
- docent Oké, goed plan. Ja ik **slaap** ook op zondag **uit**, en ik **sta** laat **op**, dus zaterdagavond kan ik uitgaan. Maar wat gaan we doen?
- cursist 5 We kunnen naar Turks muziek. Kunt u Turks muziek? In Rotterdam! Ik uitnodig jullie!
- docent Meen je dat? Met de hele groep? Fantastisch! **KENNEN** jullie dat, Turkse muziek? Ja? Oké! Hij nodigt ons **UIT**! En waar spreken we af? [*tot cursist 6*]
- cursist 6 Ehh ... dan stel ik dat kleine Italiaanse restaurant voor. Lekker en niet zo duur.
- docent Nou, dat wordt echt gezellig ... maar ik vraag me af ... eens kijken in mijn agenda ... ik weet niet of ik mee kan gaan ... oei ...

- De docent laat cursisten een gezamenlijk avondje uit bedenken,
- gebruikt zo mogelijk scheidbare werkwoorden, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 97,
- en corrigeert daar ook op: *stel voor, gaat mee, slaap uit, sta op, spreken af, vraag me af,*
- maar neemt wel even de agenda erbij, en ... helaas!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg, ook in de oefeningen (zie Les 1 'Scenario 7'). Oefening A heeft betrekking op het grammaticablokje op p. 97, met samengestelde werkwoorden, een herhaling van het blokje bij tekst 5 op p. 33. De gespreksonderwerpen geven u de gelegenheid om uw cursisten nog wat te laten oefenen met dit lastige fenomeen.

Hoe laat?

De late voorstelling, hoe laat is dat? Is er ook een vroege voorstelling? Hoe laat begint die? Wat spreken ze af? Hoe laat gaan ze eten? Is dat niet wat vroeg? Hebben ze dan genoeg tijd? Hoe gaan mensen in jouw land uit? Wat spreken ze af? Hoe laat gaan de mensen in jouw land eten in een restaurant? Zijn er in jouw land ook twee filmvoorstellingen op een avond? Hoe laat begint de film in jouw land? Hoe laat loopt hij af? Ga je dan voor de film eten, of na de film?

Reserveren

Hij vraagt zich af of ze moeten reserveren: waarom? Reserveer jij ook altijd als je uit eten gaat? Is in jouw land reserveren ook nodig, of is er altijd plaats? En dan vraagt hij zich nog iets af: wat? Waarom? Wat stelt hij voor? Spreek jij ook altijd een heel menu af, als je gaat eten in een restaurant? En in jouw land, moet je daar ook een heel menu afspreken?

Wat zullen we eten?

Als je uitgaat, ga je dan vaak eten in een restaurant? Als je uit eten gaat, kijk je dan op de kaart of stelt de eigenaar van het restaurant iets voor? Wat vind je lekker? Eet je liever vlees of vis? Eet je ook wel eens vegetarisch (= zonder vlees)? Op de menukaart op p. 94 staat '3 gangen menu': wat is dat? En 'soep van de dag'? Wat drink jij meestal bij het eten? Wodka? Meen je dat? 'Huiswijn', wat is dat? En voordat je weggaat, drink je dan nog een kopje koffie? O, je mag geen koffie? Van wie niet? Ah, je bedoelt: je **houdt** niet **van** koffie! Dat kan ik me nauwelijks voorstellen!

Niet zo duur

Vind je de restaurants in Nederland duur, of valt het wel mee? Wat noem je duur? Stel jij ook altijd een Italiaans restaurant voor, als je uit eten gaat? Wat stel je dan voor? Is het eten lekkerder in dure restaurants? Hoe komt het dat de restaurants in het ene land duurder zijn dan in het andere? Zijn de winkels in dat ene land dan ook duurder? Ding je wel eens af, in een restaurant?

Wie betaalt?

Wat stelt hij voor over het betalen? Het valt niet mee, als iedereen voor zichzelf betaalt, als je het plaatje op p. 95 bekijkt. Vertel! Waarom stelt hij voor om het totale bedrag door tien te delen? Vind je dat een goed voorstel? Waarom (niet)? Hoe gaat dat in jouw land, betalen in een restaurant met zo'n grote groep?

Een voorstel: oefening A

Deze persoon stelt een avondje uit voor. Wat stelt hij of zij voor? Waar gaan ze eten? Nodig jij wel eens zoveel mensen bij jou thuis uit? Heb je zo'n grote tafel? Wat was de laatste keer dat je veel mensen uitnodigde? Met z'n hoevelen waren jullie toen? Wat hebben jullie gegeten? Wie waste af? Wie ruimde alles op?

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Uitwerkingen van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Oefening A: **De leukste avond om uit te gaan**

Oefening B: **Nederlands spreken**

Oefening C: **Met de auto**

Andere werkvormen

Spreken

U kunt uw cursisten het uitje ook in onderling gesprek laten bedenken: de vragen die zij zich daarbij kunnen stellen staan onder het kopje **Spreken**. U loopt rond, assisteert waar nodig, en bewaakt de voertaal: Nederlands! Na een minuut of tien willen we wel een paar van die plannetjes horen.

Spreekopdracht

Enkele van uw cursisten kunt u een korte spreekopdracht laten verzorgen over *Mijn leukste avondje uit*. Voor de organisatie zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

U kunt uw cursisten iets laten opschrijven naar aanleiding van hun onderlinge gesprekken, of ze maken de meer geleide schrijfoopdracht in het oefenboek p. 99.

V58

Lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen. Zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Voor suggesties voor een lesplan zie: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de afwerking van dit onderdeel zie Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-V59-

App5

Vragen van de docent

Aan het eind van de les **staat** Elsa **op** – Aan het eind van de les **is** Elsa **op** ...

Ze **stelt voor** om uit te gaan – Ze **heeft** ...

Ze **spreken af** om eerst ergens te gaan eten – Ze **hebben** ...

Wat **spreken** we **af**? – Wat **zullen** we ... ?

We **gaan** morgen **uit** – Wij **zijn van plan** om morgen ...

De volgende ochtend **slaap** ik **uit** – De volgende ochtend **kan** ik ...

Hoe laat is: **half tien**? En: **tegen zevenen**?

Wat betekent: **iedereen akkoord**? En: **niemand bezwaar**? En: **met z'n tienen**?

Met 2 personen = met z'n tweeën. Met 10 personen = ... Met 25 personen = ...

Vragen van de cursisten

vraag 1 *Iedereen akkoord?* r. 10: Wat een rare zin is dit! Wat betekent die?

antwoord Klopt! Een rare zin! Het is spreektaal voor: *Is iedereen akkoord?* En deze zin betekent hetzelfde als: *Is iedereen het ermee eens?*

vraag 2 *Ik vraag me af of we allemaal wat anders kunnen eten* r. 13: kan ik ook zeggen: *Ik vraag me af als we wat anders kunnen eten?*

antwoord Nee! Het is een **vraag**. Dan gebruiken we altijd **of**:

(*Gaan jullie mee uit?*) Zij **vraagt of** we mee uitgaan.

(*Ken ik de tekst goed? Even controleren!*) Ik **controleer of** ik hem ken.

(*Kan ik je huis vinden?*) Ik **weet niet of** ik je huis kan vinden.

vraag 3 *Niemand bezwaar?* r. 10: Wat een rare zin is dit! En wat betekent die?

antwoord Klopt, weer zo'n rare spreektaal zin, voor: *Heeft niemand bezwaar?* De betekenis is: *Iedereen akkoord? Is iedereen het ermee eens?*

vraag 4 *Het totale bedrag* r. 23/24: dat is toch niet goed? Het moet *het totaal bedrag* zijn!! **Het** bedrag!

antwoord Goeie vraag! Zie blokje bij Les 13 p. 67. Het is: *een groot land*, zeker, maar *het grote land*. Moeilijk!

vraag 5 *En Op naar die spannende film!* r. 24/25: Wat betekent deze zin?

antwoord Het is weer spreektaal. Deze zin betekent ongeveer: *En dan gaan we nu naar die spannende film! Op naar de toets!*

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze les: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 21

De kaart van Nederland

Deze tekst gaat over Nederland: hoe klein het is, hoe vlak, hoe laag, met al dat water, de voordelen en gevaren daarvan, en of het ook een mooi land is. U kunt met uw cursisten praten over wat zij al weten over het land en wat ze ervan vinden. Natuurlijk kunnen ze een spreekopdracht verzorgen over hun eigen land.

Vorbereidingen

Uw cursisten komen goed voorbereid naar de les, en ook u bent goed voorbereid. V37-V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek even door op pp. 6-11, en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28. V51-V55

Scenario – Nederland op de kaart

- docent We gaan praten over Nederland op de kaart. Wat is het eerste wat je erover kunt zeggen? [*kijkt naar cursist 1*]
- cursist 1 Ten eerste is een kleine land. Van de noord naar de zuid is de afstand ongeveer 200 kilometer. Klien klein!
- docent Ten **EERSTE** is het een klein land. 200 kilometer van noord naar zuid, méén je dat nou!?! Zo klein?? Is Nederland het kleinste land ter wereld?
- cursisten 1,2,3 Nee nee niet kleinste ... Malta ... Andorra ... the Vatican ... heel kleiner!
- docent O hè, dat valt weer mee, er zijn landen die **VEEL KLEINER** zijn. Ben jij wel eens in **HET NOORDEN** van Nederland geweest? [*kijkt cursist 2 aan*]
- cursist 2 Ja, bijna twee jaar ik heb daar geweest. In de noord ... in de noorden.

docent Bijna twee jaar **BEN JE** daar geweest ... o, je hebt er zeker gewóónd? Waar heb je gewoond?

cursist 2 Ik heb gewoond in Groningen. Trapel! Weet u Trapel?

docent Ja, ik weet wat je bedoelt: Ter Apel. Het asielzoekerscentrum, denk ik! Centrum voor mensen die asiel komen zoeken.

cursist 2 Ja klopt. Koud daar!

docent Echt? Kouder dan hier? Waar zijn wij nu? In het zuiden, het oosten ... [tot cursist 3]

cursist 3 In de zuid! We zijn in de zuid ... zuiden! In de Zuid-Holland!

cursist 4 Is niet zuiden! Zuid-Holland is in de oost. In de oosten.

docent Ah, ik snap het, in **HET** oosten. Hier ergens dus? [wijst het oosten aan op het kaartje op p. 98]

cursist 4 Nee, nee! Het óósten! [cursist 5 sist haar iets toe] o ... [kijkt op de windroos op p. 101] nee o ja ... **west!** **Het** west, westen. We zijn in het westen. Zuid-Holland is in het westen. Pffftt

docent Perfect! Met dank aan cursist 5! Ehm Nederland is een land met veel bergen. [tot cursist 5] Toch?

cursist 5 Nee nee, nee bergen. Nederland vlak.

docent Wat zeg je nou? **GEEN** bergen? Maar ... maar in het zuiden zijn wèl bergen! Het staat hier: 'Daar is één bergje'!

cursist 5 Dat is niet berg. Berg moet meer dan 1000 meters zijn. Nederland nie ... **geen** bergen.

docent O dus dat **ZIJN** helemaal **GEEN** bergen, in de provincie Limburg? Wat jammer nou! Wie is wel eens in die provincie geweest?

- De docent begint dicht bij de tekst, zodat cursisten zinnen daaruit letterlijk kunnen reproduceren;
- vraagt naar nog kleinere landen, corrigeert en passant *heel kleiner*;
- gaat even in op wat cursist 2 vertelt – daar kan natuurlijk langer op doorgegaan worden;
- houdt zich van den domme bij de verwarring oost-west, om het verschil goed in te prenten;
- veinst verontwaardiging bij de stelling dat er in Nederland geen bergen zijn;
- corrigeert de namen van de windstreken (**HET** zuiden) en het trio *nee-niet-geen*.

Onderwerpen in de tekst en in de oefeningen

Onderwerpen genoeg, ook in de oefeningen (zie Les 1 'Scenario 7'). Oefening A is grammaticaal gemotiveerd: er zitten veel adjectief-substantiefcombinaties in, gepresenteerd in het grammatica-blokje op die pagina. Laat uw cursisten vooral veel oefenen met deze combinaties: in gesprekjes.

Klein Zwitserland

Hotel 'Klein Zwitserland': waar vind je zoiets? Waarom heet het zo? Waarom heet het niet Klein China, daar zijn toch ook veel bergen? Nederlanders zijn trots op hun bergje. Is er iets in jouw land waar de mensen trots op zijn?

Laag

Wat is dat groene daar, op het kaartje op p. 98? Wat zeg je?? Onder zeeniveau? Ben je niet bang?? Wat een toestand! Wat is het verschil tussen een dam en een dijk? Wat is het woord voor 'dijk' in jouw taal? Nou, da's ook toevallig! Of niet?

Veel water

Nederland is een land met veel water: vertel. Wegen over water: wat zijn dat? Waarom zijn Nederlanders daar trots op? Al dat water vormt ook een enorm gevaar: wat is dat enorme gevaar? Ben je wel eens bang dat de dijken breken? Zit er ook veel water in de lucht? Vertel!

Groen

Is Nederland groen? O, het wàs groen: hoe komt dat? Hoe komt het dat de dorpen en de steden groeien? In welk deel van Nederland groeien ze het snelst? Ken je een stukje natuur hier in de buurt? Vertel!

Mooi

Is Nederland een mooi land? Wat zeg je nou, waarom niet?? En die prachtige brede stranden langs de kust dan? Hier en daar is het toch wel een béétje mooi? Hè gelukkig! Vertel!

Italië: oefening A

Hoe ziet Italië er uit, op de kaart? Is het groter dan Nederland? Is het een vlak land? Is Italië een groen land? Is het er ook zo koud?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Uitwerkingen van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen: **Grenzen**

Oefening B: **Vol**

Oefening A: **Welk land is dit?**

Oefening C: **Eilanden**

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

Uw cursisten kunnen met elkaar spreken over hun eigen land, aan de hand van de vragen onder het kopje **Spreeken**. Zie ook Les 1 'Andere werkvormen'.

Spreekopdrachten

Naar aanleiding van de onderlinge gesprekken kunt u enkele cursisten een korte spreekopdracht laten verzorgen over hun eigen land. Zie Les 5 'Spreekopdracht'. U let vooral op de vorm van de adjectieven, het onderwerp van het blokje op p. 101.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over de onderlinge gesprekken of over hun spreekopdracht, maar ze kunnen ook de schrijfopdracht maken in het oefenboek p. 103, 'Brief aan mijn moeder'.

V58

Lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen. Zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Voor suggesties voor een plan voor een les over deze tekst zie: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-

V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de afwerking van dit onderdeel zie Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-

V59-

App5

Vragen van de docent

Nederland is klein = het is een kl... . De grens is lang = het is een l... .
Dit bergje is laag = Dit is een l... Deze provincie is klein = Dit is een kl... .
Het gevaar is enorm = Het is een e... . Nederland was groen = Het was een gr...
Waar hoort *daar* bij r. 6? Wat betekent *daarop* r. 6? Wat betekent *er* in r. 7? Wat betekent *Overal wordt gebouwd* r. 19? Wat betekent *Hier en daar* in r. 19?
In r. 6 staat *dat dat*: is dat een fout? Wat is het eerste *dat*, en wat is het tweede *dat*?

Vragen van cursisten

vraag 1 300 **kilometer** r. 2: waarom niet **kilometers**?
antwoord Na een getal (2, 25, 300) meestal **kilometer**, en niet **kilometers**. Dat heb je ook met **euro**: 20 **euro**, met **kilo** (4 **kilo**), en met **uur** (3 **uur**).
vraag 2 **Dat zijn de eilanden** r. 11: waarom **dat**, en niet **die**? Het is toch: **de eilanden**?
antwoord Goeie vraag! Met het werkwoord **zijn** krijg je vaak **dat**, **dit** of **het**: Ook: **Het zijn aardige mensen** Les 11 r. 8; **Dit zijn mijn ouders**. Les 18 r. 11.
vraag 3 Wat betekent **tja** r. 17? Is dat hetzelfde als **ja**?
antwoord Nee, dat is niet hetzelfde. **Tja** = niet **ja**, en niet **nee**.
vraag 4 **Over enkele jaren** r. 18: is **Na enkele jaren** ook goed?
antwoord **Ja**, dat is ook goed. Maar **Over enkele jaren** betekent: **vanaf nu**.
vraag 5 **Doordat de steden groeien**. r. 20 en **Daardoor is er niet genoeg ruimte**. r.22: **doordat** en **daardoor** is dat hetzelfde?
antwoord **Nee! Daardoor = Doordat die steden groeien!**
vraag 6 Wat betekent **steeds kleiner** r. 20?
antwoord **De stukjes groen worden steeds kleiner = ze worden kleiner, en kleiner, en nòg kleiner, steeds kleiner!**

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 22

Het huishouden: iemand moet het doen

Deze tekst gaat over het huishouden: wie doet het, wie doet het graag, en wat is er veranderd in de loop der tijd in de werkverdeling binnen het gezin? In de tekst komen verschillende soorten huishoudens aan de orde: man alleen, (modern) gezin, studentenhuis. U vraagt uw cursisten natuurlijk het hemd van het lijf, al of niet in de rol van interviewer, waarbij u zich in uw reacties kunt opstellen als modernist: *Moet de vrouw dat allemaal doen?* of als traditionalist: *Dat kunnen mannen toch helemaal niet?* U kunt uw cursisten elkaar laten interviewen, een korte spreekopdracht laten verzorgen, of een groepsdiscussie laten voeren. U kunt zelfs een soort wedstrijd organiseren (zie **Optellen**): wie is de modernste man of vrouw in de groep?

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent goed voorbereid. 🗨️ V37-
V43
De volgende les, Les 23, is geheel gewijd aan presentaties door uw cursisten. Zij moeten zich dus op een andere manier voorbereiden op die les. Ruimt u enige tijd in voor instructie? Zie Les 23 'Vorbereidingen', en in het tekstboek p. 107 (de regels) en 110 (een voorbeeld).

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, bekijkt u dan eerst even de beginsecties in het boek op pp. 6-11 en de uitwerking van les 1 op pp. 12-28. 🗨️ V51-
V55

Scenario – Hebt u ook zo'n hekel aan het huishouden?

- docent Meneer, hebt u ook zo'n hekel aan het huishouden?
cursist 1 Ehm ja ... nee ... nee, niet ... geen hekel!

- docent Is dat werkelijk zo? U hebt **GEEN** hekel **AAN** het huishouden, u bent een moderne man! Wat doet u dan allemaal?
- cursist 1 Nee, ik heb **geen** hekel **aan**. Eh ... ik doe ... koffie zetten, en boodschappen, soms doe ik ook boodschappen!
- docent Goeoeoed! Hoe is uw koffie? Ook zo heerlijk?
- cursist 1 Ja, heerlijke koffie! Al zeg ik het zelf! Als u wilt, ik zet een koffie voor u!
- docent Een **KOPJE** koffie, graag! Hoe zet je zo'n heerlijk kopje koffie?
- cursist 1 Is niet moeilijk met een apparaat, en gebruik ik veel koffie!
- docent Nou, dat lijkt me heerlijk! Maar er is meer te doen ... vertel eens, wie doet de dagelijks dingen bij j^óu thuis? [*kijkt nu cursist 2 aan*]
- cursist 2 Dagelijkse dingen doe ik! Boodschappen, koeken, schoonmaken, ehh ... stofzoegen,
- docent **Koken**, **SCHOON**maken, stof**ZUIGEN**, iemand moet het doen!
- cursist 2 **Koken**, **stofzuigen**, strieken ... alleen afwassen niet.
- docent Alleen **AF**wassen niet: wie doet dat dan, **AF**wassen?
- cursist 2 **AF**wassen? Mij man **af**wast altijd! Ik doe nooit!
- docent Je man **WAST** altijd **AF**. Heb jij zo'n hekel aan afwassen?
- cursist 2 Mij man **wast** altijd **af**, ja. Nee, nee, geen hekel, maar ehm ... modern gezin!
- docent Natuurlijk een modern gezin ...
- cursist 3 [*breekt in*] Strieken, wat betekent?
- docent Kijk even naar het plaatje op p. 102 **STRIJ**ken. Snap je het? Ehm, heb jij ook een modern gezin?
- cursist 3 Ik vind dat is niet modern! Wij zijn heel moderner. We hebben een roe ... roester!
- docent Je **VINDT DAT** niet modern, jullie zijn veel moderner.
- cursist 3 **Ik vind dat** niet modern. Wij zijn heel moderner, ja.
- docent Vertel eens over dat **ROOS**ter, wat heb jij gisteren gedaan? En had je er plezier in?
- cursist 3 O ja... **rooster**. Gisteren heb ik wc geschoonmaakt ... had ik niet zoveel plezier in, dat taak.
- docent ... heb ik de wc **SCHOONGE**maakt.
- cursist 3 ... wc geschoonmaakt ... schoongemaakt.
- docent Dat soort taken, is dat ook jouw hobby? [*kijkt nu naar cursist 4*]
- cursist 4 Nee, ... heb ik een aardige mevrouw voor dat.

- De docent stelt zich eerst op als interviewer, gaat daarna over op een gewoon gesprek, om de cursist een beetje te 'voeren' ('U bent een moderne man!'),
- en pakt meteen de uitspraak van de scheidbaar samengestelde werkwoorden aan ('**Afwassen**'), waarvan er meer voorkomen in deze tekst en in het blokje op p. 105,
- en later ook de plaats van dat scheidbare deel onder het mes ('**SCHOONGE**-maakt'),
- maar corrigeert steeds één fout tegelijk, laat de andere fouten (**heel** moderner, **dat** taak, **mij** man) even zitten;
- laat cursisten zo nodig de plaatjes op p. 102 gebruiken, maar houdt er rekening mee dat ze de uitspraak van die woorden niet hoeven te kennen;
- probeert zoveel mogelijk frases uit de tekst zelf ook te gebruiken (*Is dat werkelijk zo? Heb je er plezier in? Nou, ... ! Een modern gezin! Iemand moet het doen, Is dat je hobby?*),
- kan door telkens te switchen naar een andere cursist nog lang doorgaan op dit thema.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg, ook in de oefeningen (zie Les 1, 'Scenario 7'). Oefening A, gericht op de samengestelde werkwoorden in het blokje op p. 105, biedt uw cursisten de kans om al pratend met dit verschijnsel vertrouwd te raken.

Het huishouden doen

Het huishouden doen, wat is dat? Boodschappen doen, ja ... en ... ? Koken, en daarna? Ja, eten natuurlijk, maar daarna? Wassen? **Afwassen** bedoel je. Wassen, dat doe je met je kleren, de was doen, kijk maar naar het plaatje links. Maar in de keuken heet het **afwassen**. Oké, zijn we dan klaar? Nee? Wat moet er dan nog meer gebeuren? ... Vergeet je de planten niet?

Een aardige mevrouw

Die meneer heeft helemaal geen hekel aan het huishouden: wat doet hij dan allemaal? Kookt hij ook? En de afwas, doet hij die ook? En de was? Stofzuigen, doet hij dat ook? Waarom niet, denk je? Heb jij ook zo'n aardige mevrouw voor dat soort taken? Hoe vaak doet ze dat? O, elke dag? Dan moet je zeker veel betalen? O, ik snap het al ... het is jouw eigen vrouw!

Verleden tijd

Het huishouden, dat ging vroeger heel anders. Wat was er anders? Hoe kwam dat? Hadden de moeders dan wel tijd voor een baan? Wie verdiende het geld? Wat is er veranderd? Gebruik jij veel apparaten? Heb je (g)een wasmachine? Kun je zonder wasmachine? En een afwasmachine? Kun je zonder? Hoe?

Wie kookt er?

Nu hebben ze het huishouden verdeeld: hoe? Vroeger deden ze alles samen, maar dat kan nu niet meer: waarom niet? Wie werkt het meest? Wie doet het meest in het huishouden? Wie kookt er? Waarom? En de afwas, wie doet die? Heb jij genoeg tijd om altijd te koken? Kook je altijd? Of: Wie kookt er dan? Waarom?

Het rooster: oefening A

Maak jij altijd het eten klaar? Wie doet dat dan/Waarom moet jij dat altijd doen? Ruim jij graag op? Hoe vaak doe je dat/Wie doet het dan? Maak jij altijd de flat schoon? Vind je het leuk om schoon te maken? Waarom hebben ze afgesproken om een rooster te maken? Hebben jullie thuis ook zo'n rooster afgesproken? Vertel!

Onderwerpen in de vragen en de oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Uitwerkingen van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **Dat kunnen mannen niet!**

Oefening A: **Hebben ze niets beters te doen?**

Oefening B: **Wie wast af?**

Oefening C: **Een modern gezin**

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

U kunt uw cursisten onderling huishoudelijke activiteiten laten bespreken: waar hebben ze een hekel aan, en waar hebben ze wel plezier in? Zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Wedstrijd: wie is de modernste man/vrouw?

U kunt ook een 'wedstrijd' organiseren naar aanleiding van de vragen a t/m d onder het kopje 'Optellen'. De ene cursist houdt de score bij van de gesprekspartner: als die **twee** keer per week kookt, krijgt die **twee** punten, **twee** keer boodschappen doen levert meer op: **vier** punten, enzovoort. U loopt rond om waar nodig assistentie te verlenen en u laat na afloop de cursisten de scores van hun gesprekspartner optellen. Pas dan blijkt het erom te gaan wie de modernste man/vrouw is. Natuurlijk staat u open voor kritiek op de puntentelling! Hebben uw cursisten een beter voorstel?

Interviews

U kunt uw cursisten interviews laten afnemen. U verdeelt uw cursisten in groepjes van drie: één van hen is de interviewer, de twee anderen zijn aan het winkelen. De interviewer stelt het soort vragen die in de tekst staan. Of de groepjes een stukje tekst gaan naspelen of gewoon hun fantasie laten werken, het is allebei goed. U kunt ze even laten oefenen, daarna wilt u een paar van de interviews graag horen!

Spreekopdrachten

U kunt een paar cursisten een spreekopdracht laten verzorgen over een van de volgende stellingen:

A *Man en vrouw moeten de taken in het huishouden eerlijk verdelen.*

B *Man en vrouw kunnen de taken in het huishouden niet eerlijk verdelen.*

Houdt u het kort: 2 minuten is genoeg. U let daarbij op de uitspraak, maar ook op de woordvolgorde, met name van eventuele scheidbaar samengestelde werkwoorden! Correcties geeft u pas na afloop van elke spreekopdracht, op de meest storende fouten.

Discussie

Als u de ene helft van uw cursisten twee aan twee stelling A onder **Spreekopdrachten** laat voorbereiden, en de andere helft de tegenhanger B, kunt u een discussie opstarten. U laat de tweetallen afwisselend vertellen wat ze bij hun stelling bedacht hebben.

Schrijven

U kunt uw cursisten iets laten opschrijven naar aanleiding van hun spreekopdracht of de discussie; u kunt ze ook de schrijfoefening op p. 107 van het oefenboek laten maken.

V58

Lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen; zie ook Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee suggesties voor een plan van een les over tekst 22 vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-

V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V47-V59-

Apps

Vragen van de docent

Wat betekent **daar** r. 7? En **daar** r. 20? Wat betekent **daarna** r. 25?

Schoonmaken, daar heb ik een hekel De kinderen, daar zorgt mijn man

Stofzuigen, daar heb ik een aardige mevrouw Afwassen, daar heb ik geen plezier

Vragen van cursisten

vraag 1 *Blijkt* r.1, is dat het zelfde als *lijkt* Les 20 *Dat lijkt me prima*?

antwoord Met *blijkt* weet je 't 100% zeker, met *Dat lijkt me prima* geef je je mening.

vraag 2 Wat betekent **één**, met die twee " op de *ee*?

antwoord één = 1. Met die twee dingetjes op de *ee* ben je aan het **tellen**.

vraag 3 *Aan het winkelen*: waarom **aan het**?

antwoord **Aan het** gebruiken we als we het hebben over iets wat op dat moment gebeurt: *Zij zijn aan het winkelen/eten/leren = Op dit moment winkelen/eten/leren zij.*

vraag 4 *Mijn man afwast nooit*: Kan ook?

antwoord Nee! Bij *afwassen* staat **af** altijd ergens achteraan! Dus:

Mijn man wast nooit af. Hij maakt ook nooit schoon. Hij ruimt ook niet

op! Hij maakt gelukkig soms wel het eten **klaar**.

vraag 5 **Mogen** we u wat vragen: *mogen = moeten?*

antwoord Nee! **Mogen** we u wat vragen = *Vindt u het goed?*

vraag 6 r. 13 *Verleden en geleden*, is dat hetzelfde?

antwoord Nee! Kijk naar de voorbeelden: *Dat is verleden tijd. In het verleden was alles anders. Twee weken geleden. Drie jaar geleden. Enige tijd geleden.*

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

V29

Les 23: presentaties

De volgende les wordt voor het grootste deel besteed aan presentaties door uw cursisten. Hun onderwerp moeten ze uit de voorafgaande teksten halen. Als er rek in uw rooster zit, kunt u extra tijd uittrekken voor deze les, zodat iedereen aan de bak kan komen. U kunt de onderwerpkeuze als huiswerk opgeven, of in de les laten plaatsvinden. In dat geval moet u uw lestijd nog wat meer oprekken. Zie voor de instructies Les 23 p. 107 en 110 (voor een voorbeeld).

Les 23

Het woord is aan jou!

Deze les is bedoeld als intermezzo. Hij bevat weinig nieuwe woorden – maar let op, sommige van deze nieuwe woorden staan in de opdrachten op p. 107. Het is namelijk tijd om alle voorafgaande lessen nog eens goed te herhalen, zodat uw cursisten elkaar kunnen laten zien wat ze daarmee kunnen. Ze gaan namelijk (duo)presentaties verzorgen. Een motiverende ervaring! De les geeft ook de gelegenheid tot een tussentijdse evaluatie: gaat het goed met hun Nederlands? Zijn er ook verbeterpunten? Al met al wat meer materiaal dan andere teksten – als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan besteden, met extra spreektijd voor uw cursisten.

Vorbereidingen

Uw cursisten moeten zich voor deze les dus een beetje anders voorbereiden dan voor de voorafgaande lessen. Naast het gewone leerwerk moeten ze zich ook voorbereiden op de presentatie. Over welk onderwerp willen ze een presentatie houden (zie de lijst op p. 107)? Hoe gaan ze hem indelen (zie het voorbeeld op p. 110)? Wat gaan ze zeggen? En dan het belangrijkste: oefenen, oefenen, oefenen! Voor de spiegel!

V37

Scenario's

Afhankelijk van de groepsgrootte en de duur van uw les kunt u de hele les besteden aan presentaties, of eerst met conversatie beginnen. Als u voor dit laatste kiest, maar niet bekend bent met het geven van praatlessen, kijkt u dan eerst even de beginsecties in het boek op pp. 6-11 en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28 even door.

V51-V55

Scenario – Onderwerpen gemist?

- docent Welk onderwerp heb je gemist in de teksten 1-22?
- cursist 1 Ehm ... ik wil meer weten over Nederlands taal. We hebben teksten geleerd ... geleerd... geleerd, maar kunnen we niets over de taal, de ... system.
- docent **MAAR WE WETEN** niets over het syste**EM**. Oei ... de regels, bedoel je. Maar dan hebben we allerlei moeilijke woorden nodig! En je praat nu heel goed zonder die kennis! Tsjonge, wat spreek jij goed Nederlands! Wie heeft een ander onderwerp gemist? [*cursist 2 meldt zich*]
- cursist 2 Ik heb gemist history van Nederland How do you call Wij moeten iets kennen van dat, ik vind.
- docent De **GESCHIEDENIS**. Wat er vroeger allemaal gebeurd is, hoe alles zo gekomen is, bedoel je. Ja, dat ben ik met je eens! Moet dat in het begin van de cursus, of later, **VIND JE?** [*cursist 3 grijpt in*]
- cursist 3 Dat komt. Kijk hier, in les 14 ehm ... 40: een blijk op de gsch schied ..
- docent Hè gelukkig! In les 40 krijgen een **BLIK** op de **GESCH**iedenis. En dan weten we àlles. Nou ja, àlles Wie heeft er verder nog iets gemist in de teksten?

- De docent gooit de discussie helemaal open: welke onderwerpen hebben ze gemist?
- neemt de kans waar nog eens uit te leggen dat praten over de regels van de taal niet mogelijk is (geen woorden), en ook niet nodig (Tsjonge, wat praat jij al goed!);
- daar zijn soms nieuwe woorden voor nodig, die moeten even uitgelegd worden (*systeem, geschiedenis*), maar die hoeven ze uiteraard nog niet te onthouden.

(Duo)presentaties

Niemand ontspringt de dans, dit keer, iedereen moet het woord voeren. Bij grote groepen kunt u uw toevlucht nemen tot duo-presentaties, of kan de les dit keer misschien wat langer duren? In kleinere groepen gaan de cursisten solo. Werken met duopresentaties heeft het voordeel dat een timide cursist over de streep getrokken kan worden, maar de partnerkeuze moet dan wel op de een of andere manier geregeld worden – van tevoren of tijdens de les. Als de sprekers eenmaal

begonnen zijn, laat u ze rustig uitspreken: u breekt alleen in om eerste hulp te verlenen bij blokkades of *black-outs*. U geeft het geheel een officieel karakter door de sprekers te laten staan, voor het bord bijvoorbeeld. Een van de anderen kan misschien de tijd bewaken: Je (jullie) tijd is (bijna) om! Met twee minuten spreektijd per persoon plus één minuut nabespreking kunt u in een uur tegen de twintig cursisten aan het woord laten komen; als u meer cursisten in de groep hebt, moet u voor deel van de presentaties extra tijd inruimen, eventueel in een volgende les. Uw cursisten hebben nu CEF-niveau A1 bereikt, zodat u mag verwachten dat ze zich verstaanbaar kunnen maken, ook al zijn het niet allemaal foutloze volzinnen waarin ze zich uitdrukken. In het algemeen bent u niet zuinig met loftuitingen, maar u wijst daarna ook op één of twee opvallende fouten, desgewenst vergezeld van een advies: *Je zinnen waren goed, maar je moet echt aan de uitspraak werken, vooral oo en aa. Je uitspraak was goed, maar let speciaal op de kleine woordjes de, het, op, van, enzovoort.*

Maar er zijn grenzen aan de onverstaanbaarheid of de onbegrijpelijkheid: u bent tenslotte ook docent. Wie in dit stadium een absoluut onverstaanbaar of onbegrijpelijk Nederlands ten beste geeft, heeft een probleem met u. In de tweede helft van de cursus zal er harder gewerkt moeten worden aan uitspraak of zinsbouw, legt u uit, anders wordt de doorstroming naar het volgende cursusniveau twijfelachtig. Eventueel kunt u deze cursisten een paar keer apart nemen voor of na de les en ze een stukje van de tekst die ze net hebben geleerd, laten navertellen, en zo hun studiemethode in de gaten houden. Zie ook Les 5 'De juiste studiemethode' en V64 Les 7 'Vorbereidingen'.

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

Als u tijd over hebt kunt u uw cursisten onderling laten praten over de vragen onder het kopje **Spreken**. Als u daarna laat rapporteren, kunt u in discussie gaan over mogelijke oplossingen van pijnpunten. Doorvragen bij elk punt!

- Woorden onthouden. Vind je het nu makkelijker om nieuwe woorden te onthouden, of moeilijker? Schrijf je de vertalingen van de nieuwe woorden in je tekst? Niet doen! De betekenissen moeten in je hoofd terecht komen, niet in je boek! Hoeveel woorden ken je nu ongeveer, denk je?
- De teksten begrijpen. Begrijp je soms hele teksten niet, of alleen een paar zin-

nen? Heeft het te maken met onduidelijke vertalingen? Zie: www.delftsemethode.nl/vertalingen.

- Teksten verstaan. Vooral de eerste keer dat je een tekst hoort, of ook na de vijfde keer? Gebruik je wel de zin-voor-zin-modus op de cd-rom? Wie heeft een goede methode bedacht?
- Nederlanders verstaan. Dat is ook moeilijk! Probeer eerst losse woorden eruit te halen, dat is al heel wat. Wie heeft een goede methode bedacht?
- Praten in de les. Ben je bang om fouten te maken? Onnodig, alleen door het te doen leer je het. Oefen je thuis het praten wel genoeg? Zeg je de teksten na met de audio-cd? Of met de cd-rom? Wie heeft een goede methode bedacht?
- Praten met Nederlanders. Is dat omdat ze altijd Engels gaan praten? Heb je geprobeerd een afspraak met ze te maken? *Nu tien minuten alleen maar Nederlands graag!* Wie heeft een andere goede methode bedacht?
- Schrijven. Vind je de spelling van de woorden moeilijk? Oefen je wel genoeg dictees met de cd-rom of de audio-cd? Of vind je het moeilijk om zinnen te maken? Oefen je wel in het uit je hoofd een stuk van een tekst uitschrijven die je net geleerd hebt?

Schrijven

U kunt uw cursisten iets op laten schrijven naar aanleiding van hun onderlinge gesprekken, maar u kunt ze ook laten schrijven over hun presentatie-onderwerp, eventueel aan de hand van de opdracht in het oefenboek p.111. Zo mogelijk direct nakijken! V58

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen, zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'. Als er in de nabespreking van de presentaties ook al een en ander aan de orde is gekomen, laat u dit onderdeel natuurlijk vervallen. V47-
V59-
App5

Vragen van de docent

We hebben het gehad over ... r. 3: wat betekent deze zin?

Herinner je je nog hoe de seizoenen heten? r.10: Anders gezegd: ... ?

Dan is het nu tijd om de teksten te gaan herhalen r.11: Anders gezegd: Dan

In dit hoofdstuk zitten relatief weinig onbekende woorden r. 12: Anders gezegd:

Dit hoofdstuk

*Herinner je je dat woord? Ja, ik herinner ... En hij? Herinnert hij ... ? En jullie?
Herinneren jullie ... ? En zij? Ja, zij herinneren ... !*

Vragen van cursisten

vraag 1 Wat betekent *het* in *hebben het gehad* r.3?

antwoord Niets! *Het hebben over iets* betekent *samen praten over iets*.

vraag 2 In r. 6 staat *veel beter*. Kan *heel beter* ook?

antwoord Nee: *heel leuk, heel groot, heel veel*,
maar: ***veel leuker, veel groter, veel meer***.

vraag 3 Wat betekent *aan jou* in r. 7?

antwoord *Het woord is aan jou* betekent *Jij hebt het woord, jij mag spreken*.

vraag 4 Wat betekent *er* in r.10?

antwoord Niets! Dit woordje heeft hier alleen betekenis samen met *ziet ... en ...
uit: dat ziet er lekker uit, je ziet er goed uit, hoe ziet de kaart eruit?*

vraag 5 Wat betekenen de woordjes *ook, al* en *weer* in r.10?

antwoord Deze woordjes moet je samen vertalen. *Ook al weer* gebruik je als je
iets niet meer weet en je het je probeert te herinneren.

vraag 6 In r. 10 staat *je je*. Is dat een fout?

antwoord Nee! Het tweede *je* hoort bij *herinneren*: zie het grammaticablokje bij
de tekst. *herinnert hij zich dat niet? herinner je je dat niet? Enzovoort*.

vraag 7 In r. 16 staat *je je*. Is dat een fout?

antwoord Nee! Het tweede *je* hoort bij *onderwerp*: dan kies ik *mijn onderwerp*,
dan kies je *je onderwerp*.

vraag 8 Wat betekent *het* in *Het is nu tijd* r. 21?

antwoord Er is een groot aantal combinaties met *het is*: *het is warm, het is druk,
het is zomer, het is een probleem, het is tijd, ...*

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 24

De tijden veranderen

Deze tekst begint met een gesprek over een trouwfeest, en gaat vandaar over op de veranderende opvattingen over trouwen. Mensen trouwen later, of ze gaan samenwonen, veel mensen wonen alleen. U kunt uw cursisten laten vertellen over Paul z'n zware dag, en over hun eigen ervaringen met trouwerijen, hier en in eigen land. Ook de opvattingen over het huwelijk in Nederland in vergelijking met die in hun land zijn een goed onderwerp van gesprek, evenals de samenstelling van huishoudens in Nederland en in hun land.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u hebt zich goed voorbereid. Daarbij hebt u natuurlijk vastgesteld dat woorden als *bruiloft*, *bruid*, *bruidgom*, *schoonouders* in dit boek niet voorkomen? Omschrijven dus!

V37-
V43

Scenario's

Hieronder vindt u twee scenario's van een mogelijk gesprekje naar aanleiding van deze tekst. Als taalonderwijs in de vorm van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

Scenario – Trouwdag

- docent Waar moest Paul naartoe, gisterochtend?
- cursist 1 Paul moest naar zijn trouwfeest, hij was haast.
- docent Hij **HAD** haast. Maar dat kan ik me nauwelijks voorstellen! Dat Paul te laat komt op z'n eigen **TROUW**feest!
- cursist 1 Nee, nee! **Troow**feest van Märk. Paul ging naar trouwfeest van Mark, en was beetje laat. Daarom hij **had** haast.

docent O, daarom **HAD HIJ** haast! Hoe laat begon **HET TROUW**feest?

cursist 1 **Het** troo ... troe ... trouwfeest begon 's morgens ... ik weet niet ... hij moest eerst naar gemeentehuis, voor officiële gedeelte.

docent ... naar **HET** gemeentehuis voor **HET** officiële gedeelte. En daarna? Wat was het programma van die dag verder? [*kijkt nu naar cursist 2*]

cursist 2 Na het gemeentehuis naar de kerk,

docent Na het gemeentehuis **GINGEN ZE**

cursist 2 Ja, **gingen ze** naar de kerk, en na dat gingen ze eten, en na dat was feest, het feest.

docent En **DAARNA** gingen ze eten, en **DAARNA** was het feest. Dus Mark trouwt drie keer? Geweldig!

cursist 2 Nee ... ik geloof één keer, in gemeentehuis ... of in de kerk ... ?

docent Dat snap ik niet! Moeilijk! Wie begrijpt het? [*kijkt wanhopig om zich heen*]

cursist 3 Ik geloof ... officieel trouwen in het gemeentehuis, daarna ... de dienst in de kerk, dat is extra.

docent Ja. Officieel trouwen **ZE** in het gemeentehuis. Ben jij in Nederland al eens naar zo'n feest geweest?

cursist 3 Niet in Nederland, wel in mijn land.

docent O! Vertel! Wat gebeurt er dan allemaal? Hoe lang duurt een trouwfeest in jouw land?

cursist 3 Vroeger duurde een trouwfeest twee dagen. Maar nu niet meer. De tijden veranderen!

- De docent houdt zich van den domme: wie gaat er nu eigenlijk trouwen? En waar?
- gebruikt woorden of combinaties uit voorafgaande teksten: 'Dat kan ik me nauwelijks voorstellen', 'Dat snap ik niet!' uit tekst 16;
- corrigeert op uitspraak ('**TROUW**feest'), woordkeus (**DAARNA** in plaats van 'na dat') en woordvolgorde ('**GINGEN ZE**');
- houdt iedereen bij de les door telkens over te schakelen naar een andere cursist, onverwachts, dus niet op het rijtje af.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg: laat u zich de figuur op p. 113 maar eens uitleggen! Ook uit de oefeningen (zie Les 1 'Scenario 7') kunt u gespreksstof halen. Oefening A bevat

veel bijzinnen, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 115. Laat u uw cursisten hier vooral flink mee oefenen in gesprekjes? Uitleggen heeft niet zoveel effect!

Een zware taak

Paul rende gisterochtend door de stad: waarom? Wat had hij bij zich? Waarom? Hij was verantwoordelijk voor het programma. Welk programma? 'Een zware taak', zegt hij: waarom? Wie heeft ook wel eens zo'n zware taak gehad? Vertel! Zijn Mark en Paul familie van elkaar? Vind je het gewoon dat Paul verantwoordelijk is voor het programma, of moet iemand van Marks familie dat doen? Hoe gaat dat in jouw land? Wie is verantwoordelijk voor het programma?

In een mooi zwart pak

Hoe zag Paul eruit? Ziet hij er altijd zo uit, of is dit speciaal voor deze dag? Hoe is dat in andere landen? Wat voor kleren dragen de mensen op zo'n dag (= wat voor kleren hebben ze aan?) Wat voor kleren hebben de vrouwen meestal aan? En de mannen? En de man en de vrouw die trouwen op die dag? Ging het vroeger ook zo, of zijn de tijden veranderd?

Het trouwfeest

Wat willen de gasten op het trouwfeest van Mark? Gebeurt dat in andere landen ook? Wie 'zeggen of spelen' iets op zo'n feest? Zijn er ook mensen die zingen? Brengen de gasten cadeaus mee? Wat voor cadeaus? Geven de gasten ook wel geld? Wie betaalt het trouwfeest, de man of de vrouw zelf, de ouders van de man, of de ouders van de vrouw?

Trouwen of samenwonen

Trouwen of samenwonen, wat is het verschil? In hoeveel procent van de Nederlandse huishoudens wonen de mensen samen (zie figuur op p. 113)? Was dat vroeger meer of minder? Samenwonen komt niet in alle landen voor: weten jullie voorbeelden? 'Velen hebben nog steeds bezwaren': wat voor bezwaren? Hebben jullie die bezwaren ook? Sommige mensen zeggen: je kunt beter eerst gaan samenwonen en dan trouwen: wat vinden jullie? Waarom?

Ongezellig

Hoeveel procent van de Nederlandse huishoudens bestaat uit één persoon (zie figuur op p. 113)? Hoe komt dat = waarom zijn dat er zoveel? Welke voorbeelden

van éénpersoons-huishoudens staan in de tekst? Komt dit in andere landen ook zoveel voor? Woon jij alleen, of heb je alleen gewoond? Waarom? Vind/vond je het heerlijk rustig of erg ongezellig?

Waarom trouwen?: oefening A

Vinden Nederlanders trouwen belangrijk? Zijn ze allemaal getrouwd? Waarom niet? Er zijn (minstens) drie mogelijke antwoorden op deze vraag. Als je gaat samenwonen, wat kun je dan doen? Wat betekent dat? Maar waarom trouwen ze dan niet? Vinden de mensen in jouw land trouwen belangrijk? Ben jij getrouwd? Waarom (niet)?

Straatfeest: oefening B

Laatst was er in mijn straat een groot feest: wat voor feest was dat? Ter gelegenheid waarvan? Kennen jullie dat, straatfeesten? Vertel! Wat gebeurt er allemaal? Mag iedereen die toevallig langskomt, meedoen? Komen er ook kinderen, en wat doen ze?

Andere onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Uitwerkingen van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **De tijden veranderen**

Oefening B: **Jong trouwen?**

Oefening C: **De bruid.**

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

Zie hiervoor de vragen onder **Spreeken**. Voor de organisatie van dit onderdeel zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Spreekopdracht

Vraag 3 onder **Spreeken** (*Wat voor kleren dragen mensen die gaan trouwen in jouw land?* Enz.) leent zich voor een spreekopdracht door een paar van uw cursisten. Voor de organisatie van dit onderdeel zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Discussie

De ene helft van uw cursisten (team A) laat u twee aan twee stelling 1A bespreken, de andere helft (team B) de tegenhanger 1B; u kunt natuurlijk ook stelling 2A respectievelijk 2B nemen. Daarna start u de discussie op. In het begin moet u misschien beurten toewijzen aan de teams, maar al spoedig zullen de teamleden zelf het woord nemen. Iedereen moet het woord voeren!

1A Direct trouwen is beter.

1B Eerst samenwonen is beter.

2A Jong trouwen is beter.

2B Niet te jong trouwen is beter.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven naar aanleiding van hun spreekopdracht, of ze maken de schrijfoefening op p. 115 van het oefenboek. V58

Lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen; zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. V51-
Twee mogelijke lesplannen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les neemt u wat details van de tekst onder de loep. V47-

Vragen van de docent

Waar moest jij naartoe? = Waar moest jij h... ?

Een geweldige bos bloemen: geweldig =

Een huisgenoot = iemand die

Wat betekent met z'n allen r. 11?

Tegenwoordig maken jongeren eerst hun opleiding af r. 14: Tegenwoordig willen

Nu komt het veel voor r. 16: Nu schijnt het veel

*Onze huisgenoot: is het **de** huisgenoot, of **het**? Hoe weet je dat?*

*Een geweldige bos bloemen: **de** bos bloemen, of **het**? Hoe weet je dat?*

*Een zware taak: **de** taak of **het**? Elk huwelijk: **het** huwelijk of **de**? Hoe weet je dat?*

*Een belangrijke factor: **de** factor of **het**? Hoe weet je dat?*

Vragen van cursisten

vraag 1 *Die trouwde* r. 3. Wat betekent *die*?

antwoord *Die* = Mark.

vraag 2 Waarom: Hij **had** mij gevraagd, en niet: Hij **heeft** mij gevraagd?

antwoord Hij **had** dat *al eerder* gevraagd, **vóór gisteren**.

vraag 3 *Hij had mij gevraagd of ik dat wilde leiden*: of: ... **als** ik dat wilde leiden?

antwoord Nee! Let op, het is **vragen of**:

Hij **vraagt of** ik het wil leiden.

Ik **vraag** me af **of** we allemaal wat anders kunnen eten.

Anders: **Als** jullie iets weten, dan hoor ik het graag.

vraag 4 Wat betekent *immers*? Hetzelfde als *altijd*?

antwoord Nee! *Immers* gebruik je als iets duidelijk is: *dat weet je toch*?

vraag 5 Wat is het verschil tussen *nadat* en *daarna*?

antwoord Let op: *Nadat hun partner is overleden*, wonen ze alleen =
Daarna wonen ze alleen.

vraag 6 Wat betekent *uitleggen* in oefening A?

antwoord Dat is een nieuw woord: zeggen hoe iets komt, waarom iets zo is.

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 25: herhalingstoets

Les 25 leent zich voor een herhalingstoets. Waarschuwt u uw cursisten even?

 V29

Les 25

Op je gezondheid

Deze tekst gaat over de levensverwachting van Nederlanders, en wat ze allemaal doen en laten om gezond te blijven. Gezond en ongezond eten komt aan de orde, voldoende beweging en wat dat inhoudt, en alcoholgebruik en roken. Op het eind komt ook nog de lengte van de Nederlanders aan bod, en de mogelijke relatie met het eten van veel vlees. U kunt over al deze wetenswaardigheden praten, om vervolgens over te stappen op de levensverwachting in andere landen, eventueel aan de hand van figuur 1 op p. 116. U kunt vragen naar overheidsmaatregelen tegen de consumptie van alcohol en sigaretten aldaar, en ze laten vertellen wat zij zelf allemaal doen om gezond te blijven. Het is goed om te weten dat in les 17 het bezoek aan de huisarts al aan de orde is geweest, en dat les 30 gewijd is aan de organisatie van de medische zorg in Nederland.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid.

V37-
V43

Scenario's

Als taalonderwijs in de vorm van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

V51-
V55

Scenario 1 – Steeds ouder

- docent Nederlanders worden steeds ouder. Hoe oud worden ze gemiddeld?
- cursist 1 Ehm ... zevenenvijftig ... mannen worden zevenenvijftig. Middeld.
- docent **GE**middeld 57?? Dat is niet zo oud?! [*schrijft 57 op het bord*]
- cursist 1 O, ik bedoel vijfenzeventig! Dat is oud! In mijn land worden we niet oud.

docent Oké, 75 [schrijft 75 op het bord]. Hoe oud wordt men in jouw land?

cursist 1 vijf ... ik bedoel negenenvijftig! Staat hier! [wijst op figuur 1 op p. 116]

docent Ja, negenenvijftig staat hier [schrijft 59 op het bord]. Welke leeftijd bereiken de mensen in jouw land? [kijkt nu naar cursist 2]

cursist 2 Ik weet niet ... misschien zelfde als Angola? Veel mensen dood door oorlog in mijn land.

docent In jouw land is het misschien hetzelfde als in Angola. Veel mensen **GAAN** dood door de oorlog.

cursist 2 Veel mensen gaan ze dood door oorlog.

cursist 3 [breekt in]: Maar misschien veel kinderen dood? In mijn land Congo veel kinderen **gaan** ze dood, geen genoeg eten!

docent In Congo gaan veel kinderen dood, ze hebben **NIET** genoeg te eten.

cursist 3 Ja ... veel kinderen gaan ze dood, **niet** genoeg te eten. Ik ken oude mensen!

docent Dus de mensen kunnen wèl oud worden? Vaak overlijden ze op hoge leeftijd? Heeft zij gelijk, wat vind jij? [kijkt nu naar cursist 4]

cursist 4 Ja, kàn. Gemiddelde leeftijd ook laag daarom veel kinderen gaan dood.

docent ... **OMDAT** veel kinderen **DOOD GAAN**, overlijden.

cursist 4 ... **omdat** veel kinderen dood **gaan**, ja.

- De docent laat cursist er even inlopen met dat *zevenvijftig*, zodat iedereen nog eens doordrongen raakt van de eigenaardigheid van de Nederlandse getalnamen;
- laat als dat zo uitkomt, de gegevens in de figuur op p. 116 gebruiken;
- corrigeert selectief, en steeds 'en passant': ... **niet** genoeg, **omdat** ... doodgaan;
- honoreert de inbreng van cursist 3, die in feite tegen de tekst ingaat (de levensverwachting kan ook laag zijn door hoge kindersterfte),
- maar laat zich dat nog wèl even uitleggen, zodat iedereen het begrijpt;
- gebruikt nieuwe woorden uit de tekst: *hoge leeftijd bereiken, gelijk hebben, overlijden*.

Scenario 2 – Lang

docent Ben jij al lid van de club van lange mensen?

cursist 1 Ehm nee ... ik ben niet genoeg lang.

- docent Je bent niet **LANG GENOEG**. Vind je de Nederlanders lang?
- cursist 1 Ja! Erg lang! In mijn land zijn meestal mensen niet zo lang.
- docent In jouw land zijn **DE MEESTE** mensen niet zo lang. Vind je het vervelend, als de andere mensen langer zijn dan jij?
- cursist 2 [*neemt het woord*] In bioscoop of theater! Ik kan niets om te kijken. Jammer!
- docent Je kan niets **ZIEN**. Ja, dat is inderdaad jammer. Meer vlees eten, helpt dat, denk je?
- cursist 2 Ik denk niet!
- docent Je denkt **VAN NIET**? Waarom niet?
- cursist 2 In mijn land mensen eten veel vlees, en meestal zijn ze niet zo lang.
- docent Hoe komt het dan, dat Nederlanders zo lang zijn? Wie?
- cursist 3 Drinken Nederlanders erg veel melk. Daarom ze zijn zo lang.
- docent Aha, daarom **ZIJN ZE** zo lang ...
- cursist 4 Ik denk komt door weinig licht, hier.
- docent Je denkt **DAT HET KOMT DOORDAT ER** weinig licht **IS** hier? Interessant! Maar ik snap het niet echt??
- cursist 4 Planten ook! Weinig licht, **doordat er weinig licht is**, ze groeien naar hoog!
- docent Geweldig! Ze groeien **NAAR BOVEN**, natuurlijk, dat is het! Ik snap het!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg: laat u zich de figuren op p. 116 of 117 maar eens uitleggen! Ook uit de oefeningen (zie Les 1, 'Scenario 7') kunt u gesprekstof halen.

Goed eten

Je moet goed eten, maar wat is goed eten? Is het ook hier: 'Geniet, maar **eet** met mate'? Of moet je zoveel eten als je wilt? Eet jij vaak kant-en-klare maaltijden? Waarom (niet)? Zit daar echt zo weinig groente in? Waarom is veel vet eten niet goed? Is helemaal geen vet eten goed? Vind jij het ook zo jammer dat suiker slecht is? Is gezond eten duur? Wat moet je iedere dag eten? Wie maakt even een lijstje?

Bewegen

Beweeg jij? Wat doe je dan? Hoe vaak? Is dat genoeg? Hoe is het met je rug?

Vind je het leuk om te doen, of doe je liever wat anders? Doe je het alleen, of samen met anderen? Ren jij ook met zo'n flesje water aan de mond? Waarom moet je steeds drinken als je rent? En jij, ren jij ook met zo'n koptelefoon op? Waarom? Waarom moet die muziek zo hard? Is harde muziek slecht voor je oren?

Geniet, maar drink met mate

'Veel alcohol is niet gezond': waarom niet? Maar die artsen zeggen iets anders: is dat wetenschappelijk bewezen? De overheid geeft 'goede raad': welke? Waarom zegt de overheid niet: 'Geniet, maar drink niet'? Waarom drinkt die jeugd zoveel? Is dat in andere landen ook een probleem? Drink jij ook één glas rode wijn per dag? Waarom (niet)? Is alcohol in jouw land verboden? Drinken de mensen dan helemaal geen alcohol? Zijn mensen gezonder in landen waar alcohol verboden is?

Verboden te roken

Op welke plekken is roken verboden? Mag je in cafés roken? In het postkantoor? In de trein? In de supermarkt? Waar mag je eigenlijk wél roken? In je eigen huis? Op je balkon/in je tuin? Waarom verbiedt de overheid roken niet helemaal? Wat doet de overheid tegen roken? Helpt het? Doet de overheid in jouw land ook iets tegen roken? Wat? Helpt het?

Waarom vrouwen ouder worden

Waarom worden vrouwen ouder dan mannen? Eten ze meer vlees? Hebben ze misschien een beter lichaam? Of eten ze gezonder? Bewegen ze meer? Is het in andere landen ook zo, dat vrouwen ouder worden dan mannen?

Stoppen met roken: oefening A (tekstboek)

Wat doe jij om gezond te blijven? Lukt het je om gezond te leven? Rook je ook zoveel? Ben je van plan om te stoppen? Waarom? Wanneer is het beste moment om te stoppen? Waarom is het zo moeilijk om met roken te stoppen? Wie van jullie heeft vroeger gerookt, maar is nu gestopt? Vond je het ook zo moeilijk? Hoe vaak ben je gestopt? Wat is de beste manier om te stoppen?

Eindelijk tijd om te lezen!: oefening B (cd-rom)

Is het prettig om oud te worden? Zou jij graag jonger willen zijn dan je nu

bent? Of ouder? Waarom (niet)? Veel ouderen genieten van het leven: wat doen ze dan? Wat doen ouderen in jouw land, gaan ze ook Chinees leren? Voelen ze zich alleen? Hoe komt dat?

Andere onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Uitwerkingen van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **Clubs**

Vragen B: **Eten gemeten**

Oefening A: **Even hardlopen**

Oefening C: **Lange mensen leven korter?**

Andere werkvormen

Spreken

Uw cursisten kunnen praten over de vragen onder **Spreken**: zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Spreekopdracht

Vraag 1 onder **Spreken** *Welke vorm van bewegen heeft jouw voorkeur?* leent zich voor een korte spreekopdracht: zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Debat

Vraag 4 onder het kopje **Spreken** is een goed onderwerp voor een debat: *Het is de taak van de overheid om ons te helpen om gezond te leven*. U kunt de ene helft van uw cursisten twee aan twee laten bedenken waarom dat zo is, terwijl de andere helft juist moet bedenken waarom dat niet zo is. Daarna laat u de vóór- en tegenstanders afwisselend aan het woord. Andere onderwerpen: *De overheid moet roken verbieden, De overheid moet alcohol verbieden, Ongezonder eten moet heel duur worden*.

Uitdrukkingen

In het oefenboek vindt u een lijst met uitdrukkingen uit de lessen 18-25; zie Les 8 'Uitdrukkingen' voor het gebruik dat u hiervan kunt maken.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun spreekbeurt, of ze maken de schrijfoefening op p. 119 van het Oefenboek, over figuur 1 bij de tekst.

V58

Lesplan

U hebt nu genoeg mogelijkheden om een les te vullen; zie ook 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan' in Les 1, en voor twee lesplannen: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-

App5

Vragen van de docent

Nederlanders worden steeds ouder. Ze bereiken een steeds ...

Om langer gezond te blijven moet ik goed eten. Als ik te veel kant-en-klare maaltijden eet, dan ... En als ik te vet eet, dan ... En als ik te dik word, dan ...

Ten eerste moet je goed eten: ten eerste is het belangrijk om ...

Ten tweede is bewegen belangrijk: ten tweede is het belangrijk om ...

Ten derde is veel alcohol niet gezond: ten derde is het niet goed om ...

Vragen van cursisten

vraag 1 **Daardoor** word ik te dik r.5: is **Door dat** word ik te dik. ook goed?

antwoord Nee! Let op het verschil: *Doordat ik te veel vet eet*, word ik te dik./

Daardoor word ik te dik.

vraag 2 *Het schijnt* r.5: hetzelfde als *blijkt* in *Uit onderzoek blijkt*, tekst 22?

antwoord Nee. *Het schijnt dat* = Ik heb gehoord/gelezen/de mensen zeggen dat

Uit onderzoek blijkt = het is 100% zeker.

vraag 3 Wat betekent *dienen* r. 7?

antwoord *Onze benen dienen om te lopen*= we **hebben** benen om te lopen.

vraag 4 Waarom staat er **zo'n** koptelefoon r. 10 en niet: **een** koptelefoon?

antwoord **Een** koptelefoon kan óók! Maar *zo'n koptelefoon* betekent 'je weet wel wat ik bedoel, je kent ze wel, die koptelefoons'.

vraag 5 *Ze krijgen zeker extra energie* r.10: wat betekent **zeker**?

- antwoord *Ze krijgen **zeker** extra energie = **Ik denk** dat ze extra energie krijgen.*
- vraag 6 *Toch neemt het gebruik **toe** r. 13: waarom staat er toe?*
- antwoord *Toe* hoort bij *neemt*: *toenemen* = meer worden.
- vraag 7 *Wat betekent *Hebben ze gelijk* r. 16?*
- antwoord *Dat betekent: *Is het zo, wat ze zeggen? Klopt het?**
- vraag 8 *Waarom staat in r. 18?*
- antwoord *Bij iets wat opgeschreven is, altijd *staan*: *Dat staat niet in het boek, Wat staat er in de krant?**

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af: een goed moment voor een herhalingstoets.

Les 26

Naar school

In deze tekst staat van alles over de basisschool: wat je doet in groep 1 (spelen, tekenen en zingen), in groep 3 (lezen, schrijven en rekenen), naschoolse kinderopvang, de keuze tussen openbaar, christelijk en islamitisch onderwijs, en de betrokkenheid van de ouders bij de school. Als u binnen het inhoudelijk kader van de tekst blijft, kunt u hierover met uw cursisten van gedachten wisselen: u hoeft dus niet het hele schoolsysteem uit te gaan leggen! Misschien heeft een cursist kinderen op een Nederlandse basisschool, en iedereen heeft wel herinneringen aan de eigen schooltijd die u ze kunt laten ophalen.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Goed om te weten: de woorden *streng, slaan, examen, zakken, slagen* zijn nog niet vertaald. Dus die moet u vermijden of omschrijven. V37-V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, bekijkt u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. V51-V52- V55

Scenario – Zingen, tekenen en zwemmen?

- docent We gaan praten over tekst 26 'Naar school'. Vertel eens, gaat onze Anna al naar school?
- cursist 1 Anna ... eve kijken ... ja! Ga op basisschool.
- docent Ze **GAAT NAAR DE** basisschool. Wat leert ze daar?
- cursist 1 **Gaat naar de** basisschool. Ze leert ... zing, speel, en zo ... o ja! En te zwem!

- docent Meen je dat? Dat klopt toch niet? Gaat ze naar school om te leren **ZINGEN** en **SPELEN**??
- cursist 1 Nee ... ja ... lieden zingen ... misschien leren op basisschool, **de** basisschool?
- docent Je bedoelt **LIEDJES** zingen. Maar ik vind dat vreemd, dat je naar school gaat om liedjes te zingen! [*cursist 2 breekt in*]
- cursist 2 Anna vier jaar, ik denk. Basisschool begint met vier. Eerst beetje spelen en zingen, is niet fremd vreemd, ik denk.
- docent Akkoord, dat ben ik wel met je eens. Later leren ze dan echte dingen, **DENK IK**. Wat leren ze later?
- cursist 2 Later leren ze lezen en skri ... sjrij ... schhchrijven. Als zij zijn zes. Als Max.
- docent Ik snap het. Als ze zes **ZIJN**. Zoals Max, in groep 3. Maar nou heb ik toch nog een vraag. Leren ze ook zwemmen op school? Dat vind ik raar... ik bedoel: vreemd! Wat vind jij? [*nu tot cursist 3*]
- cursist 3 Nee, nee, niet vreemd ... is normaal. Mensen moet kun zwem ... veel water ... moet leren te zwem!
- docent Mensen **MOETEN LEREN ZWEMMEN**. Moeten ze ook betalen, voor die zwemlessen?

- De docent kondigt het onderwerp van het gesprek expliciet aan,
- probeert cursist 1 uit de tent te lokken met domme vragen over de basisschool,
- honoreert natuurlijk de interventie van cursist 2,
- weet niet zeker of het woord *raar* wel bekend is – het komt in les 14 een keer voor – en voegt voor alle zekerheid het synoniem *vreemd* toe,
- en corrigeert op voorzetsels (het onderwerp van het grammaticablokje op p. 123), woordvolgorde (Als ze zes **zijn, denk ik**).

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg in de tekst en de vragen, en ook uit de oefeningen (zie Les 1, ‘Scenario 7’) kunt u gespreksstof halen.

Lezen, schrijven en rekenen

Waar heb je leren lezen, thuis, of op school? Hoe oud was je? Als je alle letters van het alfabet kent, kun je dan ook lezen? Weet je nog dat je leerde schrijven?

Vond je het moeilijk? Waar was je goed in op school? Wat vond je leuk? Waar had je een hekel aan? Is dat nu nog zo, of ben je veranderd? Was je achter op sommige punten? Konden jouw ouders je helpen? Zo ja: waarmee? Zo nee: waarom niet?

Herinneringen

Had jij het vroeger naar je zin op school? Op wat voor school zat jij? Met hoeveel kinderen in een groep? Had je een uniform? Moest je ook stil zijn? En mocht je lopen in de klas? Had je een boze meester? Ging alles goed op school? Of was je op sommige punten achter? Wat vond je leuk? Waar had je een hekel aan? Ging je ook naar de kinderopvang?

Openbare, christelijke, en islamitische scholen

Er zijn verschillende soorten scholen in Nederland: welke drie soorten ken je? Welke kiezen Selma en haar man? Waarom denk je? Zijn er in andere landen ook zulke verschillen tussen scholen? Is het goed dat zulke verschillen bestaan, of vind je het beter als alle kinderen naar de zelfde soort school gaan?

Kinderopvang

Kinderopvang, wat is dat? Waarom organiseert de school kinderopvang? Waarom kunnen de ouders de kinderen niet opvangen? Is er zoiets als kinderopvang in jullie landen? Wie organiseert dat?

Schooltijden

[*Cursisten met kinderen op school laten vertellen over de schooltijden in Nederland, anders inleiden*]: In Nederland gaan kinderen vijf dagen per week naar school, zaterdag hebben ze vrij. School begint meestal om half negen, en tussen half drie en vier uur zijn ze weer thuis, woensdag houdt de school eerder op. Hoe is dat in jullie landen?

Een vrije opvoeding

Wat vindt Selma van de Nederlandse kinderen op school? Ben je het met haar eens? Vind je Nederlandse kinderen ook zo brutaal? Wie kan een paar voorbeelden geven van verschillen tussen Nederlandse kinderen en kinderen in andere landen? Wat zijn de nadelen van zo'n vrije opvoeding? Zijn er ook voordelen?

Ouders en school

De Nederlandse ouders zijn betrokken bij de school van hun kinderen: wat doen ze allemaal? Gaat dat in andere landen ook zo? Vind je het goed als ouders betrokken zijn bij school, of vind je dat school en thuis twee aparte werelden moeten zijn? Waarom?

Het hoge noorden: oefening A

Dit mailtje komt uit het hoge noorden: wat wordt daarmee bedoeld? Gaat het goed met Gwen? Heeft ze het naar haar zin? Wat voor cursus volgt ze, denk je? Als ze examens gedaan hebben, wat gaan ze dan doen? Stuur jij ook zulke mailtjes naar huis? Waarover schrijf je dan?

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Vragen A: **Ouderavonden**

Vragen B: **Het grootste verschil**

Oefening A: **Geen zin**

Oefening C: **Grenzen**

Andere werkvormen

Spreken

Uw cursisten kunnen gesprekken voeren (zie Les 1 'Andere werkvormen') aan de hand van de vragen onder **Spreken A** of **B**.

Debat

Een team A 'Voor een vrije opvoeding' en een team B 'Ouders moeten kinderen leren waar de grenzen liggen' bereidt zich (eventueel in groepjes van twee/drie) voor op een debat, daarna start u het op (zie Les 9 'Discussie').

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven naar aanleiding van hun onderlinge gesprekken, of ze maken de schrijfpodracht op p. 127 van het oefenboek. V58

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes, die u in verschillende werkvormen aan de orde kunt stellen. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen; zie Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee suggesties voor een plan van een les over tekst 26 vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-V52-

V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V47-App5

Vragen van de docent

Schoolbussen **heb je** hier niet r. 4: Wat betekent **heb je**?

Op dat punt r. 7: wat betekent dat? Op welk punt?

Ik heb een hekel aan rekenen. We kunnen ook zeggen: *Ik houd helemaal niet ...*

Zij vindt het niet leuk op school. We kunnen ook zeggen: *Ze heeft het niet ...*

Ik vind dat moeilijk. We kunnen ook zeggen: *Ik heb daar moeite ...*

Toen: *Ik zat in een groep van 40 leerlingen.* Nu: Ik ...

Toen: *Je mocht niet lopen in de klas, anders werd ze boos.* Nu: Je ...

Waar hoort *daar* r. 20 bij? En wat betekent *daarmee* r. 20?

Vragen van cursisten

vraag 1 Wat betekent **terecht** r. 12?

antwoord *Ze kunnen daar terecht* = Ze kunnen daar opvang krijgen.

In de supermarkt kun je terecht voor boodschappen,

in de boekwinkel kun je terecht voor boeken.

vraag 2 I don't understand **anders** r. 18. What does it mean?

antwoord Oei ... ik begrijp je niet. Kun je je vraag herhalen? In het Nederlands!

vraag 2 Ik begrijp niet **anders** r. 18. Wat betekent?

antwoord Oké, nu snap ik je vraag. Let op, ik geef een voorbeeld:

Anders = **Als we niet stil waren**, werd ze boos.

vraag 3 Wat betekent **waarop** r. 23?

antwoord **Op die avonden kun je praten met de juf** = *Dat zijn avonden waarop je kunt praten met de juf.*

Op dat punt is hij een beetje achter = Dat is een punt **waarop** hij een beetje achter is.

Ik heb daar moeite **mee** = Dat is iets **waarmee** ik moeite heb/**waar** ik moeite **mee** heb.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 27: extra spreektijd?

De volgende les bevat wat meer materiaal dan andere teksten. Als er enige rek in uw rooster zit, kunt u meer tijd uittrekken voor deze les, zodat uw cursisten extra spreektijd krijgen.

Les 27

Feestvieren

Deze tekst gaat over de Nederlandse manieren van feestvieren, en de dagen waarop dat gebeurt. U kunt met uw cursisten de Nederlandse feestdagen doornemen, en ze daarna laten vertellen over feestelijkheden in eigen land. Verjaardagen worden lang niet overal gevierd, Sinterklaas opereert daarentegen in nogal wat andere Noord-Europese landen (Finland, Duitsland, ...): daar wilt u natuurlijk het fijne van weten! (En u weet toch dat de naam Santa Clause een verbastering is van Sinterklaas?) Deze les bevat wat meer materiaal dan andere teksten, met aansprekende spreekopdrachten – als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan besteden, met extra spreektijd voor uw cursisten. Ze moeten zo langzamerhand behoorlijk uit hun woorden kunnen komen – ze zijn per slot van rekening op dit moment op CEF-niveau A1.

 V18

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Let op: het woord *heilige* komt niet voor in dit boek, en hetzelfde geldt voor woorden als *snoep*, *trakteren*, *gedichtjes*. Vermijden of uitleggen!

 V37-V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

 V51-V55

Scenario – Verjaardag

- docent We gaan het hebben over de dame in de tekst, die geeft een feest.
 Waarom?
- cursist 1 Zij geeft feest omdat zij viert zijn verjaardag.

- docent **HIJ** viert **ZIJN** verjaardag, **ZIJ** viert **HAAR** verjaardag. Ja, klopt. Wat is dat eigenlijk, een verjaardag? Is dat een nationale feestdag?
- cursist 1 Nee, nee, is geen nationale feestdag! Zij is geboren op deze dag. Zijn ... **haar** geboorte geboortedag! Goed woord geboortedag?
- docent Het is geweldig, een prachtig woord. Vier jij ook altijd je verjaardag? [*kijkt naar cursist 2*]
- cursist 2 Nee, wij doen dat niet. Wij vieren de dag van eh ... jij naam.
- docent Eh ... dat begrijp ik niet: **JOUW** naam??
- cursist 2 Je hebt de naam van een ... saint ... ehh een belangrijke persoon van de ... kurk ... ?
- docent Ik snap het al! Van de **KERK!** Dat noemen we een *heilige*. Net als Sinterklaas, dat is ook een heilige.
- cursist 2 Ja en die heilige heeft speciale dag, dat is ook jij dag, **jouw** dag.
- docent De dag van die heilige is ook jouw dag, ja. Dat is duidelijk. Als iemand jarig is, in Nederland, geeft die cadeautjes aan iedereen? [*tot cursist 3*]
- cursist 3 Nee, geeft niet cadeautjes, krijgt cadeautjes, ik denk? Geeft wel ... sweets ... chocola?
- docent Ja! Chocola. Sweets noemen we snoep. Je geeft snoep en je krijgt cadeautjes. Kijk je meteen wat het cadeautje is, of na het feest?
- cursist 3 Neeeee! Niet meteen kijken, toch? Na de feest ... het feest!

- De docent kondigt het onderwerp van het gesprek aan, en begint over de verjaardag: wat is dat eigenlijk?
- krijgt zo het verschil tussen verjaardag en naamdag boven tafel, introduceert – alleen ter wille van cursist 2 – het nieuwe woord ‘heilige’, waarvan deze cursist zelf overigens al een adequate betekenisbeschrijving geeft;
- stapt over op de Nederlandse gewoontes inzake verjaardagen: ook dat vergt een nieuw woord: ‘snoep’, maar het biedt de gelegenheid in te gaan op het verschil tussen cadeautjes meteen uitpakken (NL), of bewaren tot na het feest.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg in de tekst en de vragen, en ook uit de oefeningen (zie Les 1 ‘Scenario 7’) kunt u gespreksstof halen. Laat u uw cursisten vooral flink oefenen met het woordje *er*, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 129, maar bespaart u hun uitvoerige grammaticale explicaties.

 V15

Naar een feest

Ga je vaak naar een feest? Wat doe je als je binnenkomt? Geef je hem of haar een hand? Of een kus? Of twee? Of drie? Of meer? Maakt het verschil of het een meisje/vrouw is, of een jongen/man? Breng je ook een cadeautje mee? Wat? Maakt het verschil uit of het een jongen/man of een meisje/vrouw is die het feestje geeft? Waarom kun je niet aan een vrouw vragen hoe oud ze is geworden?

Taart, pinda's en chips

Vertel eens over de Nederlanders, die houden wel van een feestje, geloof ik? O? niet zo? Maar drie keer per jaar? Dat vind ik eigenlijk best veel, jij niet? Hoeveel keer per jaar geven de mensen in jouw land een feest? Ter gelegenheid waarvan? Is er ook taart, en zijn er pinda's en chips? Wat? Warm eten?! Voor hoeveel mensen?! Moet iedereen alles ook zelf pakken, of vinden jullie dat vreemd? Wordt er muziek gemaakt? Gaan de voetjes van de vloer?

Koninginnedag

Wat is er aan de hand op 30 april? Heeft iedereen dan vrij? Wat doen de mensen op die dag? Wie is daar wel eens bij geweest? Vertel! Krijgt de koningin ook cadeautjes? En krijgen wij ook snoep van haar? En als we een nieuwe koning(in) krijgen, is die dag dan ook op 30 april?

5 mei

Wat is dit voor feest? Wie kan er meer over vertellen? Wat gebeurde er in de Tweede Wereldoorlog? Wat gebeurt er de dag voor 5 mei? Ken je dat uit andere landen, twee minuten stilte ter herinnering aan iets? Vertel.

Sinterklaas

Wie is Sinterklaas, bestaat hij? Heeft hij ooit bestaan, denk je? Waar komt hij vandaan, elk jaar? Hoe ziet hij eruit? Wat doet hij daar op dat dak? Is er in andere landen ook zo'n soort feest? Ook met Sinterklaas? Vertel!

Kerstmis

Wat is Kerstmis voor feest? Op welke dag of dagen valt Kerstmis? Wat doen de mensen dan? Hoe zien de huizen eruit, van binnen? En van buiten? Is er ook een Kerstman? Lijkt hij op Sinterklaas? Geeft hij ook cadeautjes? Wordt dit feest ook in jouw land gevierd? Hoe?

Maria's feestje: oefening A

Vertel over Maria's feestje. Komen er veel mensen? Is er wel genoeg plaats? En is er genoeg te eten? Wordt er nog gedanst? Het is een Spaans-Nederlands feestje: wat is er Nederlands aan het feestje?

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Vragen B: **Een leuk feest**

Oefening A: **James' feestje**

Oefening A: **Emma's feestje**

Andere werkvormen

Spreeken A of B

Uw cursisten kunnen praten over de plaatjes op p. 127 en 128, aan de hand van de vragen daaronder. Zie Les 1 'Andere werkvormen' voor de opzet van dit onderdeel.

Spreekopdracht

De gesprekken onder **Spreeken A** en **B**, en elk van de vragen onder **Spreeken C** kunnen de aanleiding vormen tot een korte spreekopdracht. Voor de organisatie zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun onderlinge gesprekken of hun spreekopdrachten, of ze maken de schrijfopdracht op p. 131 van het oefenboek. V58

Lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar nu moet u hiermee een les gaan vullen; zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee suggesties voor een lesplan over tekst 27 vindt u op de www.delftsemethode.nl/docenten. V51-
V55

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

Vragen van de docent

Daar ben ik erg blij mee r. 6 = Ik ben erg blij met ...

Het is de bedoeling dat je zelf pakt r. 7 = Je moet ...

Ik stel je even **voor** r. 8: we kunnen ook zeggen: Zal ik je even ... ?

Er gebeurt **van alles** op straat r. 14: wat betekent **van alles**? Is dat hetzelfde als **alles**?

Overall bieden mensen spullen te koop **aan** r. 15: Ik zie dat overall mensen ...

Sinterklaas wordt in de familiekring gevierd r. 19 = De mensen/Nederlanders ...

Veel mensen halen een boom in huis r. 24 = Veel mensen ...

Vragen van cursisten

vraag 1 En nog **vele** jaren r. 1: kan ik ook zeggen: En nog **veel** jaren?

antwoord Nee, in dit geval niet! Als iemand jarig is, zeggen we altijd *Nog vele jaren*.

vraag 2 Ik stel je even voor r. 8: in tekst 18 staat: *Dat kan ik me nauwelijks voorstellen!* Voorstellen betekent daar toch iets anders?

antwoord Ja, hartstikke goed. Iemand voorstellen aan iemand anders = iemand kennis laten maken met iemand anders.

vraag 3 Er staat *Nederlanders* in r. 9. Waarom dan niet *geven*, maar *geeft*?

antwoord Er staat **een kwart** (van de Nederlanders): **een kwart geeft**.

vraag 4 Wat betekent *één op de tien* r. 12?

antwoord Eén op de tien = Eén van de tien: één tiende.

vraag 5 *Er wordt weinig gedanst* r. 12: wat betekent dat?

antwoord Weinig mensen dansen, het gebeurt niet vaak dat de mensen dansen. In zinnen met **er wordt ge-** moet je vaak zelf kiezen wie het doet.

vraag 6 Het is toch **de dag**? Waarom dan *het Koninginnedag* in r. 14?

antwoord *Het* hoort niet bij *Koninginnedag*! Kijk maar:
Het is vandaag *Koninginnedag*, geloof ik.

vraag 7 Wat betekent **ter** in r. 18?

antwoord **Ter** en **herinnering** hebben samen betekenis: *ter herinnering aan* = om terug te denken aan.

vraag 8 *Het Sinterklaasfeest* **wordt** gevierd r. 19: kan ik ook zeggen: ... **is** gevierd?

antwoord Ja, dat kan je ook zeggen, maar de betekenis is anders.

*Het Sinterklaasfeest **wordt** gevierd* = de mensen **vieren** het.

*Het Sinterklaasfeest **is** gevierd* = de mensen **hebben** het **gevierd**.

vraag 9 *Maar of hij echt bestaat?* r. 22: Wat is dit voor rare korte zin?

antwoord Je moet er iets bij denken, bijvoorbeeld ... *weet ik niet*, of: ... *is niet zeker*.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 28

Politie: die pet past ons allemaal

Deze tekst gaat over onze verhouding met de politie. De ironie ligt er direct al dik bovenop: *Je weet het toch? De politie is je beste vriend*. Niet iedereen zal dit meteen door hebben, en dan blijft onduidelijk wat de bedoeling van deze tekst is: met de nodige humor te spreken over de verschillende taken en het optreden van de politie in Nederland. Na enige uitleg van uw kant – wijst u in dit verband op de tekening op p. 131 – zult u meestal wel de juiste toon vinden om over deze tekst te praten, maar u bent natuurlijk te allen tijde bedacht op verhalen van cursisten die, hier of in eigen land, minder prettige ervaringen hebben met de politie. Ook is het goed om er rekening mee te houden dat niet alle cursisten een helder beeld hebben bij *Het Wilde Westen* en *Grote Broer* – cursisten die deze begrippen wel kennen, willen een en ander misschien even uitleggen?

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. U moet zich bij uw gesprekjes behelpen zonder de woorden *dronken*, *dief* en *diefstal*: die komen in dit boek namelijk niet voor. 🔗 V37-V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties van het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. 🔗 V51-V55

Scenario – Fiets gestolen

- docent Hallo cursist 1! Heb jij een fiets?
- cursist 1 Ja, maar ... ik heb vorige week m'n fiets gestolen!
- docent Heb je je fiets gestolen?? Dat meen je niet! Dan is de politie NIET je beste vriend! [*kijkt cursist 2 aan*] Zij heeft jouw fiets gestolen, weet je dat? Wat ga je doen?

cursist 2 Oh? Dan ik moet ehh angeef ...aangeef te doen!

docent Ja dat is een goed idee: **JE MOET AANGIFTE DOEN**. Je gaat naar de politie. Goedemorgen agent, deze meneer komt **AANGIFTE** doen. [*kijkt nu cursist 3 aan*]

cursist 3 Goedemorgen, wat kan ik voor u doen? Zegt u het maar. U komt aangifte ... van ... wat is er gebeurd?

cursist 2 Mij fiets! Ik heb ... iemand hebt fiets gestolen!

docent Iemand **HEEFT MIJN** ...

cursist 2 Iemand **heeft mijn** fiets gestolen!

docent Oké. En wat nu, agent?

cursist 3 Dat is niet mooi! Dan u vul in dit formulier.

docent Dan **VULT** u dit formulier **IN** ...

cursist 3 Dan **vult** u dit formulier **in**, uw naam, adres, ... en waar uw fiets gestolen?

docent [*tot cursist 1*] Begrijp je? Ik heb m'n fiets gestolen = ik heb het gedaan!

cursist 1 Nee, nee, iemand mijn fiets gestolen!

docent Wat vervelend! Wat een ramp! Heb je aangifte gedaan?

cursist 1 Nee, ik geen informatie hoe politie bellen.

docent Je weet niet hoe je de politie moet bellen. Welk nummer bel je als je fiets gestolen is? [*kijkt cursist 4 aan*]

cursist 4 Je bel 112.

docent Je **BELT** 112? [*cursist 5 breekt in*]

cursist 5 Is niet belangrijk. Niet ernst! Je bel niet 112!

docent Nee, je hebt gelijk, het is natuurlijk wel belangrijk, maar niet **ERNSTIG**. Wat doe je dan?

cursist 5 Niet ernstig. Je ga naar politie, naar bureau.

docent Ja, je **GAAT** naar het politiebureau. Oké. Eh, heb jij wel eens een auto geleend zonder te vragen? [*tot cursist 4*]

cursist 4 Ik wel eens een auto geleend ... van mij vader ...

docent Ja, maar dat had je gevraagd, denk ik. Maar lenen zonder het te vragen, wat is dat?

- De docent wil het probleem van de fietsendiefstal aansnijden, en heeft meteen beet: bij cursist 1 is de fiets gestolen,
- kan zo het verloop van de conversatie door de inbreng van de cursisten laten bepalen, in plaats van het eigen vragenlijstje af te werken;

- gaat even in op de foute formulering van cursist 1 (*ik heb m'n fiets gestolen*),
- en ensceneert een rollenspel op het politiebureau om het levendig en bijna levensecht te maken;
- corrigeert hier en daar, laat ook fouten lopen, om het gesprek niet te onderbreken;
- gaat soms terug naar een cursist die nog maar heel weinig gezegd heeft (cursist 4).

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg in de tekst en de vragen, en ook uit de oefeningen (zie Les 1 'Scenario 7') kunt u gespreksstof halen. Oefening A biedt u de gelegenheid te oefenen met de voltooide tijd met *hebben* of *zijn*, het onderwerp van het blokje op p. 133.

Foto

'De politiecamera maakt een mooie foto': hoe werkt dat? Zijn het echt zulke mooie foto's? Krijg je ook een exemplaar? Is het gratis? Is het jou al vaak gebeurd? In grote steden hangen ook camera's: maken die ook foto's? Hoe werken die dan? Waar hangen ze vooral, denk je? Heb je in steden in andere landen ook zulke camera's?

Zonder licht

Heb jij een fiets? Werkt het licht altijd, of is het vaak kapot? Wat wordt bedoeld met 'de nieuwste technische mogelijkheden'? Let op de uitspraak: niet 'technisje', ook niet 'technisge', maar 'techniese'. Mag dat, een lichtje om je arm? Voor wie is dat 'kleine bedrag'? Stopt oom agent dat in z'n zak? Hoeveel moet je betalen, weet iemand dat? Vertel, wat gebeurde er, en wanneer?

Vijf biertjes op

Waarom zorgt oom agent dat je auto bij het politiebureau terecht komt? Waarom mag je zelf niet rijden als je vijf biertjes op hebt? Hoe weet de politie hoeveel biertjes je op hebt? Moet je dan ook een 'klein bedrag' betalen? Kun je afdingen? Mag je wel *fietsen*, als je vijf biertjes op hebt? Is er in andere landen ook een verbod op alcohol in het verkeer?

De buren

Waarom mogen die oude kranten niet naast de papierbak? Waarom mogen die buren geen opvallend dure auto hebben? Ga jij de politie bellen als je zoiets ziet? Waarom (niet)? Ga je de politie bellen als de muziek van je buren overal te horen is? Wanneer bel je de politie over iets wat de buren doen?

Verboden dieren

Je mag niet alle soorten dieren houden: waarom niet? Weet je voorbeelden? Wat zijn de gewone dieren die de mensen in Nederland houden? Mag je wel verboden dieren in de keuken houden? In andere landen houden de mensen andere dieren dan in Nederland: wie weet voorbeelden?

Aangifte

Waarom doen mensen aangifte bij de politie? Heb jij ooit aangifte gedaan bij de politie? In Nederland of in je eigen land? Was de politie je beste vriend, of niet echt? Heeft het geholpen? Je moet naar het politiebureau om aangifte te doen: waarom?

Het Wilde Westen

Het Wilde Westen, waar ligt dat? Waarom 'wilde'? Hoe moet ik me dat voorstellen, het Wilde Westen aan de Noordzee? Burgers mogen niet schieten, ze mogen zelfs geen wapens (waarmee je schiet) hebben. Hoe is dat in andere landen?

Voetbalwedstrijden

'Bij voetbalwedstrijden gebruiken we geen geweld': echt niet? Vertel!

Leuk feestje: oefening A

Wanneer was dat feestje – wanneer is 'laatst'? Zijn ze vroeg weggegaan, of tot laat gebleven? Hoe laat zijn ze vertrokken? Had haar man teveel gedronken? Wat heeft de politie gevraagd? Wat hebben ze geantwoord? Was dat waar? Wat heeft de politie toen gezegd? Waarom was de politie zo vriendelijk?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Vragen B: **Privacy**

Oefening A: **Door rood**

Oefening B: **Fiets op de schouders**

Oefening C: **Mee met oom agent op de fiets**

Andere werkvormen

Spreken A

Uw cursisten kunnen met elkaar bespreken (zie Les 1 'Andere werkvormen') wie Grote Broer is, en wat het betekent als Grote Broer ons gedrag controleert. Zijn er nog andere manieren waarop ons gedrag gecontroleerd wordt?

Kringgesprek: plaatje op p. 131

Uw cursisten leggen eerst aan elkaar uit wat er allemaal gebeurt op het plaatje op p. 131. Daarna laat u ze plenair om de beurt één gebeurtenis uitleggen.

Rollenspel: spreken B

Twee aan twee bereiden uw cursisten de rollen politieagent-overtreder voor. Daarna laat u willekeurige tweetallen het voor de groep uitspelen.

Schrijven

Als u uw cursisten wilt laten schrijven, kunt u ze iets laten opschrijven naar aanleiding van het kringgesprek, zie ook p. 135 van het oefenboek. V58

Lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Nu moet u hiermee een les gaan vullen; zie ook Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee suggesties voor een les over tekst 28 vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-

V59-
App5

Vragen van de docent

Rijd je te hard of door rood? De politiecamera ... r.1/2: anders gezegd: Als je ... , dan

Fiets je zonder licht? De politie ... r.2/3: anders gezegd: Als ... , dan

Op het bureau leggen ze het verschil uit r. 8: Op het bureau kunnen ze je

Stel je voor r. 18 = Dat moet je je

Dat lossen we samen wel op r. 23: Dat kunnen we samen

Het gebeurt nu: *Ik rijd naar Amsterdam.* Het is gebeurd: *Ik ben*

Het gebeurt nu niet: *Ik drink geen bier.* Het is nooit gebeurd: *Ik ... nooit*

Het gebeurt nu: *Ik leen je fiets even.* Het is gebeurd: *Ik*

Het gebeurt nu: *Ik doe aangifte.* Het is gebeurd: *Ik*

Vragen van cursisten

cursist 1 *Een handje helpen* r. 11: wat betekent dat?

docent Het betekent: een beetje helpen, eventjes helpen.

cursist 2 *De politie wijst je ...* r. 3: wat betekent *wijst* hier?

docent *De politie wijst op de mogelijkheden* = vertelt wat de mogelijkheden zijn.

cursist 3 *... is de muziek overal te horen* r. 6: mag dat dan niet?

docent Ja, dat mag, maar niet na 11 uur 's avonds.

cursist 4 *Ze kan niet overal aanwezig zijn* r. 10: Wie is **ze**? Waarom **ze**?

docent **Ze** gebruik je wel vaker voor woorden die een organisatie noemen, maar alleen als ze met *de* gaan. Ook **de** *overheid: Is het de taak van de overheid dat ze ons helpt om gezond te leven?*

cursist 5 *Een opvallend dure auto* r. 14: waarom niet *een opvallende dure auto*?

Het is toch **de** auto?

docent Heel goed! **De** auto, dus: een **opvallende** auto, bijzonder door de kleur of de vorm. Maar hier hoort **opvallend** bij **dure**: **opvallend dure** = **erg dure**.

Net zo: Een **bijzonder** ruime kamer = een **heel** ruime kamer. **Geweldig** mooie bloemen = **erg** mooie bloemen.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

V29

Les 29

Vragenlijst vrije tijd

Deze tekst gaat over de vrijetijdsbesteding. Hij heeft de vorm van een ‘ingevulde’ vragenlijst. U kunt uw cursisten commentaar laten leveren op de gegeven antwoorden, of u kunt ze laten vertellen over hun eigen vrijetijdsbesteding. Ook het staatje op p. 135 is onderwerp van gesprek: 56 uur slapen per week, is dat niet erg veel??

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. U bent bedacht op vragen over de bijwoorden *waarop* en *waarmee*, hebt wat extra voorbeelden daarvan paraat, zie ook het grammaticablokje op p. 137. Let op: in oefening A komt het woordje *eerlijk* voor, dat pas vertaald wordt in les 41. 🔗 V37-V43

Scenario's

Als lesgeven met behulp van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties van het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. 🔗 V51-V55

Scenario – Vrije tijd, wat betekent dat voor jou?

- docent Hallo allemaal! We gaan het hebben over vrije tijd. Vrije tijd, wat betekent dat voor jou?
- cursist 1 Ehm ... vrij tijd ... vrij tijd ... ik heb niet vrij ... ik heb geen vrij tijd! Erg actief! Altijd studeren!
- docent Meen je dat nou? Geen **VRIJE** tijd? Wat een toestand! Wat studeer je?
- cursist 1 Nederlands! Is erg eh ... intensive curs! Druk!
- docent Een erg inten**SIEVE** cur**SUS**. Kan je nooit van je rust genieten?
- cursist 1 Ik ben erg druk. Ik heb geen tijd om van rust genieten.
- cursist 2 En gisteren dan? Jij was in park! Niet actief! Niet druk! Ik zag jij daar!

- docent Zij zag **JOU** daar. Je was in **HET** park! Was je aan het studeren?
- cursist 1 Ja ik was in park het park met mij dochtertje. Kijk maar in boek, hier: kinderen – 17 uur! Ook druk! Geen vrij tijd! **Vrije** tijd.
- docent Ze heeft gelijk! Hoeveel tijd besteed jij normaal gesproken aan je kinderen? [*kijkt nu cursist 2 aan*]
- cursist 2 Heel weinig! Ik heb geen kinderen!
- docent Maar dan heb je veel tijd voor andere dingen. Doe je veel aan sport?
- cursist 2 Om eerlijk te zijn: sport, dat houd ik niet zo van. Normaal gesproken!
- docent Ik houd niet **VAN** sport: sport, **DAAR** houd ik niet zo **VAN**.
- cursist 2 **Daar** houd ik niet zo **van**.
- cursist 3 *Eerlijk*, wat betekent dat? Ik weet dat woord niet.
- docent Je hebt gelijk! Je **KENT** dat woord niet. Wie weet wat dat betekent: **Om eerlijk te zijn?**
- cursist 4 Dat betekent: ik zeg wat ik denk echt, ik zeg iets dat is echt waar.
- docent Perfect! Je zegt iets dat echt waar is. Heb jij het ook zo druk in je vrije tijd, of kun je wel van je rust genieten? [*tot cursist 3*]
- cursist 3 Ja, ik kijk elke avond naar tv! Actiefilms, dat houd ik ... daar houd ik van! Iets cultureels!

- De docent begint bovenaan op de vragenlijst, veinst verbazing: *Meen je dat nou?*
- probeert de combinaties *vrije tijd* en *intensieve cursus* in de juiste vorm te krijgen, maar dringt niet aan, om het gesprek niet te onderbreken,
- volgt de interrupties van cursisten 2 en 3, en geeft deze cursisten later nog een beurt, om hun nog wat meer spreektijd te geven dan één enkel zinnetje;
- lost het probleem van het onbekende woord *eerlijk* op met behulp van cursist 4.
- corrigeert nadrukkelijk op het gesplitste bijwoord **daar ...van**, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 137;
- probeert zegswijzen en uitdrukkingen uit de voorafgaande teksten te hergebruiken: *wat een toestand, je hebt gelijk, perfect*.

Andere onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg in de tekst en de vragen, en ook uit de oefeningen (zie Les 1 ‘Scenario 7’) kunt u gespreksstof halen.

Slapen

Slaap jij ook 56 uur per week (zie p. 135)? Is het genoeg? Of te veel? Hoeveel uur slapen de mensen in jouw land meestal? Wat is het minimum? Is er ook een maximum?

Iets cultureels

Besteed jij veel tijd aan cultuur? Waar heb je belangstelling voor? Hoeveel tijd besteed je daaraan? Kom je wel eens in een museum? Wat was het laatste museum dat je bezocht hebt? Wat was het voor museum? Kom je wel eens in een concertzaal? Wat was het laatste concert waar je geweest bent? Vertel!

Het sportcentrum

Wat is een sportcentrum? Kom je er vaak? Waarom (niet)? Wat doe jij daar? Wat kun je er allemaal nog meer doen? Waarom kun je dat niet thuis doen? Wandelen in de buitenlucht, is dat niet veel beter voor je gezondheid? Is het sportcentrum goed voor je sociale contacten? Vertel!

Hobby's

Heb je nog hobby's die we niet genoemd hebben? Welke? Heb je die allang? Hoe ben je ermee begonnen? Hoor(de) je ook bij de internationale/nationale/plaatselijke top? Heb je er prijzen mee gewonnen?

Waar ik het meest van hou: oefening A

Waar jij het meest van houdt, is dat sporten, of tv kijken? Waaraan besteed je de meeste tijd, als je niet werkt of studeert? Waaraan besteed je de meeste tijd per week: studeren/werk, eten + douchen + huishouden, slapen, tv + internet + telefoneren? Lees je veel? Lees je wel eens een boek in het Nederlands? Vertel!

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **De computer is goed voor sociale contacten**

Oefening A: **Ik houd van sport!**

Oefening B: **Topsport**

Oefening C: **Met de hond wandelen**

Andere werkvormen

De vragenlijst invullen: spreken

U laat uw cursisten twee aan twee of drie aan drie de vragenlijst invullen. Wat zijn de grootste verschillen? Na afloop kunnen enkele twee- of drietallen vertellen wat ze besproken hebben.

Spreekopdracht

U kunt enkele cursisten een spreekopdracht laten verzorgen over de volgende stelling: *Vrije tijd in Nederland en in mijn land: een groot verschil*. Zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

U kunt uw cursisten de schrijfoopdracht op p.139 van het oefenboek laten maken, waarin ze vertellen wat ze in hun vrije tijd deden toen ze 16 waren.

V58

Lesplan

U hebt nu een ruime hoeveelheid onderwerpjes, maar hoe hiermee een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Voor twee suggesties voor een les over tekst 29 zie: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-

V55-

App6-8

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-

V59-

App5

Vragen van de docent

Ik heb voor allebei belangstelling, zowel voor cultuur als voor sport r.12: anders gezegd: *Ik heb belangstelling voor cultuur ...*

Wat betekent *normaal gesproken* r.10? En *in je eentje* r. 23?

Ga je vaak uit? r. 26 – *Vind je het leuk om ... ?*

Ik nodig liever gasten bij mij thuis uit r. 31 = *Ik vind het leuker om ...*

Vragen van cursisten

vraag 1 *Ik heb 't drukker ...* r. 3: kan ik ook zeggen: *Ik ben drukker?*

antwoord Nee! Hier gebruiken we altijd **hebben**: **Heb je het ook zo druk?**

- vraag 2 Wat betekent *de manier waarop je je vrije tijd besteedt* r. 5?
 antwoord *Wie bepaalt de manier waarop = hoe je je vrije tijd besteedt, wie bepaalt wat je doet in je vrije tijd?*
- vraag 3 *Vrienden hebben daar invloed op.* 7: Kan ik ook zeggen *Vrienden hebben invloed op dat?*
 antwoord *Nee! Ik kan wel zeggen: Zij hebben invloed op mijn activiteiten. Maar op dat gebruiken we nooit. Dan moet het daarop of daar ... op zijn.*
- vraag 4 Wat betekent *waarmee* r. 33?
 antwoord *Waarmee vul je je vrije tijd? Met welke activiteiten vul je je vrije tijd? Ik vul mijn vrije tijd met chatten, mailen en twitteren. Daarmee vul ik mijn vrije tijd!*
- vraag 5 Kan ik ook zeggen *Met wat* vul je je vrije tijd r. 33?
 antwoord *Nee! Ik kan wel zeggen: Wat doe je in je vrije tijd? Maar met wat gebruiken we nooit. Dan moet het waarmee zijn.*
- vraag 6 *Een goeie film* r. 37: wat is het verschil met *een goede film*?
 antwoord *Er is geen verschil! Behalve dat goeie spreektaal is, en goede niet. Zo ook: goedemorgen – goeiemorgen, rode appels – rooie appels.*
- vraag 7 Wat betekent *aan* in r.42?
 antwoord *Aan sport doen* hoort bij elkaar. De betekenis is: *regelmatig sporten.*
- vraag 8 *Verleden* in r. 44, is dat hetzelfde als *geleden*?
 antwoord *Nee! In het verleden, verleden jaar;
 Maar: Twee jaar geleden, drie weken geleden.*

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 30

Wat moet ik doen als ik ziek ben?

Deze tekst gaat over de organisatie van de medische zorg in Nederland: de huisarts, de apotheek, de specialist, verzekeringen. In les 17 is het bezoek aan de huisarts al aan de orde geweest, en in tekst 25 wat goed/slecht is voor de gezondheid. Deze les gaat dus meer over het systeem. Doublures liggen voor de hand, maar wat geeft het? We zijn nu weer een handvol lessen verder, en dus kunnen uw cursisten zich steeds beter uitdrukken. De rol van de huisarts is in elk geval iets waarin Nederland zich onderscheidt van veel andere landen, zodat u een vergelijking kunt laten trekken. Ook kunt u zich verbazen over het gemak waarmee in sommige andere landen zware medicijnen voorgeschreven worden. En dan de ziektekostenverzekering: misschien weten uw cursisten er meer over te vertellen dan u dacht!

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Weest u erop bedacht dat het woord *beter* in de betekenis *weer gezond* niet bekend is, evenmin als de woorden *griep*, *verwijzen*, *kliniek*, *inerten* en *vaccinatie*. V37-
V43

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties van het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. V51
V55

Scenario – De huisarts

docent	We gaan praten over de medische zorg in Nederland. Hoe is die georganiseerd?
cursist 1	Goed! Die is goed georganiseerd! Perfect geregeld!
docent	Nou, klaar is Kees! Dan kunnen we meteen door naar de volgende les ... maar één ding vraag ik me toch af: wat moet ik doen als ik ziek ben?

cursist 1 Eerst je moet naar je bed gaan. En als je nog ziek, jij belt huisarts.
docent Als ik nog ziek **BEN, BEL** ik m'n huisarts. Ehm, maar wie is dat? Hoe weet ik wie ik moet bellen als ik nog geen huisarts heb?

cursist 1 Jij vraag jouw burens! Als ze tevreden, dan jij bel die huisarts!
cursist 2 [*breekt in*] Jij moet eerst je burens vragen! Voordat jij ziek! Beter!
docent ... Ja, dat lijkt mij ook beter: vóórdát je ziek **BENT**. Tja ... waarom eigenlijk? Waarom is dat beter?

cursist 2 Als jij ziek, jij ... als jij ziek **bent**, jij hebt geen tijd.
docent Nee, als je ziek bent **HEB JE** geen tijd om te bellen, dan ben je te ziek!
cursist 2 Mag ik vragen? Ik begrijp niet waarom eerst naar de huisarts, en niet naar de specialist. Is beter, direct naar de specialist!
docent Goeie vraag. Wie helpt ons? Wie kan hier iets over zeggen? Waarom moeten we eerst naar de huisarts?

cursist 3 Is goedkoper! Specialisten werken in ziekenhuis, verbonden aan een ziekenhuis. Duurder!
docent En hoe is het in jouw land georganiseerd? Kun je daar wel direct naar de specialist?

cursist 3 Ja. Specialisten niet in ziekenhuis, jij maakt afspraak ... afspraak met hem.
docent Ik snap het! Dat is wel handiger, hè? Is het ook beter, denk je? Wie heeft hier een mening over?

- De docent kondigt het onderwerp van gesprek aan, wordt gedwarsboomd door een slimme cursist, maar krijgt het onderwerp 'huisarts' uiteindelijk toch nog aan de orde;
- gaat daarna het gesprek aan over specialisten: moet je daar direct naartoe kunnen, of is de tussenstop bij de huisarts beter?
- dit kan een kritische bespreking worden van het Nederlandse systeem (je krijgt geen sterke medicijnen) en systemen in andere landen (je krijgt te snel paardemiddelen)
- probeert uitdrukkingen en zegswijzen uit deze en de vorige teksten te gebruiken: *Klaar is kees, tja, ik snap het*,
- en corrigeert vooral op gevallen van inversie (*Als je ziek bent, bel je ...*), het onderwerp van het grammaticablokje, maar laat veel fouten passeren om het gesprek niet te onderbreken.

Andere onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Onderwerpen genoeg in de tekst en de vragen, en ook uit de oefeningen (zie Les 1 'Scenario 7') kunt u gespreksstof halen.

Wie heeft een huisarts?: oefening A

Wie van jullie heeft een huisarts? Was het moeilijk om een huisarts te vinden? Hoe heb je je huisarts gevonden? Ben je er al eens geweest om kennis te maken? Woont je huisarts bij jou in de buurt? Heeft je huisarts een vast spreekuur? Wanneer? Moet je een afspraak maken, of kan je er zo naartoe?

Op het spreekuur

Wat is een spreekuur? Heeft je huisarts een vast spreekuur? Wanneer? Moet je een afspraak maken, of kan je er zo naartoe? Wat gebeurt er tijdens het spreekuur? Waarom kijkt de huisarts steeds op de pc? Vind je het belangrijk dat de huisarts jouw geschiedenis kent? Waarom (niet)? Vind je het nodig dat de huisarts *samen met jou* nadenkt over de oorzaak van je ziekte? Waarom (niet)? Moet je betalen voor een bezoek aan de huisarts?

Pijn aan je schouder?

Wat doe je als je pijn aan je schouder hebt? Hoe komt het, volgens jou? Moet je dan altijd naar de specialist? Wat doe je als je verkouden bent? Moet je dan naar de specialist, of is dat nooit nodig? Wat doe je als je hoofdpijn hebt? Moet je dan direct medicijnen hebben, of gaat het ook wel vanzelf over? Wanneer moet je met je hoofdpijn naar de specialist?

Tandarts

Stel je hebt pijn aan je tanden: moet je dan ook eerst naar de huisarts, of kun je direct naar de tandarts? Wie heeft er een tandarts? Hoe heb je die tandarts gevonden? Was het moeilijk? Hoe komt dat, denk je? Is de tandarts gratis? Is iedereen verzekerd tegen de kosten van de tandarts? Hoe is dat in andere landen, is de tandarts daar gratis of niet? Is iedereen verzekerd tegen de kosten van de tandarts?

Verplicht verzekerd

Wie is er verzekerd tegen ziektekosten? Meen je dat nou, het is verplicht! Vind je het goed dat de ziektekostenverzekering verplicht is? Of moeten de mensen

het zelf weten? Wat is de basisverzekering, denk je? *Premie*, wat betekent dat? Betaalt iedereen de zelfde premie voor de basisverzekering? Zijn er veel mensen niet verzekerd in Nederland? Wat gebeurt er met hen als ze medische hulp nodig hebben? Hoe is dat in andere landen geregeld? Is iedereen verzekerd, of alleen een beperkte groep mensen?

De apotheek

Kun je antibiotica kopen in de apotheek (zie plaatje p. 139)? Hoe kom je dan aan antibiotica? Vind je dat goed, of niet? Wat kun je doen als je medicijnen nodig hebt en de apotheek is gesloten? Wat kun je doen als je 's nachts plotseling medicijnen nodig hebt?

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Oefening A: **Gezond, en toch naar de dokter**

Oefening C: **Bij de tandarts**

Andere werkvormen

Spreken

Uw cursisten kunnen onderlinge gesprekken voeren over een van de vragen onder **Spreken**. Voor de organisatie van dit soort gesprekken zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Spreekopdracht

Uw cursisten kunnen een spreekopdracht voorbereiden over het onderwerp 'Goede medische zorg: *absoluut noodzakelijk*'. Zie ook Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

Uw cursisten kunnen een schrijfoopdracht maken over het onderwerp van hun spreekopdracht: 'Goede medische zorg: *absoluut noodzakelijk*'. Ze kunnen ook de schrijfoopdracht op p. 143 van het oefenboek maken. Daarmee kunnen ze flink oefenen met de plaats van het werkwoord in inversie-zinnen en in bijzinnen. V58

Lesplan

U hebt nu een ruime hoeveelheid onderwerpjes, maar hoe hiermee een les te vullen? Zie Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee suggesties voor een les over tekst 30 vindt u op de www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-
V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V47-
V59-
Apps

Vragen van de docent

Wat doe je als je ziek bent? Als ik ziek ...

Wat moet je doen als je nog geen huisarts hebt? Als je nog geen huisarts hebt ...

Wat doe je als je verkouden bent? Als ik ...

*Meestal is **die** verbonden aan een ziekenhuis: r.19: wie is **die**?*

*Die heeft een eigen praktijk r. 20: wie is **die**? Die bel je zelf r. 20: wie belt wie?*

Vragen van cursisten

vraag 1 Je gaat eerst naar de huisarts r.2.: Kan ik ook zeggen: Jij gaat eerst naar de huisarts?

antwoord Dat kan wel, maar het betekent iets anders. *Je gaat ...* is hier algemeen bedoeld, zoiets als *de mensen gaan ...*. Maar met **Jij** gaat ... bedoel je één bepaalde persoon, de persoon met wie je op dit moment praat.

vraag 2 Wat betekent **of** in r. 5? Kan ik ook zeggen: *Vraag **als** ze tevreden zijn?*

antwoord Nee! Bij **vragen** vaak **of**: *Je vraagt of ze tevreden zijn*. Ook:

Bel hem op (en vraag hem) of hij nog plaats heeft. Ook:

Ik vraag me af of we allemaal wat anders kunnen eten.

vraag 3 *Vraag je burens* r.5: kan ik ook zeggen: *Vraag jij burens?*

antwoord Nee! *Heb jij al een fiets? Waar is je fiets?*

vraag 4 Wat betekent: *Die heeft hij in z'n pc zitten* r. 10?

antwoord *Die heeft hij in z'n pc + Die zitten in z'n pc!* Een beetje dubbelop!

vraag 5 Wat betekent *toch wel* in r. 22?

antwoord *Je bent toch wel verzekerd?* Deze vraag, met *toch wel*, betekent zoiets als: *Ik hoop dat je verzekerd bent!*

vraag 6 *Toch is een kwart miljoen Nederlanders* r. 25: waarom niet *Toch zijn een kwart miljoen Nederlanders?*

antwoord Let op, er staat **een** kwart, daarom: **is**.

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 31: extra spreektijd?

De volgende les bevat wat meer materiaal dan andere teksten, met aansprekende spreekopdrachten. Als er enige rek in uw rooster zit kunt u daar meer tijd voor uittrekken.

Les 31

De Randstad

Nadat we in les 21 het land als geheel bekeken hebben, gaat deze les over dat deel dat de Randstad heet. De ligging, en de namen van grote steden, economische activiteiten, productie en transport en de bevolking komen aan de orde. Het is niet de bedoeling dat u zich opwerpt als deskundige op dit gebied. De tekst zelf draagt voldoende informatie aan, met de verwerking daarvan kunt u uw les gemakkelijk vullen. Laat u uw cursisten deze informatie dus rustig reproduceren (*De Randstad, wat is dat eigenlijk?*) en daar enigszins op voortborduren (*Is er in andere landen ook zo'n centrum van handel en industrie met zo'n dichte bevolking?*). De les bevat meer materiaal dan andere lessen, met aansprekende spreekopdrachten, variërend van reproductief tot wat verder van de tekst afstaand. Als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan besteden.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Weest u erop bedacht dat woorden als *bevolkt*, (*bevolkings*)*groei*, *dichtheid*, *immigratie*, *handel*, *handel drijven* en *toerisme* (nog) niet bekend zijn: vermijden of uitleggen! Hoewel er op de binnenkant van het kaft voor in het boek een kaart van Nederland voor handen is, is het wel zo handig als er ook een kaart van Nederland in het lokaal hangt.

Scenario's

Als lesgeven door middel van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst even de beginsecties van het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

Scenario – De Randstad, wat is dat?

- docent We gaan het vandaag hebben over de Randstad. Wat is dat eigenlijk?
Een stad?
- cursist 1 Nee, Randstad is geen stad, maar een ehm ... an area ... o ja! een gebied. In de west van Nederland.
- docent In **HET WESTEN** van Nederland.
- cursist 1 ... in **het westen**.
- docent Waarom heet het dan een stad?
- cursist 1 Nou kijk op deze kaart, steden bijna één geheel.
- docent Ik begrijp 't. Is het misschien een provincie?
- cursist 1 ... ja, ik denk?
- docent Denk je? Wat denk jij? [*tot cursist 2*]
- cursist 2 Nee, geen provincz. Zuid-Holland en stukje Noord-Holland ligt in.
- docent Zuid-Holland ligt **ERIN**. [*maakt luistergebaar*]
- cursist 2 ... ligt erin de Randstad
- docent Zuid-Holland ligt **IN DE RANDSTAD**, òf: Zuid-Holland ligt **ERIN**.
- cursist 2 Aha, dadrinnen ... ligt **erin**.
- docent Welke steden liggen in dat gebied? Amsterdam ligt erin, en ...
- cursist 3 De grote stadden o nee! steden. Rotterdam ligt erin, Den Haag, Utrecht, Leiden, liggen erin ook.
- docent ... liggen **ER OOK IN**, ja. Welke steden ken je een beetje?
- cursist 3 Ja ik woon in Rotterdam, zo die stad ken ik een beetje,
- docent **DUS** die stad ken ik een beetje.

- De docent kondigt het gespreksonderwerp aan, en stelt wat vragen dichtbij de tekst, en stelt cursisten in staat stukjes tekst te reproduceren;
- probeert daarna het gesprek op enkele grote steden te brengen;
- neemt een forse onderbreking van de conversatie voor lief voor een uitleg van het bijwoord *erin*, en de splitsing **er ook in**, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 146. Deze Duitse cursist heeft het vrij snel door, maar het blijft natuurlijk lastig!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Elke alinea in deze tekst draagt een nieuw gespreksonderwerp aan, en de vragen op p.145 lopen die onderwerpen nog eens gedetailleerd na. Ook uit de oefeningen (zie Les 1, 'Scenario 7') kunt u gesprekstof halen. (Bijna) alle soorten *er* komen in deze tekst voor; in het blokje op p. 146 staan ze nog eens onder elkaar. Als u met uw cursisten aan het oefenen bent, kunt u hier terloops op wijzen, maar maak er geen grammaticales van!

V15

Economische activiteiten

Noem een paar economische activiteiten in de Randstad. Waarom is de Randstad juist zo geschikt voor deze activiteiten? Waar komt die olie vandaan? Waarom is olie zo belangrijk voor de economie, wat wordt er allemaal geproduceerd op basis van olie? Hoe noemen we overigens het product waar onze auto's op rijden? [*benzine* op het bord schrijven].

Transport

Waarom worden groente en fruit vooral via Schiphol uitgevoerd, en niet per trein of via de Rotterdamse haven? Geldt dit ook voor de export van bloemen? Rotterdam ligt erg gunstig: vertel. Welk(e) product(en) uit Nederland kun je in jouw land kopen?

Bevolking

De Randstad heeft een dichte bevolking: vind jij dat ook? Zo nee: ken je een land/gebied dat dichter bevolkt is dan Nederland? Zo ja: Wanneer merk je dat het meest? Welke negatieve gevolgen heeft een dichte bevolking? Zijn er ook voordelen? Het gebrek aan geschikte woningen: heb jij daar ook kennis mee gemaakt?

Duizend en één nacht

'Wat betekent de combinatie '*duizend en één*' eigenlijk? Wie kent die mooie geschiedenis van '*Duizend en één nacht*'? Vertel! [Voor het woord *nacht* zie de illustratie op p. 26].

Werk in de Randstad: oefening A

Is er veel werk in de Randstad? Hoe komt dat? Wat wordt er allemaal geproduceerd? Er worden ook goederen ingevoerd. Wat wordt er ingevoerd en daarna weer uitgevoerd?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Vreemde talen**

Oefening B: **Schiphol**

Vragen B: **Metropolen**

Oefening C: **Met de trein was je er al geweest!**

Andere werkvormen

Sprekens A: files

U laat uw cursisten onderlinge gesprekken voeren aan de hand van de vragen onder **Sprekens A**. Voor de organisatie van deze werkvorm zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Sprekens B: Andere centra van handel en industrie

Uw cursisten kunnen ook de vragen onder **Sprekens B** met elkaar bespreken.

Vier commissies

U verdeelt uw cursisten in vier commissies: Randstad, Economie, Transport en Bevolking. De commissies buigen zich over de eerste vier alinea's van p. 145: Randstad neemt de eerste alinea voor haar rekening, Economie de tweede, enzovoort. Na een minuut of tien vertellen de commissies over hun onderwerp. Ieder commissielid moet aan het woord komen! Als de commissieleden meer weten dan in die ene alinea staat, des te beter. En natuurlijk zijn zij bereid vragen te beantwoorden.

Spreekopdrachten

Het onderwerp onder **Sprekens B** *Andere centra van handel en industrie* leent zich goed voor een korte spreekopdracht, zie Les 5 'Spreekopdracht'. Alternatief: u laat de commissieleden samen een spreekopdracht verzorgen over hun onderwerp – iets officiëler dan gewoon verslag uitbrengen.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun onderlinge gesprekken, of ze maken de schrijfofdracht op p. 147 van het tekstboek, die op reproductie van de

tekstinhoud mikt, of die op p. 147 van het oefenboek, die wat verder van de tekst af staat.

Lesplan

U hebt nu een ruime hoeveelheid onderwerpjes, maar hoe hiermee een les te vullen? Zie Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee suggesties voor een plan over Les 31 vindt u op de www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-

V55-

App6-8

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook: Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V47-

V59-

App5

Vragen van de docent

In het westen ligt een gebied dat de Randstad heet: begin deze zin met *Er*.

Vier grote steden liggen in de Randstad: begin deze zin met *Er*.

Rond die haven is veel industrie: begin deze zin met *Er*.

Veel producten worden geproduceerd in de Randstad: begin deze zin met *Er*.

De vier grote steden liggen erin r. 3: De vier grote steden liggen in ...

Met daartussen kleinere steden r.4: *Met tussen ... kleinere steden.*

Daarvan wonen er 7 miljoen ... r. 13: *Van ... wonen er 7 miljoen in de Randstad*

Rotterdam is van belang r. 8: een ander woord voor *van belang* is: ...

Vandaar dat het altijd druk is r. 18: een ander woord voor *vandaar dat is: ...* . *Hoe gaat deze zin dan verder?*

Neem Amsterdam r. 23: kun je deze zin ook met een ander woord beginnen?

Vragen van cursisten

vraag 1 *De 4 grote steden liggen erin* r. 3: kan ik ook zeggen *De 4 grote steden liggen daarin?*

antwoord Ja, dat kan ook.

vraag 2 *Er is veel activiteit in de Randstad* r. 7: kan ik ook zeggen: *Daar is veel activiteit in de Randstad?*

antwoord Nee, in deze zin moeten we *er* gebruiken. *Er is veel activiteit* betekent zoiets als: **Je hebt** veel activiteit, **je vindt** veel activiteit.

- vraag 3 Die stad **breidt** zich steeds verder **uit** r. 6: Kan ik ook zeggen: Die stad **uitbreidt** zich steeds verder?
- antwoord Nee! Het stukje *uit* staat altijd ergens achteraan in de zin!
- vraag 4 In de vorige les was het: *een kwart miljoen mensen is niet verzekerd* r. 24. Maar hier is het: *Er wonen 17 miljoen mensen* r. 14. Wanneer **is**, wanneer **wonen**?
- antwoord Let op: **een kwart** (miljoen mensen) **is** niet verzekerd, **7 miljoen mensen wonen** in de Randstad.
- vraag 5 *Opvallend veel mensen* r.23: waarom niet: *opvallende*? Het is **de** mensen!
- antwoord Dat klopt, maar hier hoort *opvallend* niet bij *mensen*, maar bij *veel*.
Opvallend veel = *erg veel*.
Een **opvallend dure** auto = een **erg dure** auto.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 32

Opinie en debat

Deze tekst gaat over de verschillende manieren waarop mensen hun mening kenbaar maken. Geen makkelijke tekst, maar een goede gelegenheid om met uw cursisten in gesprek te gaan over allerlei aspecten van de vrijheid van meningsuiting en de rol van de media daarbij, in Nederland en in andere landen. Mag iedereen elk standpunt laten horen, of zijn er grenzen, en waar liggen die? Moet er controle komen op de media? Wat is de rol van het internet op de manier waarop mensen hun mening publiek maken? Als u binnen het inhoudelijk kader van de tekst blijft, dan kunt u hierover met uw cursisten van gedachten wisselen of ze een debat hierover laten voeren – ze zijn per slot van rekening op dit moment op CEF-niveau A1. V18

Het kan gebeuren dat dit soort onderwerpen voor sommige cursisten te gevoelig liggen. Met hen snijdt u neutralere onderwerpen aan, zoals de rol van de media/het internet in het algemeen, of misschien is het rollenspel ‘Rechtszaak’ iets voor uw groep.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Iets om rekening mee te houden: woorden als *discriminatie* en *censuur* komen in dit boek niet voor, en de woordvorm *gekke* is niet afzonderlijk vertaald, uw cursisten moeten dus uit de combinatie *knettergek* opmaken wat *gek* betekent. V37-
V43

Scenario's

Als de rol van de docent als gespreksleider nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties van het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. V51-
V55

Scenario – Knettergek!

docent Hallo allemaal. Het is nu ... eens even kijken ... hoe laat is het nu?

- cursist 1 Is nu ... het is nu negen drie, drie minuut over negen.
- docent Ja, drie minuten over negen. En jullie zijn allemaal op tijd! Was er geen file vandaag? [*kijkt cursist 1 aan*]
- cursist 1 Nee, geen file! Geen probleem!
- docent Maar we zijn hier toch in de Randstad? Daar is toch altijd file?
- cursist 1 Maar ik komt niet met auto. Ik komt ... kom met fiets. Met de fiets. Dan geen file!
- docent Dan **IS ER** geen file. Oké! Allemaal op de fiets dus! De tekst gaat over 'het publieke debat'. Wat is dat? Wat wordt daarmee bedoeld?
- cursist 2 Ehh, dat is het debat in krant, in tv en in internet.
- docent Ja, in **DE** krant, **OP** tv en **OP** internet.
- cursist 2 ... **op** tv en op internet ...
- docent En dat is veranderd, in Nederland, geloof ik?
- cursist 2 Ja, is schrep ... schrepper geworden. Ook in de politiek!
- docent Het is **SCHERPER** geworden.
- cursist 2 Ja, ja **schrepper, schcherper** ... pffft.
- docent Goed! **SCHERPER**. Ook in de politiek? Kun jij dat uitleggen?
- cursist 3 Staat hier ... een politicus zag "U bent knettergek!"
- docent Een politicus **ZEI** "U bent knettergek!". Tegen wie **ZEI** die politicus dit?
- cursist 3 Die politicus zei tegen de regering, tegen iemand van de regering.
- docent Wat is dat eigenlijk, 'knettergek'? Wat is 'gek'?
- cursist 3 Ehm gek is: vreemd, raar, niet gewoon.
- docent Hebben jullie daar ook zo'n gebaar voor? [*wijst op eigen voorhoofd*]
- cursist 4, 5, 6 Yes! ... Si si! ... Loco! Mad! Pazzo! Aptal! Fou!
- docent Ik snap het! En 'knettergek', dat is héél gek. Wat vind je ervan dat die politicus dat zei? Wat is jouw mening hierover? [*kijkt cursist 4 aan*]
- cursist 4 Nou eh ... beetje vreemd?
- cursist 5 [*breekt in*] Ik vind is knettergek! Die politicus knettergek!
- docent Je vindt die politicus knettergek. Waarom? Die meneer geeft toch gewoon zijn mening? Hij mag toch zeggen wat hij denkt?
- cursist 5 Ja ... nee ... Tegen iemand van de regering vind ik knettergek.
- docent Dus als jij bij dat debat aanwezig bent, dan zeg jij tegen die politicus hetzelfde, namelijk dat hij knettergek is? Durf je dat?
- cursist 5 Ja! Als hij dat zegt dan zeg ik het ook! Hij durft, dan durf ik ook!
- cursist 4 [*breekt in*] Ik denk hij niet eens met regering. Maar dan moet hij zeg waarom hij niet eens. Hij durft niet zulke woorden zeggen.

- docent Hij **MAG** niet zulke woorden gebruiken, vind je? Hij **DURFT** het wel! Hij is **NIET BANG!** Maar hij **MAG** dat niet. Je vindt dat niet juist.
- cursist 4 Ja, ja ... Ik denk hij **mag** niet zulke woorden gebruiken.
- docent Ben jij het eens met hem? Moet die meneer zeggen waarom hij **HET** niet eens is? Mag hij niet 'knettergek' zeggen? [*kijkt nu naar cursist 6*].

- De docent grijpt nog even terug op de vorige tekst, en kondigt daarna het gespreksonderwerp aan: *het publieke debat*,
- maakt voor alle zekerheid de betekenis van het woordje *gek* nog even duidelijk,
- lokt, door zich een beetje van den domme te houden, een discussie uit (*Hij mag toch zeggen wat hij denkt? Ben jij het eens met hem?*);
- corrigeert uitspraak en incorrect gebruik van woorden die in de tekst voorkomen (*scherper, op tv, zei*);
- legt meteen even het verschil tussen *mogen* en *durven* uit.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst springt heen en weer tussen de twee uitersten *vrijheid van meningsuiting* en *verbod op discriminatie*. Het verlossende woord hoeft niet van u te komen: als u het gesprek maar gaande houdt! Oefening A grossiert in passieve werkwoordsvormen, het onderwerp van het blokje op p. 151. Daar kunt u uw cursisten flink mee laten oefenen, maar maakt u er geen grammaticales van?

 V15

Ieders recht

Iedereen mag een standpunt laten horen, dat is ieders recht. Wat wordt daarmee bedoeld? Kan iemand uitleggen wat de 'grondwet' is? Vind je dat iedereen mag opschrijven dat Nederland een republiek moet worden? Maakt het verschil of hij het alleen maar zegt, of dat hij het opschrijft? Of moet het volgens jou helemaal verboden worden? Waarom (niet)? Mag je grappen maken over de regering? En over de koning(in)? Hoe is dat in jullie land?

Er zijn grenzen

Er zijn grenzen aan de vrijheid van meningsuiting, zeggen sommigen. Wat wordt daarmee bedoeld? *Zulke artikelen mogen niet geschreven worden*, zeggen ze: hoe kun je daarvoor zorgen? Deze mensen vinden dat een uitspraak van de rechter geen effect heeft: wat wordt hiermee bedoeld? Ben je het met ze eens? Of denk je anders over deze kwestie? Verklaar je standpunt!

Gekke plaatjes

Er staan soms gekke plaatjes van mensen in de krant. Weet je voorbeelden? Mag dat altijd, denk je? Wanneer niet? Is er verschil tussen de plaatjes in Nederlandse kranten en kranten in andere landen? Heb je wel eens een krant zonder plaatjes gezien? Is dat misschien de oplossing? Wat vinden jullie van de plaatjes in dit boek? Staan er ook gekke plaatjes in? Welke?

Controle op de media?

Wees voorzichtig met controle op de media, zeggen sommigen: wat bedoelen ze? Waarom moeten we voorzichtig zijn? Als er controle is op de media, hoe kunnen we dan kritiek op de regering uiten? Vind je dat belangrijk, dat er een publiek debat is over de beslissingen van de overheid, of moet zo'n debat in het parlement gevoerd worden?

Het internet: oefening A

In een vrij land mag je alles zeggen of zijn er toch grenzen? Waar liggen die? Wat is de rol van het internet? Moet het gecontroleerd worden? Waarom (niet)? En kàn dat? Door wie zou dat moeten gebeuren? Wat is de rol van het internet in jouw land? Heeft de overheid er invloed op? Zijn er nog andere manieren om informatie aan elkaar door te geven, als je de invloed van de overheid op het internet te groot vindt? Bijvoorbeeld?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Vragen A: **Je mening openbaar maken**

Oefening A: **Vrijheid van meningsuiting op tv**

Vragen B: **Het publieke debat**

Oefening C: **Klagen**

Andere werkvormen

Debat A

U verdeelt uw cursisten in een team 'Vrijheid' en een team 'Controle'. U laat de teams eerst onderling (bijvoorbeeld in tweetallen) enkele uitspraken voorbereiden die hun standpunt duidelijk maken (respectievelijk 'Vrije meningsuiting mag niet beperkt worden' en 'Er moet controle zijn'), en dan start u het debat op. U nodigt het ene team uit om een van de voorbereide uitspraken te presenteren en te verklaren, dan geeft u het andere team het woord, en daarna gaat alles hopelijk vanzelf!

Spreken

Uw cursisten kunnen onderlinge gesprekken voeren over stelling A, B of C onder het kopje **Debat**. Zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven naar aanleiding van hun onderlinge gesprekken, of ze kunnen de schrijfopdracht op p. 151 van het oefenboek maken.

V58

Rechtszaak

In de krant is een artikel gepubliceerd waarin staat dat Rafaël, bekend voetballer, getrouwd met de al even bekende popster Matrona, niet de echte vader is van hun dochter May. De tv-presentator Paulus zou de echte vader zijn.

Matrona, Rafaël en Paulus dagen de krant voor de rechter.

Rollen: Matrona, Rafael, May, Paulus, hun advocaat/advocaten, de journalist, de advocaat/advocaten van de krant, de rechter(s), een dokter die een DNA-test afneemt. Eerst voeren de partijen onderling vooroverleg, dan volgt de rechtszaak.

De docent helpt met vragen als: Wat gaan jullie vragen aan de rechter/zeggen tegen de rechter? Kunnen jullie bewijzen wat jullie zeggen? Wat willen jullie van de krant? Geld? Hoeveel? Waarvoor? Of een artikel?

Lesplan

U hebt nu een ruime hoeveelheid onderwerpjes, maar hoe hiermee een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee suggesties voor een les over tekst 32 vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-

V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook: Les 7 'De tekst onder de loep'. V47-V59
App5

Vragen van de docent

*Dingen die ze vroeger niet **durfden** te zeggen* r. 2: kan ik ook zeggen: ... *die ze vroeger niet mochten zeggen*? Wat is het verschil?

*Ze **uiten** hun mening* r.3: deze zelfde zin, maar met een ander woord voor **uiten**:
Ze ...

Waarom staat er **te** in r.4? En waarom staat er **met** (en niet **op**, of **aan**, ...)?

Wat betekent **anderen** r. 4 en **velen** r. 8? En **sommigen** r. 15?

Die geeft dan een boete r. 13: wie is **die**?

Dat is hun opvatting r.14, **dat** ben ik met je eens r. 15: wat is **dat**?

Die dingen zeiden de mensen vroeger niet = *Die dingen werden vroeger niet ...*

Die artikelen plaatste men vroeger niet = *Die artikelen werden vroeger niet ...*

Die grappen maakte men vroeger niet = *Die grappen werden vroeger ...*

Vragen van cursisten

vraag 1 Wat betekent **zelfs** in r. 6? **Zelf**, is dat ook goed, hier?

antwoord Nee, **zelf** is niet goed, hier. **Zelfs** maakt duidelijk dat het iets onverwachts is: in de krant, op tv, ja, **zelfs** in de politiek (daar verwacht je dat niet!). Zie les 11: (*we hebben niet alleen contact met die familie*), *we eten **zelfs** af en toe bij hen*.

vraag 2 *Wie het er niet mee eens is*: al die woordjes, ik begrijp regel 12 niet!

antwoord *Wie helpt me even: **er** hoort bij... ja: bij **mee: ermee** = ... juist: **met die plaatjes**. En nu **het**: waar hoort dat bij? Bij **eens! Ik ben het eens** = ik ... juist ja: **heb dezelfde mening**. Snap je?*

vraag 3 Wat betekent **toch** in regel 20?

antwoord *Toch* staat hier in een vraag. Bij zo'n vraag is het antwoord eigenlijk al bekend. Dus bij deze vraag is de gedachte: *Nee, dat heeft geen enkel effect*. Net zo in: *Ik heb **toch** een visum?* (*Dat weet je toch?*) Les 14.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'. V29

Les 33

Werk vinden in Nederland

Deze tekst gaat over het vinden van werk in Nederland. Er worden allerlei woorden aangereikt die daarmee te maken hebben: *ervaring, beroep, vak, werkgevers, werknemers, dienstverlening, automatisering, tijdelijk/vast werk, deeltijdwerk*, enzovoort. U kunt met uw cursisten praten over de mogelijkheden om hier werk te vinden, over hun eigen werk vroeger of nu, of over hun werkervaring tot nu toe.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Als u de woorden *CV* en *arbeidsmarkt* gebruikt moet u ze even uitleggen: *cv = een lijstje met al het werk dat je gedaan hebt, arbeidsmarkt = de 'markt' waar werkgevers werk aanbieden, en werknemers werk zoeken.*

V37-
V43

Scenario's

Als u niet vertrouwd bent met het geven van praatlessen, leest u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

V51-
V55

Scenario – Werk

- docent Ga je hier werk zoeken, of heb je al werk?
- cursist 1 Ehm ... ja ... ik heb al werk. Heel veel werk! Erg druk!
- docent Wat voor soort werk? Zit je in de automatisering? Of in het onderwijs misschien?
- cursist 1 In het onderwijs ... ja ... ik volg cursus Nederlands! Uiterst belangrijk, belangrijk.
- docent O, op die manier, ik snap het. Waarom is dat uiterst belangrijk?
- cursist 1 Ik heb gehoord veel werk stelt hoge eisen. Jij moet goed Nederlands spreken.

docent **JE** moet goed Nederlands spreken.

cursist 2 [*breekt in*] Zij zeggen nee u moet eerst Nederlands te leren. Ook als helemaal niet nodig!

docent Zij zeggen nee, u moet eerst Nederlands leren. Ook als **DAT** helemaal niet nodig **IS**. Wanneer is het niet nodig, geef eens een voorbeeld?

cursist 2 Hangt van je werk.

docent **DAT** hangt **AF** van je werk.

cursist 2 **Dat** hangt **af** van je werk. In automatisering alles in Engels!

docent Alles in Engels? Alles **GAAT** in **HET** Engels, bedoel je.

cursist 2 Alles **gaat** in **het** Engels, ja.

cursist 3 [*breekt in*] Ik denk is altijd belangrijk dat je Nederlands kan praten. Als je baas en je collega's praten, jij moet begrijpen!

docent Als je baas en je collega's praten, **MOET JE DAT** begrijpen.

cursist 3 Ja, dan **moet je dat begrijpen**.

docent Ja, dat lijkt me ook. Heb jij ervaringen op dit punt? Vertel eens?

- De docent vraagt de eerste cursist naar de plannen, wordt in het ootje genomen,
- maar belandt dankzij cursist 2 toch bij de vraag: is Nederlands leren altijd nodig?
- de meningen zijn verdeeld, docent laat de tegenstanders aan het woord,
- corrigeert hier en daar: *je* in plaats van *jij*, dat *hangt af van je werk*, ... **moet je dat begrijpen**.
- laat de correctie soms direct door een vraag volgen: *als DAT helemaal niet nodig IS. Wanneer is dat helemaal niet nodig?* Het is de vraag of de correctie dan overkomt. De volgende correcties zijn geconcentreerder, de cursist kan ze direct nazeggen. Maar het gesprek wordt wel doorbroken: een kwestie van afwegen!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpjes aan. Oefening A is vooral gericht op vaste voorzetsels, het onderwerp van het blokje op p. 155. Een punt van aandacht bij uw correcties, maar maakt u er geen grammatica les van!

 V15

Een goede opleiding

Is het met een goede opleiding makkelijk om werk te vinden? In welke beroepen is de situatie gunstig? Hoe komt het dat er in de zorg veel behoefte is aan personeel? En in de automatisering? Is de situatie in andere landen hetzelfde? Vertel.

Jong, maar met ervaring

Jong zijn en ervaring hebben, waarom is dat een onmogelijke combinatie? Waarom stellen werkgevers zulke onmogelijke eisen? Hoe kun je laten zien dat je ervaring hebt, ook als je jong bent? Waarom zijn stages zo belangrijk? Hoe kan een vakantiebaantje nou belangrijk zijn?!

Werkervaring

Heb jij eigenlijk al werkervaring? Wat voor werk doe je, of heb je gedaan? Had je daar een opleiding voor nodig? Was het leuk werk? Wat was je allereerste baantje in je leven? Hoe oud was je, en hoe verdiende je je geld?

Tijdelijk werk

Vind je gemakkelijk vast werk? Heb jij al eens een tijdelijke baan gehad? Vond je het vervelend dat het tijdelijk was? Werkgevers kunnen werknemers in vaste dienst moeilijk ontslaan. Hoe komt dat? Hoe is dat in andere landen geregeld? Veel Nederlanders werken in deeltijd, vooral vrouwen. Waarom is dat zo, denk je? Hoe is dat in andere landen?

Werkloos of ontslagen

Wat gebeurt er als je werkloos bent, of ontslagen? Krijgt iedereen in die situatie een uitkering? De overheid stelt wel eisen: welke? Vind je dat redelijke eisen? Het is niet prettig om van een uitkering te leven, staat er: waarom niet?

De arbeidsmarkt: oefening A

‘Arbeid’ is een ander woord voor ‘werk’. Wat betekent het woord ‘arbeidsmarkt’, denk je? In welke beroepen is er in Nederland behoefte aan werknemers? In welk soort werk is er weinig behoefte aan werknemers? Voor wie is het moeilijk om werk te vinden? Waarom is het belangrijk uit welk land je komt? Wat kun je zeggen over de arbeidsmarkt in jouw land?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Vragen B: **Opleiding**

Oefening C: **Werkstudent in de horeca**

Oefening D: **In de zorg**

Andere werkvormen

Spreken

U kunt uw cursisten onderlinge gesprekken laten voeren (zie Les 1 'Andere werkvormen') aan de hand van de vragen onder **Spreken**.

Spreekopdracht 'Mijn eerste baantje'

U kunt enkele cursisten een spreekopdracht laten verzorgen naar aanleiding van de eerste vraag onder **Spreken**: 'Mijn eerste baantje'. Zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun spreekopdracht 'Mijn eerste baantje', of ze maken de schrijfoopdracht op p. 155 van het oefenboek, waarin ze over hun eigen werkervaring of hun perspectieven op werk vertellen. V58

Lesplan

Hoe met al deze onderwerpen een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee lesplannen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V51-
V55-
App6-8

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'. V47-

V59-

App5

Vragen van de docent

Maak de zin af met één woordje: *Is het vinden van werk moeilijk? Dat hangt ervan ... !*

Mensen met een hoge opleiding, daar is behoefte Een uitkering, daar heb je recht

Uiterst belangrijk r. 2: of ... belangrijk. **Vrijwel** geheel r. 4 of: ... geheel.

Merkwaardig r. 8: of

Wat betekent *is dat het geval* r. 8? Weet je een ander woord voor *althans* r. 24?

Waar hoort *aan* r. 18 bij? Wat betekent *aannemen* hier?

Waar hoort *aan* r. 20 bij? Wat betekent *aannemen* hier?

Waar hoort *op* r. 21 bij? Wat betekent *daarop* hier?

Waar hoort *over* r. 25 bij? Wat betekent *daarover* hier?

Die kunnen ze moeilijk ontslaan r. 18: wie is **die**?

Dat moeten ze aan de rechter vragen r. 18: wat is **dat**?

Vragen van cursisten

vraag 1 Ik zei: **Jij** moet goed Nederlands spreken, maar u zei: **Je** moet goed Nederlands spreken. *Wat is het verschil?*

antwoord **Jij** moet goed Nederlands spreken: één persoon.

Je moet goed Nederlands spreken: (hier) de mensen, men.

vraag 2 Wat betekent *wie* in r. 3?

antwoord *Wie geen vak beheerst = iemand/iedereen die geen vak beheerst.*

vraag 3 Wat betekent *lijkt me* r. 11?

antwoord **Dat lijkt me = ik vind dat** een onmogelijke combinatie.

vraag 4 Wat betekent *daar* in r. 21?

antwoord *Daar* hoort bij *op*. *Daar ... op* = op een uitkering.

vraag 5 **Daar** heb je recht **op** r. 21 : kan ik ook zeggen: **Daarop** heb je recht?

antwoord Ja! Dat kan ook! Helaas staan **daar** en **op** meestal los van elkaar.

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 34 extra spreektijd?

Les 34 bevat wat meer materiaal: als er rek in uw rooster zit, trekt u er meer tijd voor uit.

Les 34

De Nederlandse bevolking

Deze tekst gaat over de bevolkingsdichtheid van Nederland, de bevolkingsgroei, immigratie, en de verschillende godsdiensten. Ook deze tekst biedt veel informatie, die u met uw cursisten kunt nalopen, aan de hand van de grafieken, cirkeldiagrammen en staatjes bij de tekst – laat ze die maar eens uitleggen! Maar u kunt ze natuurlijk ook vragen of ze misschien dit soort gegevens over hun eigen land bij de hand hebben. Deze les bevat wat meer materiaal dan andere teksten, met aansprekende spreekopdrachten – als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan wijden, met extra spreekijd voor uw cursisten.

Vorbereidingen

Uw cursisten komen goed voorbereid naar de les, en ook u bent goed voorbereid. V37-
Het woord *bevolking* komt wel voor in deze tekst, maar (*dicht*)*bevolkt* niet – oppassen dus hoe u uw vragen formuleert. Mogelijk struikelblok in fig. 1: het verschil tussen het stijgende aantal inwoners (omvang) en het wisselende tempo van die stijging (de groei). V43

Scenario's

Als het geven van praatlessen op basis van een tekst nieuw is voor u, leest u dan de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. V51-
V55

Scenario – Een dichte bevolking

- docent We gaan het hebben over de Nederlandse bevolking. Die is nogal dicht, vind je niet?
- cursist 1 Ja, de bevolking is erg dicht! 540 ehm 450 mensen per vierkante meter ehm kilometer ... per vierkante kilometer.
- docent Denk je vaak: goh, wat is Nederland toch verschrikkelijk dicht bevolkt? Wanneer denk je dat bijvoorbeeld?

cursist 1 's Ochtends denk ik vaak: te veel mensen wonen hier! Als ik hiernaar rijdt!

docent Als je hiernaar **TOE** rijdt.

cursist 1 ... hiernaar **toe** rijdt.

docent Dan zit je in de file zeker! Maarre ... als je hiernaar toe rijdt en je kijkt links en rechts van je, wat zie je dan? [tot cursist 2]

cursist 2 Ja wat zie ik ... groen, met ... dieren ... cows ... koewen?

docent Dan zie je vaak alleen maar groen, met wat **KOEIEN!** Daar is Nederland veel minder dicht bevolkt! Althans, niet met mensen.

cursist 2 Ja, maar in de stadden steden wonen wel veel mensen! Steden wel dichte bevolking!

docent De steden **HEBBEN** wel **EEN** dichte bevolking.

cursist 3 [*breekt in*] Steden in Nederland klein! Niet dichte bevolking!

docent **GEEN** dichte bevolking.

cursist 3 Nee, **geen** dichte bevolking.

docent Dus jij bent het niet met haar eens, jij hebt een andere mening. Een andere ervaring? Kom jij misschien uit een grote stad? Uit een miljoenenstad wellicht?

cursist 3 Ja, ik uit Cairo ... kom uit Cairo. Miljoenenstad! In Nederland geen miljoenensteden.

docent Nee, dat is waar. In Nederland **ZIJN** geen miljoenensteden.

cursist 3 ... **zijn** geen miljoenensteden.

docent Noem eens een verschil tussen de plaats waar we nu zijn en zo'n stad als Caïro?

cursist 3 Nou, is schikkel ... schriklig ... geschikkelijk druk daar! Echt druk!

- De docent introduceert het gespreksonderwerp, en vraagt een cursist naar haar mening: de bevolking is nogal dicht?
- komt daardoor al snel in een discussie terecht – cursist 2 vindt het nogal meevallen met de bevolkingsdichtheid,
- leidt het gesprek vandaar naar miljoenensteden, en kan daar nog wel even mee doorgaan, als er bewoners van miljoenensteden zijn;
- het woord *hiernaartoe* is nieuw, maar *daarnaartoe* is al wel vertaald, dus docent staat op het elementje *toe*;
- het woord *koeien* wordt pas in les 38 vertaald, desnoods moet iemand een verduidelijkend geluid ten beste geven;

- De docent plaatst hier en daar een correctie, vooral op een correcte zinsbouw (De steden **hebben** ... , In Nederland **zijn**).

Onderwerpen in de tekst, vragen en oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpjes aan. Oefening A richt zich vooral op de vormen van het bijvoeglijk naamwoord en de bijwoorden daarbij, het onderwerp van het blokje erboven. Maakt u hier vooral geen grammatica les van, maar laat u uw cursisten vooral veel oefenen hiermee, in gesprekjes.

V15

Bevolkingsomvang en bevolkingsgroei

Kijk naar figuur 1 op p. 156. De bevolking neemt toe, maar de bevolkingsgroei neemt af: hoe kan dat? Tussen 1945 en 1950 sprong het geboortecijfer omhoog. Hoe kwam dat? Is er in jouw land ook een periode geweest waarin de bevolking sterk groeide? Hoe kwam dat? Nederlanders leven steeds langer. Heb je daar een verklaring voor? Leven de mensen in jouw land ook steeds langer?

Bevolkingspiramide

Kijk naar figuur 2 op p. 157, linker plaatje (1860). We noemen zo'n figuur een 'bevolkingspiramide': piramides zijn die eeuwenoude puntige gebouwen in Egypte. Vind je dat een logische naam? Waarom (niet)? Het rechter plaatje ziet er heel anders uit: wat is er veranderd in 2010? Kent jouw land ook zulke veranderingen?

Migratie

Kijk naar figuur 3 op p. 158. Het aantal immigranten is tussen 1985 en 2005 niet hetzelfde gebleven: vertel. Hoe komt dat, denk je? Ook het aantal emigranten is in die periode veranderd: is het groter of kleiner geworden? Hoe komt dat, denk je? Er zijn mensen in Nederland die immigratie een probleem vinden: Nederland is al zo dichtbevolkt, zeggen ze. Wat kun jij deze mensen antwoorden?

Kleine steden: oefening A

Wat is de grootste stad van Nederland? Hoeveel inwoners heeft die stad? Is het een grote stad? Hoe groot is de grootste stad in jouw land? Wat is de grootste stad die je ooit gezien hebt? In de Randstad wonen meer dan zeven miljoen

mensen: dus Nederland heeft wèl een miljoenenstad! Of toch niet? Geef je mening!

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Ook uit het oefenboek kunt u gespreksonderwerpen halen. Een uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Vragen B: **Weg uit Nederland; Godsdiensten**

Oefening A: **Java**

Oefening B: **China**

Andere werkvormen

Spreken

U laat uw cursisten in groepjes met elkaar spreken aan de hand van de vragen onder **Spreken A, Spreken B, Spreken C** of **Spreken D**. Zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Spreekopdrachten

De vragen onder **Spreken A, B** of **C** vormen een geschikt onderwerp voor een spreekopdracht. Zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

U kunt uw cursisten iets laten opschrijven naar aanleiding van hun spreekopdracht, of u kunt ze de schrijfoopdracht laten maken op p. 159 van het oefenboek, waarin ze over de bevolking van hun eigen land vertellen. V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee lesplannen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten. V51-
V55-

App6-8

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook les 7 'De tekst onder de loep'. V47-
App5

Vragen van de docent

Een **relatief** dichte bevolking r. 1: waarom niet: een **relatieve** dichte bevolking?
Ondanks deze dichtheid ... r. 3: Je kunt deze zin ook beginnen met het woordje **hoewel**. Maak de zin verder af: *Hoewel ...*
Wat betekent *echter* r.7? En *flink* r. 10? En *sterk* r. 23?

Vragen van cursisten

vraag 1 *Er was sprake van sterke een stijging* r. 5: kan ik ook zeggen: *Er was een sterke stijging*?

antwoord Ja, dat betekent hetzelfde. *Er is sprake van X* betekent vaak hetzelfde als: *Er is X*.

vraag 2 Wat betekent *zelfs* r. 5?

antwoord Met *zelfs* maak je duidelijk dat het meer is dan verwacht. De bevolking *groeide* niet alleen, maar er was *zelfs* een **sterke** stijging.

vraag 3 Waarom staat er *schrik niet* r 23?

antwoord Hiermee bereid je de ander voor op iets wat die bijna niet zal geloven.

vraag 4 *Wel 100* r. 24: waarom staat hier *wel*?

antwoord *Wel* met een getal gebruik je als je iets heel veel vindt (*wel 100!*) of groot (*wel 1 meter 90!*), of ver (*wel 2000 kilometer!*), enzovoort.

vraag 5 *Er zijn steeds meer mensen* r.25: wat betekent *steeds* hier?

antwoord **Steeds** gebruik je bij voortdurende veranderingen: eerst waren er *veel* mensen, daarna *meer*, toen *nog meer*: **steeds** *meer*.

vraag 6 *Het maatschappelijk leven* r. 28: waarom niet: *maatschappelijke*?

antwoord *Het maatschappelijk leven* is een vaste combinatie. Met *het*-woorden (*het leven*) kan de *-e* dan wegblijven. Ook: *het centraal station*, *het openbaar vervoer*, *het hoger onderwijs*: vaste combinaties.

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Herhalen

Les 35 leent zich voor een herhalingstoets. Waarschuwt u uw cursisten even?

 V29

Les 35

Bedankt voor het wachten!

Deze tekst gaat over wat je allemaal moet regelen na aankomst in Nederland, telefonisch, bij een loket, of met formulieren. Tegelijkertijd worden er diverse regelingen uitgelegd (Burgerservicenummer, zorgtoeslag), en instellingen genoemd (de belastingdienst, het CWI dat inmiddels UWV heet). U kunt uw cursisten laten vertellen over hun ervaringen met deze regelingen en instellingen, en met de gang van zaken bij zo'n automatische telefoonbeantwoorder, in Nederland of in eigen land.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Goed om te weten: in het oefenboek vindt u na deze les een herhaling over de lessen 26-35. Om te weten wat u hiermee kunt doen, zie les 25 'Herhaling'.

V37-
V43

Scenario's

Als deze wijze van lesgeven in de vorm van praatlessen nieuw is voor u, leest u de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

V51-
V55

Scenario – De belastingtelefoon

- docent De belastingtelefoon, wat is dat? Waarom bellen we de belastingen?
- cursist 1 Mensen bellen de belastingen krijgen informatie, ik denk ... denk ik.
- docent **OM** informatie **TE** KRIJGEN.
- cursist 1 ... ja, **om** informatie **te** krijgen.
- docent Informatie waarover? Wat willen ze weten?
- cursist 1 Waarom zoveel belastingen! Waarom zoveel geld ze moet betalen?
- docent Waarom **ZE** zoveel geld moeten betalen. En, krijgen ze die informatie?
- cursist 1 Eh ... nou ... effe wachte! 'Al onze medewerkers zijn gesprek!'

- docent ... zijn **IN** gesprek! Hoe kan dat nou? Hebben ze niet genoeg personeel bij de belastingen?
- cursist 1 Ja, of misschien veel mensen bellen? Moeilijk, formulieren voor de belasting!
- cursist 2 [*breekt in*] Zo'n gesprek is bijzondere ervaren!
- docent **EEN** bijzondere **ervaRING**? Heb jij zo'n bijzondere ervaring gehad? Vertel eens!
- cursist 2 Ik gebeld ... belde over mijn mobiel, net gekocht maar niet werkte, ...
- docent ... maar **DIE** werkte **NIET** ... , en toen? Je hebt gebeld, is het nu opgelost, dat probleem?
- cursist 2 Ehm nee ... niet echt! Ik nu gebrauk ... gebruik mobiel van mijn vrouw!
- docent Ongelooflijk! En je vrouw dan? Hoeft die niet te bellen?

- De docent valt met de deur in huis: *De belastingtelefoon, wat is dat?*
- houdt zich verder ook van den domme: *hoe kan dat nou?*
- honoreert interruptie van cursist 2, in de hoop een sappig verhaal;
- corrigeert hier en daar op zinsbouw (**OM informatie te krijgen**, **DIE werkte NIET**) of woordvorm (**ervaRING**), maar onderbreekt het gesprek daar niet voor.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan. De oefeningen bevatten veel zinnen met het werkwoord voorop, waar ook het grammaticablokje op p. 165 over gaat. Laat u uw cursisten maar flink oefenen hiermee, zonder grammaticale uiteenzettingen!

 V15

Regelen

Wat moest jij allemaal regelen toen je in Nederland kwam wonen? Niet zo veel? Ben je wel naar de gemeente geweest? En, moest je formulieren invullen? Vertel! Wie heeft een Nederlands rijbewijs geregeld? Waar moet je dat regelen? Was het een bijzondere ervaring? Vertel! Waarom moet je eigenlijk een Nederlands papiertje regelen, als je al een rijbewijs hebt? Dan kun je toch rijden?

Diploma's vergelijken

Er is een speciale instelling om je diploma te vergelijken met Nederlandse

diploma's. Waarom moet dat? Als je een diploma hebt in een bepaald vak, dan beheers je dat vak toch? Wie van jullie is bij zo'n instelling geweest? Was dat een bijzondere ervaring?!

Toeslag

Zorgtoeslag, wie weet wat dat is? Waarom krijg je geld terug? Hoe weet de belastingdienst hoeveel je verdient? Kan dat niet eenvoudiger? Wie heeft een voorstel?

Het UWV: oefening A

Wat is het UWV? Wanneer moet je naar het UWV? Wat regelen ze daar allemaal? Wie is er wel eens geweest? Vertel! Hebben ze er genoeg personeel?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Voor de uitwerking van de gespreksonderwerpen uit het oefenboek zie www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Keuzemenu**

Oefening B: **Ziektekosten tijdens vakantie**

Oefening A: **De verzekering bellen**

Oefening C: **Aanslag**

Andere werkvormen

Spreken

U laat uw cursisten onderlinge gesprekken voeren aan de hand van de vragen onder **Spreken**. Zie Les 1 'Andere werkvormen'.

Telefoongesprekken

U laat cursisten twee aan twee een telefoongesprek ensceneren met een of andere instantie, bijvoorbeeld de belastingtelefoon, een huisartsenpraktijk, een tandartsenpraktijk, een school in de buurt, de gemeente afdeling Rijbewijzen of afdeling Verblijfsvergunningen, afdeling Bevolkingsregister, ...

Spreekopdracht

Enkele cursisten kunnen een korte spreekopdracht verzorgen: vooral **Spreken 1**
Wat moest jij allemaal regelen of 3 Heb jij wel eens zo'n telefoongesprek gevoerd?

zijn geschikt. Een andere mogelijkheid: *Nederland regelland: in mijn land gaat dat heel anders*. Voor de afwerking van dit onderdeel zie Les 5 ‘Spreekopdracht’.

Uitdrukkingen

In het oefenboek vindt u na Les 35 een lijst uitdrukkingen die in de lessen 26-35 voorkomen. Voor het gebruik dat u hiervan kunt maken, zie Les 8, onder ‘Herhalen’.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over wat ze allemaal moesten regelen toen ze in Nederland kwamen wonen. Of ze maken de schrijfopdracht in het oefenboek p. 163, waarbij ze aan een vriend moeten uitleggen wat die moet doen om in Nederland te mogen werken.

V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee lesplannen vindt u op de website.

V51-

V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V47-

V59-

Apps

Vragen van de docent

Wilt u snel geholpen worden, houd dan uw gegevens bij de hand r.1: ik kan deze zin ook beginnen met het woordje **Als**. Hoe gaat die zin dan verder?

Idem voor: **Druk je verkeerd, dan moet je nogmaals door het menu** r. 6: **Als je ...**

Als je kinderen hebt, ga je gauw ... r. 18: ik kan deze zin ook beginnen met het woordje **Heb**. Hoe gaat die zin dan verder?

Idem voor: **Als je weinig verdient, krijg je ...** r. 25: ik kan deze zin ook beginnen met het woordje **Verdien**. Hoe gaat die zin dan verder?

Waarmee kan ik u van dienst zijn? r. 27: of: **Waarmee kan ik u ... ?**

Daar registreer je je r. 13: waarom **je je**?

Voor je verblijfsvergunning ... r. 12: wie is **je**? [er staan meer voorbeelden van dit algemene **je** in deze tekst: u kunt er een paar nalopen.]

Uitspraakrondje

Voor een onverwachts uitspraakrondje kunt u het stuk 11-26 uit de tekst gebruiken.

Vragen van cursisten

- vraag 1 *Wilt u snel geholpen worden* r. 1: Wat betekent deze zin?
- antwoord Wilt u dat de mensen u snel helpen? *Geholpen worden*: er staat niet bij wie dat doet.
- vraag 2 *Wilt u snel geholpen worden* r. 1: Kan ik ook zeggen: *Wilt u snel geholpen zijn*?
- antwoord Nee. Met *geholpen zijn* bedoel je dat het al gebeurd is, dat het gesprek al afgelopen is. Beetje vreemd in dit verband.
- vraag 3 *Dan moet je nogmaals door het menu* r. 6: waarom niet *Dan ... gaan*?
- antwoord *Gaan* blijft vaak weg bij *moeten* + richting (*door het menu*). Ook: ... *Als je nog het verkeer in moet*, of: *Ik moest naar de gemeente*.
- vraag 4 *Al onze medewerkers zijn in gesprek* r. 8: Kan ik ook zeggen: *Onze medewerkers zijn al in gesprek*?
- antwoord Dat betekent iets anders! *Al onze medewerkers* = *alle medewerkers van ons*.
- vraag 5 *Wie in Nederland komt wonen ...* r. 11: waarom staat hier *wie*, het is toch geen vraag?
- antwoord *Wie in Nederland komt wonen* = *iedereen die in Nederland ...*
- vraag 6 *Daar registreer je je* r. 13: waarom *je je*?
- antwoord *Je registreert je daar: ik registreer me daar*.
- vraag 7 Wat betekent *papiertje* r. 16?
- antwoord *Papiertje*: bewijs, document.
- vraag 8 Wat betekent *Hier kun je ook terecht* r. 21?
- antwoord *Hier kun je ook naartoe*. Ook: *In de supermarkt kun je terecht voor je boodschappen. Op de markt kun je ook terecht voor kleren*.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af: een goed moment voor een herhalingstoets.

Les 36

Stad onder de grond

Deze tekst gaat over een Amsterdams bouwproject – vooralsnog niet gerealiseerd, maar wel in werkelijkheid zo gepresenteerd. Aan de hand van de illustratie op p. 167 kunt u met uw cursisten praten over de details van dit voorstel, en over soortgelijke of hele andere megalomane projecten in steden elders op de wereld. Ondergrondse winkelcentra bestaan natuurlijk overal ter wereld, wellicht dat uw cursisten daar iets over weten en erover willen vertellen. Als nieuwe werkvorm dient zich het interview aan: u laat de ene cursist de andere interviewen.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent voorbereid.

V37-

V43

Scenario's

Als de praatles als onderwijsvorm nieuw is voor u, neemt u dan eerst de beginsecties van het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

V51-

V55

Scenario – Gevaarlijk!

- docent Zes verdiepingen onder de grond, is dat niet gevaarlijk? Het idee alleen al! Wat vindt u, meneer?
- cursist 1 Ja, ik denk het is gevaarlijk. Water is gevaarlijk uit de kanalen ...
- docent ... de **GRACHTEN** ...
- cursist 1 De **grachten**, brand is gevaarlijk en de lucht. Hoe krijg je lucht? En er is geen licht, geen natuurlicht.
- docent Zo, mevrouw Zwarts nummer 1, u bent de baas van het bouwbedrijf. Er zit veel water in de **GRACHTEN**. Is dat niet gevaarlijk? [tot cursiste 2]
- cursist 2 Nee, nee is niet gevaarlijk. Wij gebruiken stevige materialen! We kennen ons verantwoordelijk!

docent ... onze **VERANTWOORDELIJKHEID**

cursist 2 ... **onze verantwoordelijkheid!**

docent Mevrouw Zwarts 2, als er brand is, is dat niet gevaarlijk??

cursist 3 Nee, we een goed systeem hebben tegen de brand.

docent Hè gelukkig, dat valt mee, **WE HEBBEN** een goed systeem tegen brand.

cursist 3 **We hebben** een goed systeem tegen de brand.

docent Eh, meneer Zwarts 3, ik vraag me toch af of er wel voldoende lucht is in die zes verdiepingen?

cursist 4 Ja, ja, we hebben een goede ... airco ... ehh ... luchtsysteem, vertrouwen mij.

docent **VERTROUWT** u mij ...

cursist 4 **Vertrouwt** u mij!

docent Maar meneer Zwarts 4, er is geen licht onder de grond. Dat is een groot bezwaar, vermoed ik.

cursist 5 Nee, nee, geen bezwaar. We maken de licht met de ... electricity!

docent We maken licht met **ELEKTRICITEIT**.

cursist 5 Elektriciteit ... elektrics ... elektriciteit.

docent Mevrouw mag ik u iets vragen? Zou u in een winkel willen werken onder de grond?

cursist 6 O nee, niet gezond is. Daar geen natuurlicht is. Dat niet gezond!

docent Nee, **DAT IS** niet gezond.

cursist 6 **Dat** is niet gezond

docent En u, meneer, naar een filmtheater onder de grond, zou u daar naartoe gaan?

cursist 7 Ja! Dat is goed! Maar ik liever een korte film!

- De docent stelt zich op als interviewer, en krijgt zo het winkelend publiek en tal van directeurs van het bouwbedrijf aan het woord,
- plaatst de gangbare correcties op volgorde en zinsbouw: **We hebben, dat is,**
- en fatsoeneert (moeilijke) woorden en uitdrukkingen, vooral als ze in de tekst staan: **grachten, vertrouwt u mij, verantwoordelijkheid, elektriciteit.**

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan. De oefeningen, met name oefening A, bevatten com-

binaties met vaste voorzetsels, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 169. Maakt u hier geen grammatica van, maar laat u uw cursisten er vooral veel mee oefenen: in gesprekjes!

V15

Stad onder de grond

Amsterdam heeft een probleem: welk? Zwarts lost het op: hoe? Wie is meneer Zwarts? Komen er ook woningen in deze nieuwe stad? Waarom niet, denk je? Zijn ze al aan het bouwen? Waarom niet, denk je? Ken jij voorbeelden van een stad/winkelcentrum/(film)theater/sportcentrum onder de grond? Vertel!

Zes verdiepingen

Wat komt er allemaal op die zes verdiepingen te staan? Beschrijf de nieuwe stad, aan de hand van de illustratie op p. 167. Wat zou er nog bij moeten, volgens jou? Waarom? Wat is niet nodig, volgens jou? Waarom?

Het gemeentebestuur

Is het gemeentebestuur al overtuigd? Wat gebeurt er nu met dit ongelooflijke plan? Wat gaat die commissie doen? Wat vindt meneer Zwarts daarvan?

Stad in zee: oefening A

Een andere oplossing voor het ruimteprobleem is: in zee bouwen. Heb je daar al berichten over gelezen? Weet iemand een voorbeeld van zo'n stad in zee, in Nederland of elders? Vertel! Kunnen de Nederlandse bouwbedrijven dat wel? Vertel!

Nieuw station: oefening B

Spoorwegen of stations worden vaak onder de grond gebouwd: waarom? Wat zijn de voordelen? Wat zijn de risico's, denk je? Heb je berichten gehoord over zo'n bouwproject, in Nederland of elders? Vertel!

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

Voor de uitwerking van de volgende onderwerpen uit het oefenboek zie www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen B: **Nog een ongelooflijke oplossing voor het ruimteprobleem**

Andere werkvormen

Interviews

Uw cursisten bereiden twee aan twee interviews voor op basis van één van de punten onder **Sprekken**. Na tien minuten wilt u een paar van de interviews horen.

Spreekopdracht

Uw cursisten bereiden in groepjes een (duo/trio)spreekopdracht voor over het onderwerp *Nog een ongelooflijke oplossing voor het ruimteprobleem in Nederland*. U kunt (enkele van) de spreekopdrachten plenair laten verzorgen; alle cursisten kunnen vervolgens een schrijfofdracht maken over dit plan.

Schrijven

Uw cursisten maken een schrijfofdracht naar aanleiding van hun spreekopdracht, of ze maken de schrijfofdracht op p. 169 van het oefenboek, waarbij ze de illustratie op p. 167 (tekstboek; p. 171 Oefenboek) moeten uitleggen.

V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee lesplannen vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-

V55-

App6-8

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V47-

V59-

App5

Vragen van de docent

*Het ruimteprobleem van Amsterdam, **daar** heeft meneer Zwarts een oplossing ...*

*Die stad onder de grond, **daar** hoor je weinig berichten ...*

*Die commissie, **daar** heb ik begrip ...*

Dat moet u even uitleggen. Legt u dat even ... ?
Hoe kunt u dat probleem oplossen? Hoe lost ... ?
De stad wordt afgesloten: Ze sluiten
Ik heb daar begrip voor = Daar
Dat is normaal in deze fase= In deze fase
Ik zoek intussen andere bedrijven = Intussen

Vragen van cursisten

- vraag 1 *Grachten* r. 13: betekent dat hetzelfde als *kanalen*?
- antwoord Nee! Grachten lopen altijd binnen de stad, kanalen lopen vaak buiten de stad, en worden vooral gebruikt voor transport.
- vraag 2 Waarom die hoge komma in *risico's* r. 16?
- antwoord Dat is voor de juiste uitspraak. *Risico's* klinkt op het eind als *boos*; *risicos* zou je uit kunnen spreken met de klank van *bos* op het eind.
- vraag 3 *Ik heb daar begrip voor* r. 27: wat betekenen deze woorden?
- antwoord Daar + voor = *daarvoor* = *voor die voorzichtige reactie*.
Ik heb daar begrip voor = *ik begrijp dat*.
- vraag 4 *Om eraan mee te doen* r. 28: wat betekenen al deze woordjes?
- antwoord Na **om** volgt vaak het woordje *te*: **om te** leren praten, **om** hier **te** komen, **om** hier werk **te** vinden. *Eraan* = aan het project. *Mee* hoort bij *doen*: *meedoen* = partner worden in het project, er geld in stoppen, helpen.

Toets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een toets af: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 37

Afdeling burgerzaken

Deze tekst gaat over de gemeente en wat die allemaal voor ons doet: gegevens registreren, pasgeboren kinderen inschrijven, paspoort uitreiken, verkiezingen organiseren, (gemeente)belasting heffen, en over de burgemeester met zijn beperkte bevoegdheden. U kunt met uw cursisten gaan praten over hun ervaringen met de gemeente, en over de rol van de gemeente in andere landen – zo is registratie van gegevens elders vaak een taak van de politie. Het loket biedt mogelijkheden voor een rollenspel door uw cursisten. Ook over het ambt van burgemeester valt het een en ander te zeggen: die heeft elders vaak veel meer bevoegdheden, en wordt niet benoemd maar gekozen.

Vorbereidingen

Uw cursisten komen goed voorbereid naar de les, en ook u bent voorbereid.

V37-

V43

Scenario's

Als taalonderwijs in de vorm van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties van het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28.

V51-

V55

Scenario – In welke gemeente woon je?

- docent Zo, goedmorgen allemaal. Hoe laat is het?
- cursist 1 Ehh ... is half negen.
- docent??? [*kijkt op horloge*] ... meen je dat? Zijn we zo vroeg begonnen? Dat moet je even uitleggen.
- cursist 1 O! nee ... half tien ik bedoel.
- docent Oké. Is iedereen aanwezig? 's Even kijken ... Tom is er niet.
- cursist 1 Tom is ziek. Steeds ziek.
- docent Nog steeds ziek? Zie jij hem weleens? Hoe gaat het met hem? Hij is toch wel naar de dokter geweest?

cursist 1 Nee, nee, niet nodig: hij heeft de flu, gaat weer over.
 docent Hij heeft **GRIEP**, bedoel je! Nou, doe hem de groeten! Ehm Woon jij ver weg, eigenlijk? [*kijkt cursist 2 aan*]
 cursist 2 Nee, ik woon dichtbij. Vijf minuutjes, meer niet.
 docent Je doet er vijf minuutjes over! Nee, dat is inderdaad niet ver. In welke gemeente woon je?
 cursist 2 Eehhh ... ja, ik begrijp niet precies ... gemeente is gewoon stad? Volgens mij!
 docent Maar de dorpen? We hebben ook dorpen!
 cursist 2 Maar zijn klein. Geen gemeentes!
 cursist 3 [*grijpt in*] Gemeente is stad of drop of meer drops. Als orgaansatie.
 docent Precies! Een stad, **DORP** of meer **DORPEN**, als or-ga-**NI**-satie.
 cursist 3 Ja, **dorp ... dorp** of meer **dorpen**, als organisatie.
 docent De gemeente is van belang voor iedereen. Waarom?
 cursist 3 Voor nieuw passapoort. Voor nieuw passapoort moet je naar gemeente.
 docent Goed! Voor een nieuw **PAS**poort. Is dat gratis? [*tot cursist 4*]
 cursist 4 Nee ... eerst betalen bij loket 3!

- De docent begint de les met een normaal gesprek, herhaalt tegelijkertijd oude stof,
- en stuurt daarna het gesprek naar het onderwerp ‘gemeente’,
- houdt zich daarbij van den domme: wie kan dat zijn, de gemeente?
- en laat zich uit de brand helpen door cursist 3;
- corrigeert de frequente verplaatsing van de r in een woord als *dorp*, en wil alle lettergrepen in het woord *organisatie* kunnen horen;
- en kan nu verder gaan over de andere manieren waarop wij met de gemeente te maken hebben.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan. Oefening A zit vol met passieve vormen met *worden*, die in het grammaticablokje erboven gecontrasteerd worden met passiva met *zijn*. Laat u zich niet verleiden tot grammaticale uiteenzettingen, maar laat uw cursisten ermee oefenen: in gesprekken!

 V15

Onze gegevens

Onze gegevens zijn geregistreerd bij de gemeente: welke gegevens? Waarom wil de gemeente al die gegevens hebben? Waarom is het belangrijk dat een baby zo snel mogelijk na de geboorte aangegeven wordt bij de gemeente? Mag oma de baby niet aangeven? Wat duurt langer: een baby aangeven of een paspoort aanvragen? Wie bepaalt de naam van de baby? Waar zijn dit soort gegevens in andere landen geregistreerd? Waar haal je in andere landen je nieuwe paspoort? Waar worden baby's aangegeven?

Twee paspoorten

Je kunt in Nederland meer dan één paspoort hebben, bijvoorbeeld als de ene ouder Nederlander is, en de andere ouder een andere nationaliteit heeft. Wie van jullie kan daar meer over vertellen? Er zijn politici die daar tegen zijn: je bent Nederlander of je bent het niet, vinden zij. Wat vinden jullie?

Verkiezingen

Wat doet de gemeente als er verkiezingen zijn? Zijn dat verkiezingen voor het gemeentebestuur of voor de regering? Of voor de burgemeester? Waarom stuurt de gemeente dat bericht, en niet de overheid? Zijn er in jouw land ook verkiezingen voor het gemeentebestuur? En voor de burgemeester? Wat gebeurt er dan allemaal?

De burgemeester

Is de burgemeester de persoon die de gemeente bestuurt? Wie is eigenlijk de baas in de gemeente? Kun je dat vergelijken met de situatie in andere landen? Wie staat aan het hoofd van de gemeente, en hoeveel macht heeft hij of zij? Wordt hij of zij ook benoemd, of zijn er burgemeestersverkiezingen?

Boos

Waarom is die mevrouw zo boos? Wil ze geen belasting betalen? We betalen toch belastingen aan de belastingdienst van de overheid, waarom dan ook nog gemeentebelastingen? Wat doet de gemeente allemaal met dat geld? Wat kan de meneer achter het loket tegen die mevrouw zeggen om haar minder boos te maken? Hebben gemeentes in jouw land ook al die taken? Wat wordt bedoeld met 'Het geld groeit me niet op de rug'? Is er in andere talen ook zo'n uitspraak?

Gemeentebelastingen

Kijk op het plaatje op p. 171. Welke gemeentebelastingen zijn er allemaal, en wat doet de gemeente met dat geld? Waarom moet je belasting betalen als je een hond hebt? Moet je voor andere dieren ook belasting betalen? Waarom niet? Heb je in andere landen ook hondenbelasting?

Wat doet men op de afdeling ‘burgerzaken’?: oefening A

Wat wordt bedoeld met ‘burgerzaken’? Wat wordt er allemaal op die afdeling gedaan? Als je vader geworden bent, moet je dat melden: en als je moeder geworden bent? Waarom wordt die persoon weer naar huis gestuurd? Wie van jullie is wel eens op de afdeling burgerzaken geweest? Werd je ook weer weggestuurd? Vertel.

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

De uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen uit het oefenboek vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **Het gemeentehuis**

Oefening B: **Een vrouw als burgemeester**

Oefening C: **Identiteitsbewijs**

Andere werkvormen

Spreken

Uw cursisten kunnen met elkaar praten (zie Les 1 ‘Andere werkvormen’) over een paar van de vragen onder het kopje **Spreken**. U kunt bijvoorbeeld de vragen 1, 2 en 3 bij elkaar nemen (*de taken van de gemeente*), of de vragen 5, 6 en 7 (*de burgemeester*). Na afloop laat u enkele cursisten navertellen wat ze besproken hebben.

Rollenspellen

Uw cursisten spelen in tweetallen rollenspellen waarbij de één achter het loket zit en de ander een (lastige) burger is, die

- haar dochttertje komt aangeven
- komt klagen over de belastingaanslag
- een parkeervergunning komt aanvragen
- een nieuw paspoort nodig heeft
- een uitkering komt aanvragen
- klaagt: afval is niet opgehaald

- net een hond gekocht heeft
- zich komt registreren
- binnenkort gaat trouwen
- een nieuw rijbewijs nodig heeft

Geef je mening

U kunt iedere cursist die dat wil, uitnodigen een korte uitspraak te doen over de eigen woonplaats in Nederland, van drie of hoogstens vier zinnen. De uitspraak heeft de volgende vorm, die u op het bord schrijft: *Als ik burgemeester van X was, dan zou ik direct ..., want ...!*

Spreekopdracht

Met name vraag 7 onder **Spreeken** (*De burgemeester in mijn land*) leent zich voor een korte spreekopdracht. Zie Les 5 'Spreekopdracht'.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun onderlinge gesprekken of over hun spreekopdracht, of ze maken de schrijfoopdracht op p. 175 van het oefenboek. V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee mogelijke lesplannen vindt u op de www.delftsemethode.nl/docenten. V51-
V55-
App6-8

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'. V47-
V59-
App5

Vragen van de docent

De gemeente is van belang voor iedereen r. 4: je kunt ook zeggen: *De gemeente is ...*

Onze gegevens r. 4: **de gegevens** = **onze gegevens**; **het adres**: **ons/onze adres**?

We moeten ernaartoe r. 5: **Waar** moeten we **naartoe**? Naar ... ! Zeker, **daarnaar-toe!**

Een kaart met onze naam erop r. 7: Waarop staat onze naam? Op ... ! Juist, daar-op!

Daarmee gaan we stemmen r. 7: Waarmee gaan we stemmen? Met ... ! Ja, daarmee!

De gemeente houdt de straten schoon r. 8/9, begin deze zin met: *De gemeente moet ...* . En met: *De straten worden ...* .

De gemeente verzamelt ons afval r. 9: begin deze zin met: *Ons afval wordt ...* .

Het hoofd van de gemeente is de burgemeester r.10, begin met: *De burgemeester ...* .

De burgemeester leidt de vergaderingen r. 11: begin met: *De vergaderingen worden ...* .

Hij legt de maatregelen uit r.12: *Hij heeft de maatregelen ...* .

Hij moet de maatregelen

Hij hoeft de maatregelen niet altijd

Hij wordt benoemd. Door de koningin! r. 13/14: begin de zin met: *De koningin ...* .

Goedemorgen, wat kan ik voor u doen r. 15 = Goedemorgen, waarmee ... ?

Zijn uw gegevens nog dezelfde? r. 22: Is uw woonplaats adres nog ... ? Is uw adres nog ...? Is uw telefoonnummer nog ... ?

Meneer, ik begrijp er niets van r. 26: **Waar** begrijpt ze niets **van**? Juist, **daarvan!**

Vragen van cursisten

vraag 1 *Onze gegevens **zijn** daar geregistreerd* r. 4: Is ... **worden** daar geregistreerd ook goed?

antwoord Ja, maar dat betekent iets anders.

zijn geregistreerd = ze liggen daar.

worden geregistreerd = men registreert ze (dat doet men altijd).

vraag 2 **Wie** werkloos is r.7: waarom **wie**, het is toch geen vraag?

antwoord **Wie** werkloos is = **iedereen die** werkloos is.

vraag 3 *We moeten ernaartoe* r. 5: waarom niet: *We moeten ernaartoe **gaan**?*

antwoord *Gaan* blijft vaak weg bij *moeten, willen, kunnen, mogen* + een 'richting':

*Dan moet je vier trappen **op**. Ik moest **naar** de gemeente.*

vraag 4 *Die functie* r.10: kan ik ook zeggen: *de functie*? Wanneer **de**, wanneer **die**?

antwoord Ja, **de functie** is ook goed, hier. Maar met **die functie** is het duidelijker dat het gaat om iets wat al genoemd is, iets waar je het net over had.

vraag 5 *Die functie lijkt op die van voorzitter* r. 10 /11: wat betekent *op die*?

antwoord *Op **die** van voorzitter = op **de functie** van voorzitter.*

- vraag 6 *Die functie lijkt **het** meest ... r. 10: waarom **het** meest? Het is toch **de** functie?*
- antwoord **Het meest** hoort bij elkaar, en staat los van *die functie*.
Net zo: **Het liefst dichtbij het centrum** (Les 11), *Deze groep is nu **het** grootst* (Les 34).
- vraag 7 *Hij **wordt** niet gekozen r.13: is dat hetzelfde als Hij **is** niet gekozen?*
- antwoord Nee. Hij **wordt** niet gekozen = de mensen **kiezen** hem niet.
Hij **is** niet gekozen = de mensen **hebben** hem niet gekozen.
- vraag 8 *Aangeven r. 16: geeft die meneer zijn dochtertje weg?*
- antwoord *Je dochtertje aangeven = je dochtertje registreren.*
- vraag 9 *Over vijf dagen r. 23: is dit hetzelfde als vijf dagen?*
- antwoord Bijna. Maar *over vijf dagen* = vijf dagen **na vandaag**. Net zo:
over vijf minuten = vijf minuten **na nu**.
- vraag 10 *Wat kijkt u boos? r.25: wat betekent deze zin? Waarom staat hier **wat**?*
- antwoord Met deze zin maakt de meneer achter het loket duidelijk dat hij verbaasd is. Vergelijk: **Wat raar!** (Les 14).
- vraag 11 *Dat brengt me in problemen r. 28: waarom **dat**? Het is toch **de** problemen?*
- antwoord *Dat* = dat ik weer belasting moet betalen.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over Les 37: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 38: extra spreektijd?

De volgende les bevat wat meer materiaal dan andere teksten, met aansprekende spreekopdrachten. Als er enige rek in uw rooster zit, kunt u daar meer tijd voor uittrekken, zodat uw cursisten extra spreektijd krijgen.

Les 38

Twaalf provincies

Deze tekst over de Nederlandse provincies heeft een hoog inburgeringsgehalte. Als het goed is hebben uw cursisten nu enig overzicht over Nederland, en u kunt die kennis in uw gesprekjes aanboren. U begint met de huidige woonplaats en provincie: wat kunnen ze daarover vertellen? Wellicht hebben enkelen een van de andere provincies of een stad daarin bezocht, en kunnen zij daar iets over vertellen. Natuurlijk vraagt u ook naar provincies in hun landen die zij goed kennen. Kunnen zij ons een reisadvies geven? En het bezoekje aan het VVV-kantoor op p. 175 inspireert wellicht tot een rollenspel.

We zeggen het nog maar een keer: het is niet de bedoeling dat u een college gaat geven over de provinciale organisatie van Nederland. U hoeft dus geen extra gegevens over de provincies te verzamelen voor aanvullend lesmateriaal. De informatie in de tekst biedt voldoende stof voor een interessante les. De twee extra oefenpagina's bij deze tekst dragen aansprekende spreekopdrachten aan voor uw cursisten. Als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan besteden, met extra spreektijd voor uw cursisten.

Vorbereidingen

Uw cursisten komen goed voorbereid naar de les, en ook u bent voorbereid.

V37-

V43

Scenario's

Als taalonderwijs in de vorm van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28 door.

V51-

V55

Scenario – In welke provincie woon je?

docent We praten vandaag over de Nederlandse provincies. Het zijn er tien, geloof ik?

cursist 1 Nee twaalf. Twaalf provincies, kijk hier boven de tekst!

docent Stom van me, ik was het helemaal vergeten. In welke provincie woon jij?

cursist 1 Ik woon in eh ... Leiden, in welke próvince?

docent In welke pro**VINCIE**? [*maakt luistergebaar*]

cursist 1 Pro**vin**ce.

docent In welke provincie ligt Leiden? Weet iemand dat?

cursist 2 [*waagt het erop*]In Holland próvince ... províncie?

docent Is Holland de naam van deze pro**VINCIE**? Wie helpt ons even?

cursist 3 [*schiet te hulp*] Even kijken, de kaart hier voorin ... Noord-Holland ik denk ... nee, Zuid-Holland.

docent Hè hè gelukkig, dat is opgelost. Is Leiden een mooie stad? Vertel eens iets over Leiden. [*tot cursist 1*]

cursist 1 Het is mooie stad, ja! Mooie canals in het centrum!

docent Canals? **GRACHTEN** bedoel je?

cursist 1 O ja ... krach ... grakts ... grachts ... grachten.

docent En Zuid-Holland, wat weet je van die provincie?

cursist 4 [*neemt het woord*] Veel molen, kijk maar op het plaatje!

docent Veel molen**S**! Heb je die weleens gezien, die molen**S**?

cursist 4 Heb ik gezien, die **molens**. Mooi!

docent En welke stad ligt in Noord-Holland? [*tot cursist 4*]

cursist 4 Amsterdam. Amsterdam ligt in Noord-Holland. Ook mooi stad.

docent Ja, dat ben ik met je eens. Het is ook **EEN** mooi**E** stad.

cursist 4 Ook een **mooie** stad.

docent Spreken ze in elke provincie eigenlijk een eigen taal? [*tot cursist 5*]

cursist 5 Ja. In Friesland spreken ze een ander taal.

docent Klopt! Ze spreken daar een ander**E** taal. Maar spreken ze in elke provincie een ander**E** taal? [*tot cursist 6*].

cursist 6 Nee, niet in elke provincie. Alleen in Friesland. Ik denk!

- De docent kondigt het gespreksonderwerp aan: de provincies van Nederland;
- stelt zich nadrukkelijk niet op als de alwetende docent, die elke vraag beantwoordt, maar speelt vragen zoveel mogelijk door, laat de cursisten het aldus ontstane probleem zelf oplossen;
- inderdaad heeft een van hen het kaartje vóór in het boek gezien: u ook?
- past veel snelle beurtwisselingen toe, waarbij iemand die al geweest is, niet achterover kan gaan leunen, zoals cursist 1 merkt;

- corrigeert in elk geval de woorden die in de tekst aangeboden worden (*provincie, grachten*), maar beperkt het aantal correcties tot één per beurt.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan. Beide oefeningen zijn gericht op het beetje systematiek in de distributie van de lidwoorden *de* en *het*, en de consequenties voor de keuze tussen *elk* en *elke*, *welk* en *welke* en *ons* en *onze*. Laat uw cursisten oefenen in gesprekjes.

Het noorden en het zuiden

Ligt Noord-Brabant in het noorden van Nederland? Waarom heet die provincie zo, denk je? Als Zuid-Brabant bestaat, waar zou dat dan liggen? Ligt Zuid-Holland in het zuiden van Nederland? Waarom heet het zo? Waar ligt Noord-Holland? Welke provincies liggen in het noorden van Nederland? En welke provincies liggen in het zuiden van Nederland? Waar ligt Holland?

Een eigen karakter

Wat is het verschil tussen een gemeente en een provincie? En wat is het verschil tussen het provinciebestuur en de centrale overheid? 'Alle provincies hebben hun eigen karakter': wat is het verschil in karakter tussen Limburg en Zuid-Holland? Is jouw land ook verdeeld in provincies? Hoeveel ongeveer? Hebben die ook allemaal hun eigen karakter? Geef eens een voorbeeld!

Sterke punten

'Elke provincie heeft haar sterke punten': noem eens een sterk punt van de provincie waar je nu woont? Zijn er ook minder sterke punten volgens jou? Vertel! Een sterk punt van Noord- en Zuid-Holland is de handel. Hoe komt dat, denk je? Maar Friesland ligt toch ook aan zee? Is er in jouw land ook een provincie (of een gebied) dat als sterk punt de handel heeft? Hoe komt dat? Welke sterke punten heeft de provincie in jouw land waar jij vroeger in woonde?

Zulke verschillen in zo'n klein landje!

'In het zuiden spreekt men het Nederlands anders uit': wie heeft dat wel eens gehoord? Was het moeilijk te verstaan? De mensen in Friesland spreken Fries: is

dat Nederlands ‘dat anders klinkt’? Vertel. Spreken de Friezen dus geen Nederlands, denk je? Wie heeft het Fries wel eens horen spreken? Zijn er in jouw land ook gebieden met een eigen taal? Vertel. Hoeveel talen worden er in jouw land gesproken?

Elke plaats heeft iets bijzonders: oefening A

Wat weet je van de stad Utrecht? Kan iemand dat plaatje van Utrecht uitleggen op p. 174? Waarom heet die stad ‘vergaderstad’? Groningen, is dat een stad of een provincie? Wat is een sterk punt van deze provincie? Waarom is dat zo’n sterk punt? ‘Elke stad en elk dorp heeft iets bijzonders’: kun je wat voorbeelden geven? Wie kan iets vertellen over Amsterdam? Rotterdam? Eindhoven? Heeft de stad of het dorp waar jij vroeger woonde ook iets bijzonders? Vertel!

Zuid-Holland: oefening B

Vertel eens iets over Rotterdam: waar ligt het? ‘Rotterdam heeft natuurlijk zijn haven’: maar de stad ligt helemaal niet aan zee, hoe kan dat? Het Groene Hart, wat is dat? Wat is een minder sterk punt van Zuid-Holland? Hoe komt dat? Is er in jouw land ook zo’n gebied waar de meeste mensen wonen? Waarom wonen al die mensen daar, is er ook een haven?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

De uitwerking van enkele onderwerpen uit het oefenboek vindt u op www.delftse-methode.nl/docenten.

 V25

Vragen A: **Wat weet je van de provincies?**

Vragen B: **Provincies in andere landen**

Oefening A: **Welke provincie is dit?**

Oefening B: **Brabant en Limburg**

Oefening C: **Wat doet de provincie allemaal?**

Andere werkvormen

Spreken

Bij **Spreken A** vertellen uw cursisten elkaar (zie Les 1 ‘Andere werkvormen’) over provincies hun eigen land, en bij **Spreken B** vergelijken ze het takenpakket van gemeente, provincie en overheid in Nederland.

Spreekopdrachten

Sprekens A leent zich voor een spreekopdracht: *De provincies in hun land* of *Een provincie in mijn land* - kunnen wij misschien een reisadvies krijgen? Ook

Sprekens D is bruikbaar: groepjes van 4 à 5 cursisten nemen elk een deel van Nederland voor hun rekening. U kunt eventueel commissies instellen, zoals bij tekst 21 'Andere werkvormen'.

Rollenspel VVV

Sprekens C leent zich voor een rollenspel, in groepjes van 3 of 4. Eén of twee cursisten speelt/spelen de rol van VVV-lokettist, en de andere twee willen graag een reisadvies.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun spreekopdracht, of ze maken de geleide herschrijfoefening op p. 179 van het tekstboek of de wat vrijere vraagantwoordopdracht op p. 179 van het oefenboek. V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee mogelijke lesplannen vindt u op www.delftsemethod.nl/docenten.

 V51-
V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

 V47-V59
Apps

Vragen van de docent

*Op een lager niveau r. 5: **het** niveau of **de**? Hoe weet je dat?*

*Elke provincie r. 9: **de** provincie of **het**? Goedkope energie r. 14: **de** energie of **het**?*

*Een korte vakantie r. 17: **de** vakantie of **het**? Dit nieuwe land r. 21: **het** land of **de**?*

*Zelfs een eigen taal r. 2: wat betekent **zelfs**? (niet alleen x, maar ook y, en zelfs z!)*

*Wat betekent **daarvan** r. 3? Wat betekent **erop** r. 14? Wat betekent **waarin** r. 22?*

*Wat betekent **geldt** in r.16? [*is waar, is zo*]; en **nog geen** in r. 20?*

*Wat is een **vergaderstad** r. 19?*

Vragen van de cursisten

- vraag 1 *hun eigen karakter* r. 2 Waarom niet *karacters*?
antwoord Het kan allebei! Vergelijk ook: *Hebben jullie een eigen huis? We hebben allebei onze eigen kamer* (Les 11).
- vraag 2 *Elke provincie heeft haar sterke punten* r. 9: waarom *haar* en niet **zijn**?
antwoord Het kan allebei. *Haar* is schrijftaal. Ook bijvoorbeeld: *De overheid maakt haar besluiten bekend*. Maar *zijn* is nooit fout!
- vraag 3 **Het** bouwen **van** snelwegen r. 7: Waarom **het**, en waarom **van**?
antwoord Je kunt ook zeggen: *snelwegen bouwen*. Maar als je met *het* begint, dan moet je ook *van* gebruiken. **Het spreken van een taal is makkelijker dan het schrijven van een taal**.
- vraag 4 Wat betekent *waardoor* in r. 9?
antwoord **Waardoor** betekent hier hetzelfde als **en daardoor**.
- vraag 5 *Worden voorzien van energie* r. 14: is **zijn** voorzien ook goed?
antwoord Ja, maar de betekenis is een beetje anders.
ze **worden** voorzien van energie = ze **krijgen** energie
ze **zijn** voorzien van energie = ze **hebben** energie
- vraag 6 *Heel wat* r. 15: vreemd! *Heel* = erg + *wat* = een beetje, betekent *veel*?
antwoord Ja, dat is inderdaad vreemd. Maar niets aan te doen! *Heel wat* = veel!
- vraag 7 *In het midden ligt Utrecht* r. 18: waarom *liggen*, en niet *zijn*?
antwoord Als je steden of landen aanwijst op de kaart gebruik je *liggen*: *In het midden ligt Utrecht* r. 18. *Sommige stukken land liggen in zee* (tekst 21).
- vraag 8 Wat betekent *waarin* r. 22? Waarom staat hier niet *erin*?
antwoord *Waarin* betekent hier hetzelfde als: *en daarin*. Met **erin** kan ook, maar dan wordt het: ... *een natuurpark*. *Je kunt er heerlijk in wandelen*.
- vraag 9 **Zulke** grote verschillen in **zo'n** klein landje r. 27: wat is het verschil?
antwoord *zo'n* landje, *zo'n* Nederlands ontbijt, *zo'n* klimaat; *zulke* verschillen, *zulke* artikelen, *zulke* tekeningen.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

Les 39

Hoi met mij

Deze tekst gaat over onderhandelingen per mobiel over wie er kookt vanavond, over kant en klaar eten of gerechten uit de diepvries, en over problemen in de trein. U kunt dicht bij de tekst beginnen, en eerst vragen wat er in die trein gebeurt: wie, wat, waar, waarom? Of u kunt het gesprek tussen Ella en Kees laten uitspelen door uw cursisten, u kunt ze laten speculeren over de precieze relatie tussen Kees, Ella en Myra, en/of laten vertellen over hun eigen ervaringen op dit punt. Ook de intercommunicatie in de trein kan onderwerp van een – kritisch – gesprek zijn.

Vorbereidingen

Uw cursisten komen goed voorbereid naar de les, en ook u bent voorbereid. Het woord *sein* in het plaatje op p. 180 moet u uitleggen, en misschien moet u uw cursisten ook woorden als *beltegoed* of *bereik* aanreiken – die komen in het boek niet voor.

V37-V43

Scenario's

Als u niet vertrouwd bent met lesgeven door middel van praatlessen, leest u de beginsecties van het boek op p. 6-11 en de uitwerking van Les 1 op pp. 12-28 door.

V51-V55

Scenario – Kees! Waar zit je?

- docent [in de 'belhouding', kijkt cursist 1 aan] Kees! Waar zit je?
- cursist 1 Ehm ... o! Hoi! Ik zit ... ik sta in trein ... in de trein..
- docent Is het zo druk in de trein, dat je niet kunt zitten?
- cursist 1 Ja, is erg drukte. En het zoontje van deze mevrouw wil zitten, dus is geen plaats.
- docent **HET** is erg **DRUK**. Kan dat zóontje niet staan? Dat vraag je dan toch even? Met **DIE DRUKTE**?

cursist 1 Ja! Ehm, mevrouw ... mag ik hier zitten? [*kijkt naar cursist 2*]

cursist 2 Nee, sorry, mijn zoontje moet ook zitten!

cursist 1 Ik zal helaas staan, moet staan. Hoe is het met jou?

docent Je zal **MOETEN** staan. Met mij gaat het hartstikke goed, maar eh ... ik sta hier in de supermarkt Wat moet ik allemaal kopen? Kees? [*tot cursist 3*] Jij zou koken! Beloofd is beloofd! Wat moet ik kopen?

cursist 3 Ehm ja ... probleempje! Trein heeft vertraging, en eh

docent Ja, **DE** trein zal eens geen vertraging hebben! Maar ik vind het goed om wat later te eten, dat kan mij niet schelen.

cursist 3 Ehm ... ja ... bovendien ... ik heb Myra uitnodigd, en **de** trein is kapot, ik ben bang.

docent Heb je Myra uit**GE**nodigd? Ja, dan moet *ik* koken, **BEN IK** bang.

cursist 3 O ... **ben ik** bang

docent Zeg, wat vind je, moet dat zoontje van die mevrouw zitten? Hoe ben jij dat gewend? Doe je dat altijd zo? [*kijkt naar cursiste 2*]

- De docent legt direct mobiel contact met een cursist die zij aanspreekt met ‘Kees’,
- encsceneert een interactie tussen ‘Kees’ en ‘die mevrouw met dat zoontje’,
- en snijdt met een volgende cursist het onderwerpje ‘kinderen moeten opstaan/hoeven niet op te staan voor volwassenen’ aan;
- corrigeert op woordgebruik (*druk-drukke*), zinsbouw (*moeten staan*), woordvorm (*uitGENodigd*), en volgorde (*ben ik bang*): allemaal zaken die in de tekst voorkomen;
- moet, zeker bij zo’n met-de-deur-in-huis-begin, voorbereid zijn op onvoorspelbare reacties van de cursisten, waarop flexibel ingespeeld moet worden!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan (zie Les 1 ‘Scenario 7’). Oefening A sluit aan bij het blokje op p. 183, over de spelling van klinkers en medeklinkers woordintern. Ook hier geldt dat grammaticale uiteenzettingen over open en gesloten lettergrepen in het algemeen weinig verhelderend zijn (zie eventueel hieronder ‘Vragen van cursisten’: vraag 6); u kunt uw cursisten beter zoveel mogelijk laten oefenen met voorbeelden.

V15

Mobiele gesprekken

Waar zijn Kees en Ella? Hoe laat is het ongeveer, denk je? Waarom denk je dat? Waarover praten Kees en Ella? Op het plaatje op p. 181 is iedereen aan het bellen: waarom? Wat zijn jullie ervaringen met mobiel bellen in de trein? Kan het ook iets zachter? Bel jij vaak in de trein? Hoe gaat dat in andere landen?

Kees, Ella en Myra

Wat is de relatie tussen Kees en Ella? Zijn ze getrouwd? Waarom denk je dat? En wie is Myra als ik vragen mag? Waarom nodigt Kees haar uit? Nodig jij wel eens iemand uit die je in de trein tegenkomt? Wat zou jij zeggen als je Ella was? Gebeurt dat vaker, dat iemand bij jou thuis plotseling iemand uitgenodigd blijkt te hebben?

Wie kookt?

Wie maakt het eten klaar, Kees of Ella? Waarom? Houdt Kees van koken? En jij? Of is het met jou ook altijd hetzelfde liedje als je moet koken? Is het beter als altijd dezelfde persoon kookt, of is het beter als dat van dag tot dag verschilt? Waarom? Stel, ik kom bij jou op bezoek, wat maak je dan klaar? Kant en klare Chinese groentes? Wat zijn dat trouwens? Gooi je alles in een pan als je kookt?

Pasta

Wat eten Kees en Ella vanavond, en lijkt het je lekker? Wat eet jij vanavond? Komt het uit de diepvries, of is het vers? Is het een kant en klare maaltijd? Eet je vaak kant en klare maaltijden? Hoe maak je pasta klaar, en is dat moeilijk?

Excuus

Kookt Kees vaak? Hoe weet je dat? Wat is zijn excuus vandaag? Is het een goed excuus? Weet jij nog andere excuses voor iemand die eigenlijk zou moeten koken, vanavond? Gebruik je zelf wel eens zo'n excuus? Echt niet?

Opstaan

Waarom moet Kees staan? Vind je dat redelijk? Moeten kleine kinderen opstaan voor volwassenen als het druk is in de trein? Of moeten ze alleen opstaan voor ouderen? Hoe gaat dat in andere landen?

Eten van gisteren: oefening A

Hoe verdelen deze twee mensen de keukentaken? Hoe gaat dat vanavond? Wat gaan ze eten, een kant en klare maaltijd, of iets uit de diepvries? Is het veel werk, vanavond? Maak jij ook wel eens eten van gisteren warm? En wie is er dan de volgende dag aan de beurt?

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

De uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen uit het oefenboek vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **Een makkelijk recept**

Oefening A: **Klaar is Kees**

Oefening C: **Excuses**

Vragen B: **In de trein**

Oefening B: **Een trein eerder**

Oefening D: **De stiltecoupé**

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

Uw cursisten kunnen met elkaar praten over bellen in de trein, op basis van de vragen onder **Spreken A** en **Spreken B** (*Moet de docent een mobiel kopen, ja of nee?*) zal in de meeste groepen niet meer aanslaan: wie heeft er nou geen mobiel tegenwoordig?

Rollenspellen

U verdeelt de groep in tweetallen, en laat die de volgende gesprekken voeren:

- 1 Kees ontmoet Myra in de trein;
- 2 Ella belt Kees;
- 3 – 6 Gesprekken 1-4 op het plaatje op p. 181. Na een minuut of wat wilt u een paar van deze telefoongesprekken natuurlijk graag horen!

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets schrijven over hun gesprekken (**Spreken A**), of ze maken de schrijfoefening op p. 183 van het oefenboek. Bij de correctie let u speciaal op de spellingkwestie in het grammaticablokje op p. 183 van het tekstboek.

V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee mogelijke lesplannen vindt u op www.delftsemethod.nl/docenten.

V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 ‘De tekst onder de loep’.

V47-V59

App5

Vragen van de docent

Zitten in r. 2, en **zit** in r. 4: één t of twee t's?

Staan in r. 3 en **sta** in r.5: één a of twee a's?

kookt, beloofd, kopen in r. 6: één o of twee o's?

Mevrouw, is deze plek vrij? Je kunt ook zeggen: *Mevrouw, mag ik ... ?*

Jij kookt, heb je beloofd. Je kunt ook zeggen: *Jij hebt beloofd dat*

Wat moet ik kopen? Je kunt ook zeggen: *Kun je me zeggen wat ik*

Dat komt niet goed uit, ben ik bang. Je kunt ook zeggen: *Ik ben bang dat dat niet*

... .

Dat kan mij niet schelen, hoor. Je kunt ook zeggen: *Ik vind dat geen*

Ik kom daarnet Myra tegen in de trein. Je kunt ook zeggen: *Ik ben daarnet Myra*

... .

Dat vond ze hartstikke leuk. Ze zei dat ze dat

Hoe moet ik **uit** vertalen in r. 7? En **af** in r. 12? En **om** in r. 21? En **door** in r. 26?

Hoe moet ik **waar** in r. 14 vertalen? En **overal** in r. 16? En **er** in r. 27?

Hetzelfde liedje r.25: zingt Kees?

Vragen van cursisten

vraag 1 *Dan eten we toch later?* r. 9. Wat betekent **toch** hier?

antwoord *Toch* in een vraag: het antwoord is eigenlijk al bekend. Ella stelt gewoon voor om later te eten.

vraag 2 Wat betekent *wezen* in r.17? Kan *zijn* hier ook?

antwoord *Wezen* betekent hetzelfde als *zijn*. Ja, *zijn* kan hier ook.

vraag 3 Wat betekent *een zacht vuurtje* r. 24?

antwoord Veel Nederlanders koken op gas. Ella zet het gas laag, totdat Kees en Myra verschijnen.

- vraag 4 Wat betekent *verschijnen* in r. 25?
antwoord *Verschijnen* betekent hier hetzelfde als *komen*, *binnenkomen*.
- vraag 5 Wat betekent *zou* in r. 28?
antwoord *Zou u willen* = *wilt u alstublieft*? Een vriendelijke vraag.
- vraag 6 Ik begrijp niet waarom één *o* in *koken*.
antwoord Vóór één *k* midden in een woord vaak ook maar één *o*. Ook:
Vóór één *k* midden in een woord vaak ook maar één *e*. *weken*
Vóór één *n* midden in een woord vaak ook maar één *o*: *wonen*.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

Extra spreektijd in les 40?

De volgende les bevat wat meer materiaal dan andere teksten. Als er rek in uw rooster zit, kunt u daar meer tijd voor uittrekken, zodat uw cursisten extra spreektijd krijgen.

Les 40

Een blik op de geschiedenis

In deze les worden een paar punten aangestipt uit de geschiedenis van Nederland: de Tachtigjarige Oorlog onder leiding van Willem Van Oranje, de Republiek der Nederlanden, de kolonisatie, de Franse Tijd, het Koninkrijk der Nederlanden, de Tweede Wereldoorlog, de EU. Dit alles wordt inderdaad aangestipt: niet meer. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat u een college Vaderlandse Geschiedenis gaat geven, aan de hand van allerlei extra informatiemateriaal. U gaat met uw cursisten de punten in de tekst langs, en laat hun die nog even uitleggen. Verder vraagt u hun naar mogelijke parallellen in de geschiedenis van hun eigen land. U zult merken dat uw cursisten het in de meeste gevallen interessante onderwerpen vinden, hoe globaal hun kennis noodzakelijkerwijs ook blijft. Deze les bevat wat meer materiaal dan andere teksten, met aansprekende spreekopdrachten – als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een wat langere les aan besteden, met extra spreektijd voor uw cursisten.

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Houdt u er rekening mee dat de woorden *opstand*, *onafhankelijk* en *veroveren* niet bekend zijn, zodat u zich zult moeten behelpen met termen als *oorlog*, *apart* en *in bezit nemen*. 🔗 V37-V43

Scenario's

Hieronder een mogelijk begin van een gesprek op basis van deze tekst. Is deze wijze van lesgeven nieuw voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek pp. 6-11 en de uitwerking van Les 1 pp. 12,28 even door. 🔗 V51-V55

Scenario – De Republiek der Nederlanden

- docent We praten vandaag over de geschiedenis van Nederland. Hoe kwam de Republiek der Nederlanden tot stand?
- cursist 1 Nederland hoorde bij Spanje. Willem van Oranje voerde oorlog tegen Spanje, die heeft ... ehm ... gewind?
- docent Wie heeft ge**WON**nen?
- cursist 1 Nederland heeft **gewonnen**.
- docent Die heeft gewonnen. En toen?
- cursist 1 Nederland werd aparte staat, werd republiek. Republiek de Nederlanden.
- docent Nederland werd **EEN** aparte staat, **EEN** republiek. De Republiek der Nederlanden. Waarom 'Nederlanden', en niet: 'Nederland'?
- cursist 1 Het waren losse staten, misschien? Staat in de tekst.
- docent Ja, dat lijkt me de juiste verklaring. Ging het goed met die aparte staat? [*kijkt nu cursist 2 aan*]
- cursist 2 Ja! Ging heel goed! Nederlandse schippen gaan naar verre landen.
- docent ... **SCHEPEN** gingen naar verre landen. Wat gingen ze met die **SCHEPEN** daar doen, denk je?
- cursist 2 O ja ... **schepen** ... handel, ik denk? Te kopen en verkopen, ...
- docent Ja, dat denk ik ook. **OM** producten te kopen en te verkopen.
- cursist 2 **Om** producten te kopen en te verkopen.
- docent 'Een boeiend verhaal!' Kun je over jouw land ook zo'n boeiend verhaal vertellen?
- cursist 2 Ehh ... boeien verhaal?
- docent Wie helpt even? Wat is een boeien**D** verha**AAL**?
- cursist 3 Is een interessante story ... verhaal?
- docent Ja, prima, een interes**SANT** verha**AAL** Kun jij over jouw land ook zo'n boeiend verhaal vertellen?
- cursist 3 Ja! Maar veel geleden, veel ouder dan Nederland!
- docent **HEEL LANG** geleden? Vertel eens?
- cursist 3 **O ja ... heel lang geleden**. De Grieks! Die gingen ook met hun schips ... schepen voor de handel, om producten te verkopen.
- docent A ja, de **GRIEKEN** bedoel je! Ja, dat is **HEEL** lang geleden. Was Griekenland toen een koninkrijk?
- cursist 1 Nee, nee, Griekenland was democratie! De eerste democratie!

- De docent neemt de eerste vraag bij de tekst (p.186) als startpunt, niet als begripsvraag, maar uitsluitend om de cursist de woorden in de tekst te laten reproduceren;
- roept de hulp van andere cursisten in om de combinatie *een boeiend verhaal* uit te leggen, cursist 3 doet dat uitstekend: *een interessant verhaal*;
- laat het gesprek vervolgens uitwaaiëren naar andere landen, waarover ook vast wel een ‘boeiend verhaal’ te vertellen is;
- corrigeert waar nodig, vooral de werkwoordsvormen (*gewonnen, gingen*), waar het grammaticablokje aan gewijd is (p. 187), en andere onregelmatige vormen die in de tekst voorkomen (*schepen*);
- de antwoorden van de cursisten zullen in deze fase meestal langer zijn dan in bovenstaand scenario, omdat over Griekenland, China en wie weet hoeveel andere landen natuurlijk veel langer door te praten is dan hier gesuggereerd: geef uw cursisten de vrijheid!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan (zie Les 1, ‘Scenario 7’). Oefening A heeft betrekking op het grammaticablokje op p. 187: de onregelmatige werkwoorden. Niet iets om te uit te leggen: uw cursisten moeten er vooral veel mee oefenen. In gesprekjes!

 V15

Willem van Oranje

Willem van Oranje is een belangrijke persoon in de Nederlandse geschiedenis. Waarom? Als Willem van Oranje er niet geweest was, zaten jullie dan ook op Nederlandse les? Is er in de geschiedenis van jouw land ook zo’n belangrijke persoon? Waarom was hij of zij zo belangrijk? Wie is nu in jouw land de belangrijkste persoon? De kleur oranje speelt een belangrijke rol in Nederland: wie weet een voorbeeld daarvan? Kennen andere landen ook zo’n belangrijke kleur? Vertel!

Geschiedenisles

Heb je op school iets geleerd over Napoleon? Positieve en negatieve dingen? Weet je of Napoleon iets betekend heeft voor jouw land? Vertel! Wat heb je op school geleerd over Nederland? Ging dat over vroeger of over nu? Weet je misschien of er ooit relaties geweest zijn tussen jouw land en Nederland? Weet je

of de Nederlanders vroeger ook in jouw land terecht gekomen zijn? En weet je iets over de huidige relatie tussen jouw land en Nederland?

Indonesië – Nederland

Wat weet je van de relatie Indonesië-Nederland vroeger? Waarom waren de Nederlanders in Indonesië? Hoe kwamen ze daar? Hebben ze nog meer verre stukjes land in bezit genomen? Welke? Hoe is de relatie met die verre landen nu? Heeft jouw land vroeger ook andere gebieden in bezit genomen? Of was het vroeger onderdeel van een andere staat? Zo ja: hoe zijn de relaties nu? Zo nee: weet je andere voorbeelden?

Koninkrijk

In de 19de eeuw kreeg Nederland zijn huidige staatsvorm. Welke staatsvorm? En welke staatsvorm had Nederland daarvoor? 'Andere landen hebben een andere ontwikkeling meegemaakt'. Welke? Weet je voorbeelden? Waarom staat er: 'grappig'? Nederland hoort nu bij de EU: is het dan nog wel een aparte staat? Wat heb je op school geleerd over de EU? Is het een koninkrijk? Een economische gemeenschap? Of toch iets meer? Wat betekent de EU voor jou? Weet je iets over de relatie van jouw land met de EU?

Zwarte bladzijde in de geschiedenis

Wat heb je op school geleerd over de Tweede Wereldoorlog? Welke landen waren bij deze oorlog betrokken? Op welke datum vieren de Nederlanders het einde van die oorlog? Viert heel Europa op die dag het einde van de Tweede Wereldoorlog? Wat gebeurt er in Nederland op 4 mei? Wat was (is) een zwarte bladzijde in de geschiedenis van jouw land? Waarom was (is) die bladzijde zo zwart? Is jouw land betrokken (geweest) bij belangrijke oorlogen? (Sinds) wanneer? Met welk(e) land(en)?

New York: oefening A

New York heette ooit 'Nieuw Amsterdam'. Waarom? Kun je die namen op de illustratie bij deze tekst uitleggen? Weet iemand misschien waarom New York nu New York heet? Weet je in je huidige woonplaats ook (straat)namen die herinneren aan het verleden? Geef eens een voorbeeld. En in je vroegere woonplaats? Vertel!

Tachtig jaar: oefening B

Wanneer is Nederland ontstaan? Hoe ging dat? Die oorlog wordt wel de ‘Tachtigjarige Oorlog’ genoemd. Waarom? Is er in de geschiedenis van jouw land ook zo’n ‘langdurige’ (die zo lang duurde) oorlog geweest? Hoe lang duurde die oorlog?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

De uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen uit het oefenboek vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

 V25

Vragen B: **Nederland – Spanje**

Oefening A: **Steven**

Oefening B: **Nederland – België**

Oefening C: **De Tweede Wereldoorlog**

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

De opdrachten onder het kopje **Spreeken** in het tekstboek kunt u de cursisten in groepjes laten voorbereiden (zie Les 1, ‘Andere werkvormen’). Daarna laat u enkelen navertellen wat ze gehoord hebben.

Spreekopdracht

De opdrachten onder **Spreeken** zijn een goede voorbereiding op een spreekopdracht: *Twee belangrijke feiten uit de geschiedenis van mijn land*. Zie Les 5, ‘Spreekopdracht’.

Schrijven

Uw cursisten kunnen de herschrijfoefening in het tekstboek maken, ze vertellen de tekst na. Dit is een goede voorbereiding op de schrijfoopdracht in het oefenboek, over de geschiedenis van hun eigen land. V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’ en ‘Lesplan’. Twee mogelijke lesplannen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

 V51-V55

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-

V59-

App5

Vragen van de docent

Sinds wanneer is Nederland een aparte staat? Of: Wanneer is Nederland ... ?

Onder leiding van Oranje voerden ze oorlog. Of: ... hebben ze

Uiteindelijk wonnen ze. Of: Uiteindelijk hebben ze

Zo kwam de Republiek tot stand. Of: Zo is de

Vragen van de cursisten

vraag 1 Het is *gaan* – *ging*, maar *ontstaan* – *ontstond*. Is er geen regel?

antwoord Nee! Je moet het leren, of opzoeken in de lijst in de grammatica nummer 37 achter in het boek: p. 226.

vraag 2 Wat is het verschil tussen *ontstond* en *is ontstaan*?

antwoord Vaak is er bijna geen verschil, en kun je kiezen.

vraag 3 Wat betekent *der* r. 6?

antwoord *Der* betekent van *de*; komt alleen in vaste combinaties voor.

vraag 4 Wat betekent *daaraan* r. 10?

antwoord *Daaraan* betekent hier: *aan die tijd*. Net zo betekent *hieraan* r. 14 *aan dit (Franse) rijk*.

vraag 5 Wat betekent *waarbij* r.22 en *waaronder* r.23?

antwoord *waarbij* betekent hier: ... , en *daarbij*;
waaronder betekent hier: ... en onder hen.

vraag 6 Waarom *gekomen was* r. 14, en niet *gekomen is*?

antwoord *gekomen was*: het gebeurde nog vóór *kreeg zijn vrijheid terug*.

vraag 7 Het is: *het volk*. Waarom dan niet: *het Nederlands volk* r. 24?

antwoord Die korte vorm krijg je na *een*, niet na *het*. Kijk: *het Franse rijk* r. 13 – *een Spaans rijk* r. 4. Zie de grammatica achter in het tekstboek: nr 18, p. 214.

vraag 8 Maar het is wel: *het centraal station*!

antwoord Ja ... ehm ... dat is een speciaal geval, een speciale combinatie ... net als het Koninklijk Huis.

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

V29

Les 41

Wie heeft de meeste macht?

Deze tekst gaat over het Nederlandse politieke systeem, een tekst met een hoog inburgeringsgehalte. Misschien een beetje een taai onderwerp als uw cursisten niet erg in politiek geïnteresseerd zijn. Maar er zit niets anders op: deze les gaat over politiek. Dat wil beslist niet zeggen dat u nu als alwetende docent een college moet gaan geven over de Nederlandse politiek! Nee, u laat uw cursisten zoveel mogelijk het Nederlandse politieke systeem aan elkaar uitleggen, en zelf vindt u het natuurlijk ook erg ingewikkeld allemaal: *regering en parlement, is dat niet hetzelfde?! Ik snap er niets meer van, wat een toestand!*

Zoals de tekst de vier mogelijke machtscentra langsloopt: koningin, volk, parlement, regering, kunt u uw cursisten in vier groepjes laten bespreken hoeveel macht de koningin, het volk, het parlement en de regering nu in feite hebben. De oefeningen in het oefenboek bevatten extra informatie over CDA, PvdA en SP (oefening A), de Partij voor de Dieren en de Ouderenpartij (oefening D).

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. Weest u erop bedacht dat woorden als *onderhandelen*, *coalitie* en *oppositie* niet bekend zijn, en dat het verschil tussen Eerste en Tweede Kamer ook onbesproken blijft in deze tekst. 🔗 V37-V43

Les 42 is gewijd aan presentaties door uw cursisten, misschien moet u extra tijd uittrekken voor een instructie (zie p.195 van het tekstboek).

Scenario's

Als taalonderwijs in de vorm van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. 🔗 V51-V55

Scenario – Wie heeft de meeste macht?

- docent De vorige les hebben we een blik geworpen op de geschiedenis van Nederland. Wat betekent dat ook al weer, **een blik geworpen?**
- cursist 1 Dat is, dat betekent, we hebben gekijken naar de geschei ... de gesjie
- docent ... **GESCHIEDENIS** ...
- cursist 1 de geschiedenis. Een paar dinchen gekijken.
- docent Een paar **DINGEN BEKEKEN**. Ja prima. Wat vond je het interessantst?
- cursist 1 Eerst republiek, daarna koninkrijk, dat vind ik raar! Niet democrat, democrats.
- docent Daar wou ik het net over hebben, het politieke systeem. Een koningin aan het hoofd, dat is niet **DEMOCRATISCH**. Waarom niet?
- cursist 1 ... niet **democratisch**, omdat geen control, zij niet gekiesd, gekiezen.
- docent Er is geen **CONTROLE**, ze is niet **GEKOZEN**.
- cursist 1 ... niet gekozen, zij vader veel macht, zij ook veel macht.
- docent **HAAR** vader...
- cursist 2 [*breekt in*] Koningin hebt heeft niet veel macht! Een pure symbolische functie!
- docent Een **PUUR** symbolische functie. Wat doet ze dan de hele dag?
- cursist 2 Effe kijke op bladzij 127, ze gaat op bezoek, gaat op internet, spreekopdracht met Kerstmis, en iets ... weet ik niet [*maakt knipgebaar*].
- docent Ze **knipt** iets **door** [*maakt hetzelfde gebaar*]. Als ze iets opent, een gebouw of zo. Puur symbolisch! Maar wie heeft dan de meeste macht? Weet jij dat? [*tot cursist 3*]
- cursist 3 Shell! Shell heeft meeste macht! Belangrijk voor economie, dus meeste macht!
- docent Aha, Shell heeft dus **DE MEESTE** macht. Waarom is Shell zo belangrijk voor **DE** economie?
- cursist 3 Olie. Shell import olie, en olie belangrijk voor de economie.
- docent Shell **importeert** olie. Dus Shell beslist waar de miljarden naartoe gaan?
- cursist 3 ... **importeert** ...
- cursist 4 [*breekt in*] Staat hier niet! Staat dat het regering beslist. Miljarden naar onderwijs, zorg, justie ... justitie ...
- docent Ja, het staat hier, ik zie het. **DE** regering beslist hoeveel er naar **JUSTITIE** gaat of naar de economie.

- cursist 4 ... **justsie ... justitie** ...
- docent Shell kan natuurlijk wel gaan praten: **lobbyen**, noemen we dat. En dan hebben we ook nog het parlement, is dat niet hetzelfde als de regering? Moeilijk allemaal!
- cursist 4 Niet moeilijk. Kijk naar plaatje op bladzij 190. De regering beslist, en het parlement controle ... controleert.
- docent Nu snap ik het eindelijk! Maar het volk? Wij gewone burgers? Hebben wij dan helemaal geen macht?

- De docent begint met een korte terugblik op les 40 – dit kan natuurlijk ook uitvoeriger;
- komt via het woord *democratisch* van cursist 1 op het politieke systeem;
- maakt van de gelegenheid gebruik om ook even terug te gaan naar les 27: wat doet de koningin de hele dag?
- Laat zich verrassen door cursist 3, die Shell de meeste macht toedicht, en gebruikt dat voor een kort overstapje naar les 31;
- Houdt zich van den domme inzake het verschil tussen *regering* en *parlement*;
- corrigeert op het lidwoord: **DE meeste macht, DE regering, en op bekende woordvormen: GEKOZEN, CONTROLE, CONTROLEERT, JUSTITIE,**
- en introduceert nieuwe woorden die niet onthouden hoeven te worden *en passant*: *doorknippen, importeert* en *lobbyen*.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan (zie Les 1 'Scenario 7'). Oefening A bevat veel aanwijzende voornaamwoorden *die* en *dat*, het onderwerp van het grammaticablokje op p. 193. Ook hier geldt: veel oefenen, weinig uitleggen.

 V15

Een symbolische functie

Is er in andere landen ook iemand met zo'n symbolische functie? Is dat ook een koning of koningin, of wordt die persoon gekozen? Wat zijn de taken van die persoon? Wat doet die persoon de hele dag? In landen zonder zo'n symbolische functie, wie zie je dan het meest op tv bij officiële gebeurtenissen en nationale feestdagen?

Elke vier jaar verkiezingen

Verkiezingen, wat zijn dat? Wat gebeurt er dan? Elke vier jaar verkiezingen: waarom zo vaak? Waar gaan de mensen stemmen, in Den Haag of ...? Komt de partij die de verkiezingen wint, direct in de regering? Zijn er in jouw land ook elke vier jaar verkiezingen? Lijkt het je een voordeel of een nadeel, elke vier jaar een andere regering?

Politieke partijen

Hoeveel politieke partijen zijn er in Nederland? Vind je dat veel? Geen enkele partij heeft de meerderheid in Nederland, staat in de tekst: hoe komt dat, denk je? De partij die wint, kan niet direct gaan regeren: wat moet er eerst gebeuren? Zijn er in jouw land ook zoveel politieke partijen? Vind je dat jammer, of niet? Weet je een echt linkse partij in Nederland? En een echt rechtse partij?

Het parlement

Wat gebeurt er op het plaatje op p. 191? Waar zijn we? Wie is meneer 'eh ...eh', en wie is die mevrouw? Wat doet de mevrouw helemaal rechts onderin? Als de minister veel kritiek krijgt, wat gebeurt er dan? Is het goed, denk je, zo'n parlement dat alleen maar kan praten (Frans: parler)?

De regering: oefening A

Wordt de regering direct gekozen door het volk? 'Regeringspartijen' r.22: wat wordt daarmee bedoeld? Hoe wordt een partij 'regeringspartij'? Is dat altijd een van de grote partijen? Heeft de regering de meeste macht, en waarom (niet)? Kan de regering alles doen wat zij wil, of zijn er grenzen? Welke?

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

De uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen uit het oefenboek vindt u op de www.delftsemethode.nl/docenten.

 V25

Vragen B: **In Nederland is iedereen gelijk**

Oefening A: **CDA, PvdA en SP**

Oefening B: **De politiek is een spel**

Oefening C: **Debatten in het parlement**

Oefening D: **De Partij voor de Dieren en de Ouderenpartij**

Andere werkvormen

Spreken A

U verdeelt uw groep in vieren, en laat elk groepje praten over één van de vier antwoorden op de vraag onder **Spreken A**: Wat is noodzakelijk voor een democratie?

Spreken B

Ofwel u laat uw cursisten praten naar aanleiding van de vragen onder **Spreken B**: Vinden jullie politiek belangrijk?

Discussie 1

U start een plenaire discussie op tussen de vier groepjes die gepraat hebben over de antwoorden onder **Spreken A**: Wat is noodzakelijk voor een democratie? Zie Les 9 'Discussie' voor de organisatie van zo'n discussie.

Discussie 2

Ofwel u start een plenaire discussie op tussen vier groepjes 'De koningin', 'Het volk', 'Het parlement' en 'De regering'. Elk groepje maakt duidelijk aan de andere groepjes waarom het veel macht heeft: *Wij hebben veel macht, want ...*. Zie Les 9 'Discussie' voor de organisatie van zo'n discussie.

Discussie 3

Ofwel u start een discussie op over het onderwerp: *Elke vier jaar een nieuwe regering: een goede/slechte zaak*. Zie Les 9 'Discussie' voor de organisatie van zo'n discussie.

Schrijven

U laat uw cursisten iets opschrijven naar aanleiding van de gesprekjes onder **Spreken A** of **B**, of u laat ze de schrijfofdracht op p. 191 van het oefenboek maken.

 V58

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee mogelijke lesplannen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

 V51

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

Vragen van de docent

Ze **treedt** eventjes **op** r. 2/3: Ze moet eventjes ...

Ze **spreken af** wie minister-president wordt r. 8/9: Ze gaan ...

Die **legt** dan meestal zijn functie **neer** r. 18: Die moet dan meestal ...

Ze bespreken samen de politieke lijn r. 8: wie zijn **ze**?

Het voert debatten r. 15: wie/wat is **het**?

Hij kan **dat** ook weigeren r. 17: wat is **dat**?

Die legt dan zijn functie neer r. 18: wie is **die**?

Dat kan het einde betekenen ... r. 18: wat is **dat**?

Zij maakt de plannen r. 21: wie is **zij**?

Uiteindelijk beslist **die** ... r. 23: wie is **die**?

Soms verschilt het beleid van een regering van **dat** van **de vorige**: r. 26: wat is **dat**?

En **de vorige**?

Dat geldt ook voor politieke partijen r. 28: wat is **dat**?

Vragen van cursisten

vraag 1 *Geen sprake van* r. 2: wat betekenen deze woorden?

antwoord Het is een combinatie: *geen sprake van* = *nee! Absoluut niet!*

vraag 2 Een **puur** symbolische functie r. 2: waarom niet: een **pure** symbolische functie? Het is toch **de** functie?

antwoord **Puur** hoort hier niet bij *functie*, maar bij **symbolisch**.

Puur symbolisch = helemaal symbolisch, alleen maar symbolisch. Net

zo: **echt linkse** partijen r. 27/28: **echt links** = **werkelijk links**.

vraag 3 *Geen enkele partij heeft namelijk de meerderheid* r. 7: wat betekent *namelijk*?

antwoord **namelijk** betekent: *moet je weten*. Net zo in les 14:

Ik wil hier namelijk studeren

vraag 4 *Maar daarna geeft het die weer uit handen* r. 11: wat is **het**, wat is **die**?

antwoord **het** = het volk **die** = de macht

vraag 5 **Zij** maakt de plannen r. 21: waarom **zij**?

antwoord *Zij* wordt vaker gebruikt voor *de*-woorden die een organisatie noemen. Net zo: *Ze (=de politie) kan niet overal aanwezig zijn* (Les 28 r.10).

vraag 6 **De ene regering** r. 15 wat een vreemde combinatie: **de** en **ene**??

antwoord **De ene** altijd in combinatie met **de andere**:

De ene regering-de andere regering. De ene les na de andere (les): het ene woord na het andere (woord).

vraag 7 *Soms verschilt het beleid van de ene regering sterk **van dat van** de vorige* r. 26: **van dat van**: wat betekenen al deze woordjes?

antwoord **Van** = verschilt **van** = is anders dan **Dat** = het beleid

Vanz = *het beleid van* de regering

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af over deze tekst: zie ook Les 7 'Toets'.

 V29

Les 42: presentaties

Les 42 is voor een groot deel gewijd aan presentaties door uw cursisten; als u extra tijd kunt uittrekken voor die les, kunnen al uw cursisten aan de bak komen. Ze moeten zich op een andere manier voorbereiden, zie Les 23 in dit boek onder 'Vorbereidingen', de onderwerpen vinden ze op p. 195/6 van het tekstboek. De keuze geeft u als huiswerk op, of laat u in de les plaats vinden: dan hebt u voor les 42 nog wat meer tijd nodig.

Les 42

Ik ga jullie iets vertellen over ...

Deze les zal, net als Les 23, goeddeels gewijd zijn aan presentaties door uw cursisten. Het is de bedoeling dat zij de lessen vanaf les 24 nog eens goed doorkijken en dan een keuze maken uit de lijst onderwerpen op p. 195/6. Als er enige rek in uw rooster zit, kunt u hier een langere les aan wijden, zodat al uw cursisten aan de beurt kunnen komen. Voor de afhandeling van deze werkvorm zie Les 23 '(Duo)presentaties'. Dit is de op één na laatste les, dus dit is de laatste kans voor uw cursisten om te tonen wat ze waard zijn, en voor u, om uw waardering daarvoor uit te spreken. Maar in sommige gevallen zal uw commentaar op de presentaties het karakter krijgen van een laatste waarschuwing: als ze in de resterende tijd niet alles op alles zetten zullen de resultaten op de eindtoets niet voldoende zijn, en kunnen ze niet door naar het volgende cursusniveau.

V37-

V52-

V64

Vorbereidingen

Uw cursisten moeten zich voor deze les een beetje anders voorbereiden dan voor de voorafgaande lessen. Zie Les 23 onder 'Vorbereidingen', de onderwerpen op pp. 195/6 in het tekstboek, en voor de indeling van een presentatie het voorbeeld op p. 196 aldaar. Als u de definitieve onderwerpkeuze, en eventueel de samenstelling van de tweetallen presentatoren, in de les laat plaats vinden, moet u nog wat extra tijd uittrekken voor deze les.

Onderwerpen in de oefeningen

De oefeningen betreffen de voorbereidingen op de presentaties – wel iets wat leeft onder uw cursisten. Beide oefeningen bevatten veel gesplitste voornaamwoordelijke bijwoorden (*daar ... mee, waar ... over* enzovoort), ook het onderwerp van het blokje op p. 198. Maakt u er geen grammaticales van, maar probeert u uw cursisten hiermee veel te laten oefenen.

V15

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Vragen A	Hoe bereid ik een presentatie voor?
Vragen B	Een onderwerp dat niet in het boek staat
Oefening A	De Nederlandse taal
Oefening B	Het beeld van Nederland in het buitenland

Andere werkvormen

Rondje onderwerpen

U kunt uw cursisten ter voorbereiding op hun presentaties in twee zinnen laten vertellen wat hun onderwerp is en waarom ze dat gekozen hebben.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over hun onderwerp, of ze maken de opdracht in het tekstboek p. 199 of de wat vrijere opdracht in het oefenboek p.195.

V58

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen, zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'. Als er in de nabespreking van de presentaties ook al het een en ander aan de orde is gekomen, laat u dit onderdeel natuurlijk verval-

V47-V59

App5

Vragen van de docent

... , *daar weet je alles van* r.4: maak de zin af zonder **daar**: Je weet alles van

... *je weet ervan* r 7: maak de zin af zonder **er**: je weet van

Vragen van cursisten

vraag 1 *Alles van* r. 4 = *van alles*?

antwoord Nee! *Van* hoort bij **daar**: **Van de vrijetijdsbesteding** weet je alles = **Daarvan** weet je alles = **Daar** weet je alles **van**.

vraag 2 *Waarom je je* r. 8?

antwoord Het tweede *je* hoort bij *redden*. *Je redder* = je weg vinden, de praktische problemen oplossen. Zie ook *Herinner je je* r. 14.

vraag 3 *Kies er een uit* r. 15: wat betekent **er** hier?

antwoord *Er* hoort hier bij *een*. Kies **er een** uit = Kies **een tekst** uit.

vraag 4 ... *het niet eens bent met* r. 25: wat betekenen al deze woordjes?!

antwoord *Dat je het niet eens bent* = *dat je een andere mening hebt*.

vraag 5 *Om dat goed duidelijk te maken* r. 26: kan ik ook zeggen: *om dat goed **en** duidelijk te maken?*

antwoord Dat klinkt vreemd. **Goed** duidelijk maken = **heel** duidelijk maken.

Toets

Voor of na de les neemt u een individuele toets af. Zie Les 7 'Toets'. De volgende les is een goed moment voor een herhalingstoets. Waarschuwt u uw cursisten?

V29-

V29

Les 43

Het slotdebat

Dit is de laatste les, een mooie gelegenheid om met uw cursisten te praten over de voors en tegens van de Delftse methode. U kunt er een debat aan vast knopen over wat beter is: een korte intensieve cursus of eentje die wat langer duurt. **Sprekens B** biedt bovendien gelegenheid om de stand op te maken: zijn uw cursisten tevreden over hun Nederlands, wat zijn verbeterpunten en wat gaan ze eraan doen?

Vorbereidingen

Uw cursisten verschijnen goed voorbereid op de les, en ook u bent natuurlijk goed voorbereid. U hebt daarbij wellicht opgemerkt dat uw cursisten het woord *stelling* dat gebruikt wordt onder **Sprekens A**, niet kennen. *Uitspraken* kennen ze wel, uit les 32. 🔗 V37-V43

Scenario's

Als taalonderwijs in de vorm van praatlessen nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in het boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van Les 1 op pp 12-28. 🔗 V51-V55

Scenario – De toets

- docent Hallo allemaal! Hè hè, de laatste les. Alleen nog even de toets, en dan ...
- cursist 1 Is de toets weer een gatentekst? Dat vind ik niet eerlijk! Ik maak veel fouten, maar mijn uitspraak is goed, en dat spelt geen rol!
- docent Ehm ... je bedoelt dat je **UITSpraak** geen rol **SPEELT**?
- cursist 1 Ja ja, mijn **uitspraak** speelt geen rol bij de toets. Waarom niet?
- docent Als je te veel **FOUTEN** maakt, ben je moeilijk te verstaan! En we vinden het belangrijk dat de mensen je verstaan. Daarom toetsen we je kennis van de *taal*, en niet alleen je *uitspraak*.

- cursist 2 Ik vind het gek dat de toets bestaat uit stukjes van teksten uit het boek. Ook als ik goed geleerd, ik kan misschien nieuwe teksten niet goed begrijpen. Toets moet gaan over *nieuwe* teksten.
- docent Als je de teksten goed geleerd **HEBT**, kun je nieuwe teksten begrijpen, tenminste als daar niet te veel onbekende woorden in zitten. Daarom toetsen we of je de teksten goed geleerd **HEBT**.
- cursist 3 Maar als ik twee drie foutjes foutjes maak, ik gezakt! Ik begrijp als, en mag ik toch niet volgende cursus!
- docent Als je twee drie foutjes maakt, **BEN** je geslaagd, stel je voor! Maar als je te veel foutjes maakt, hoe kan ik dan weten of je echt **ALLES** begrijpt? Het is in je eigen belang om eerst de toets opnieuw te doen. De volgende cur**SUS** gaat ook weer snel, je komt in problemen als je ook de stof van deze cur**SUS** nog moet leren.

- De docent gaat het debat over de aard van de eindtoets (wéér een gatentekst!) aan, in de wetenschap dat een gatentoets een aardig beeld geeft van de algehele taalvaardigheid,
- legt uit wat het belang kan zijn van ogenschijnlijk kleine ‘foutjes’,
- en waarom zowel cursist als docent erbij gebaat zijn dat de stof van deze cursus goed geleerd is voordat aan de volgende cursus begonnen wordt.
- corrigeert vooral uitspraak (**uitspraak, speelt**), woordvormen (**fouten, cursus**) en zinsbouw (geleerd **hebt, ben je** geslaagd).

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst en de vragen daarbij bevatten voldoende gespreksstof, en ook de oefeningen dragen onderwerpen aan (zie Les 1 ‘Scenario 7’). Oefening A bevat tal van voorbeelden van verwarrende woordparen (*betekenen-bedoelen, kennen-weten* enzovoort), dus probeert u uw cursisten daar nog even mee te laten oefenen: in gesprekjes, uiteraard.

Praten, praten, praten

Hebben jullie genoeg gepraat? Wat denk je, hoeveel minuten per les? Een paar minuten maar, ja, ik ben bang dat ’t niet meer is. Maar als de anderen praatten, wat deed je dan? Oké, je praatte in gedachten mee, je bedacht óók zinnnetjes, dat komt dan bij die paar minuten, toch? Wat ga je nu doen om ervaring te krijgen in het praten? Wie heeft een voorstel?

Al mijn tijd erin gestoken: niet normaal!

Heb je vroeger andere talen geleerd? Moest je hard werken? Niet zo hard – hoeveel uur per week? Kan je die talen nu goed spreken? Kan je in die talen een presentatie geven en debatteren over een stelling (= uitspraak)? Hoe zou dat komen?

Regels!

Wat miste je in de cursus? Welke grammaticaregels ken je? *Woorden die een mens noemen gaan met **de**: **de** docent, **de** dokter, **de** moeder, **de** vader, **de** zoon, **de** dochter, kind ... o nee, het is **het** kind, nou ja affijn, meestal geldt de regel. In open lettergrepen één klinker: oei ... wat is een open lettergreep?? Weet iedereen wat een klinker is??*

Samenstellingen: oefening A

Wat is een slotdebat? Wat is een eindtoets? Een trouwfeest? Dit noemen we samenstellingen, woorden die uit twee andere woorden bestaan. Nog een paar: wat is werkervaring? Wat zijn ruimteproblemen? Regeringspartijen?

Onderwerpen in vragen en oefeningen in het oefenboek

De uitwerking van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen uit het oefenboek vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **Een goede uitspraak**

Oefening C: **Meteen doorgaan, of een beetje vakantie?**

Oefening D: **Heb je veel geleerd?**

Andere werkvormen

Spreken A: discussie

U verdeelt uw cursisten in een team 'Langere cursus is beter' en een team 'Kortere cursus is beter'. Voor de organisatie van deze werkvorm zie Les 9 'Discussie'.

Spreken B

Uw cursisten kunnen met elkaar praten (zie Les 1 'Andere werkvormen') over hun vorderingen in het Nederlands, en de verbeterpunten die zij zien.

Schrijven

Uw cursisten kunnen de schrijfpopdracht op p. 199 van het oefenboek maken.

V58

Herhaling

In het oefenboek vindt u na tekst 43 een lijst met uitdrukkingen die gebruikt zijn in de teksten 36-43. U kunt uw cursisten zelf zinnen laten maken met deze uitdrukkingen. De twee oefeningen waarin deze uitdrukkingen verwerkt zijn, verwerkt u natuurlijk in een gesprekje!

De tekst onder de loep

Aan het eind van de les kunt u wat details van de tekst onder de loep nemen. Voor de afwerking van dit onderdeel zie ook Les 7 'De tekst onder de loep'.

V47-

App5

Vragen van de docent

Daar eindigt de cursus mee r. 4 = De cursus eindigt met ...

Wat vonden jullie ervan? r. 5 = Wat vonden jullie van ... ?

Gestoken r.13: van welk werkwoord komt deze vorm?

Daar heb ik moeite mee r. 17 = Ik heb moeite met ...

Daar wil ik wel even op ingaan r. 20 = Ik wil wel even ingaan op ...

De teksten leren je dat r. 24: = de teksten leren je hoe ...

Vragen van cursisten

vraag 1 *We kunnen door naar de volgende ronde r. 1/2: waarom niet: We kunnen doorgaan?*

antwoord **Gaan** blijft vaak weg bij *kunnen* met een richting (**naar ... ronde**). Net zoals bij *moeten* dus: *Ik moest naar de gemeente, ... als je nog het verkeer in moet.*

vraag 2 *Telkens wist u ons te dwingen r. 8: wat betekent wist hier?*

antwoord *Wist te dwingen = het lukte u, u kreeg het voor elkaar.*

vraag 3 *Je bent het niet met Max eens r. 11: wat betekenen al deze woordjes?*

antwoord *Je bent het niet eens = Je hebt een andere mening.*

Lesplan

Hoe met al deze onderdelen een les te vullen? Zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' en 'Lesplan'. Twee mogelijke lesplannen vindt u op www.delftsemethodede.nl/docenten.

V51-V55

Herhalingstoets, eindtoets

Voor of na de les neemt u uw cursisten een herhalingstoets af over de laatste 8 lessen. Na een week à tien dagen na afloop van de cursus roostert u de eindtoets in. Op grond van de resultaten voor die toets en van de presentaties bepaalt u welke cursisten door kunnen naar een volgend cursusniveau, en wie moet herkansen of, in een enkel geval, de cursus opnieuw moet volgen.

V29-V30